

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Evaluace projektu PIPS

Podpora informačních a poradenských středisek Úřadu práce ČR

ZÁVĚREČNÁ EVALUAČNÍ ZPRÁVA

Listopad 2023, verze 2

Vypracovalo:

Oddělení evaluací (802)

Sekce evropských fondů a mezinárodní spolupráce

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Na Poříčnickém právu 1, 128 00 Praha 2

Kontaktní osoby:

Mgr. Kateřina Vojtíšková, Ph.D.; katerina.vojtiskova2@mpsv.cz

Mgr. Klára Havránková; klara.havrankova@mpsv.cz

Mgr. Tamara Zykanová; tamara.zykanova@mpsv.cz

Obsah

SEZNAMY	3
SEZNAM ZKRATEK	3
SEZNAM GRAFŮ	4
SEZNAM TABULEK	4
SEZNAM MAP.....	4
SEZNAM OBRÁZKŮ	4
MANAŽERSKÉ SHRNU TÍ	5
ZJIŠTĚNÍ/ ZÁVĚRY	5
DOPORUČENÍ	7
ÚVOD	8
POPIS PROJEKTU, CÍLE A KLÍČOVÉ AKTIVITY	9
ROLE IPS A CÍLE PROJEKTU PIPS	9
ROZPOČET PROJEKTU	11
INDIKÁTORY A JEJICH PLNĚNÍ	13
PŘÍSTUP K EVALUACI	15
ZDROJE DAT A LIMITY	15
EVALUAČNÍ ÚKOLY A OTÁZKY	16
EVALUAČNÍ ÚKOL 1: CÍLE PROJEKTU A JEJICH NAPLNĚNÍ	17
DO JAKÉ MÍRY BYLY NAPLNĚNY CÍLE PROJEKTU V OBLASTI PERSONÁLNÍ?	17
DO JAKÉ MÍRY BYLY NAPLNĚNY CÍLE PROJEKTU V OBLASTI VYTVOŘENÍ SYSTÉMU VZDĚLÁVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ IPS?	21
DO JAKÉ MÍRY BYLY NAPLNĚNY CÍLE PROJEKTU V OBLASTI PROSTOR A VYBAVENÍ IPS?	26
DO JAKÉ MÍRY BYLY NAPLNĚNY CÍLE PROJEKTU V OBLASTI GEOGRAFICKÉ DOSTUPNOSTI SLUŽEB IPS?	34
JAK BYL ZAJIŠTĚN A REALIZOVÁN NÁKUP SLUŽEB V PROJEKTU?	35
JAKÝM ZPŮSOBEM JE ZAJIŠTĚNA UDRŽITELNOST VÝSLEDKŮ PROJEKTU?	42
ZÁVĚRY EÚ 1	45
EVALUAČNÍ ÚKOL 2: SLUŽBY IPS Z POHLEDU ŠKOL	47
POSTAVENÍ IPS V SYSTÉMU KARIÉROVÉHO PORADENSTVÍ	47
JAK PROBÍHÁ SPOLUPRÁCE IPS SE ŠKOLAMI ZAPOJENÝMI VE VÝZKUMU?	49
JAK ŠKOLY HODNOTÍ SOUČASNOU KVALITU SLUŽEB PRACOVÍŠŤ IPS?	52
JSOU REGIONÁLNÍ ROZDÍLY V HODNOCENÍ KVALITY SLUŽEB PRACOVÍŠŤ IPS?	60
JAKÉ POSTAVENÍ MÁ IPS V KONTEXTU SUBJEKTŮ POSKYTUJÍCÍCH SLUŽBY KARIÉROVÉHO PORADENSTVÍ?	64
ZÁVĚRY EÚ 2	67
SPOLEČNÉ ZÁVĚRY EÚ 1 A EÚ 2	68
TECHNICKÁ ZPRÁVA	69
METODOLOGIE DOTAZNÍKOVÝCH ŠETŘENÍ	69
PŘÍLOHY	73
PŘÍLOHA 1: STANDARD VYBAVENÍ IPS	73
PŘÍLOHA 2: DOTAZNÍK PRO ZÁSTUPCE IPS	74
PŘÍLOHA 3: DOTAZNÍK PRO ŠKOLY	79
PŘÍLOHA 4: SEZNAM ZDROJŮ	85
PŘÍLOHA 5: STRUKTURA SYSTÉMU PORADENSKÝCH SLUŽEB V ČR	86
PŘÍLOHA 6: VYHODNOCOVÁNÍ PORADENSKÝCH ČINNOSTÍ V RÁMCI ÚP ČR	87
PŘÍLOHA 7: LETÁK IPS	89

Seznamy

Seznam zkratek

CAWI	online dotazníkové šetření (Computer Assisted Web Interviewing)
CS	cílová skupina
ČSÚ	Český statistický úřad
ČR	Česká republika
EO	evaluační otázka
EÚ	evaluační úkol
GŘ ÚP ČR	Generální ředitelství ÚP ČR
ICT	informační a komunikační technologie
IPS	informační a poradenské středisko Úřadu práce ČR
IS ESF	Informační systém ESF 2014+ využívaný k monitorování podpořených osob
KA	klíčová aktivita
KoP	kontaktní pracoviště ÚP ČR
KrP	krajská pobočka ÚP ČR
MDO	multimediální dotykové obrazovky
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MS2014+	Monitorovací systém MS2014+
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NPI	Národní pedagogický institut
OPZ	Operační program Zaměstnanost
PIPS	projekt „Podpora informačních a poradenských středisek Úřadu práce ČR“
PO	podpořená osoba
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
PS	pracovní skupina
RT	realizační tým
ŘO	řídící orgán
SŠ	střední škola
TP	trh práce
ÚP ČR	Úřad práce ČR
VŠ	vysoká škola
VZ	veřejná zakázka
ZŠ	základní škola

Seznam grafů

Graf 1: Počet pracovníků na projektu PIPS, kteří chyběli oproti plánovanému stavu, dle pozice	17
Graf 2: Rozsah vzdělávání podpořených osob v projektu PIPS, v %	23
Graf 3: Počet poradců / metodiků, kteří absolvovali jednotlivá školení organizovaná v projektu PIPS	24
Graf 4: Hodnocení užitečnosti absolvovaných školení pro práci kariérového poradce, počet respondentů	24
Graf 5: Hodnocení prostor IPS, v %	27
Graf 6: Hodnocení nábytku na pracovištích IPS, v %	29
Graf 7: Podíl pracovišť IPS využívajících daný diagnostický nástroj, v % (možnost více odpovědí)	30
Graf 8: Hodnocení spokojenosti s jednotlivými diagnostickými nástroji, počet (možnost více odpovědí)	31
Graf 9: Hodnocení techniky, v %	32
Graf 10: Hodnocení IT podpory na pracovišti IPS, v %	33
Graf 11: Četnost odpovědí na otázku „Jak vidíte svou profesní budoucnost po skončení projektu PIPS?“ v %	43
Graf 12: Délka spolupráce s IPS podle typu školní instituce, v %	50
Graf 13: Typ poradenství, které IPS zajišťuje pro školu, v %	50
Graf 14: Místo spolupráce škol s IPS za poslední 2 roky podle kraje, v %	51
Graf 15: Hodnocení IPS v devíti aspektech – přepočítáno na %	53
Graf 16: Aktivity kariérového poradenství realizované na školách podle četnosti, v %	64
Graf 17: Frekvence spolupráce škol s danými subjekty v oblasti kariérového poradenství, v %	65

Seznam tabulek

Tabulka 1: Aktuální rozpočet a čerpání rozpočtu	12
Tabulka 2: Přehled vybraných indikátorů projektu PIPS	13
Tabulka 3: Přehled kurzů realizovaných v rámci projektu PIPS	22
Tabulka 4: Seznam veřejných zakázek projektu PIPS, zdroj informací PM projektu, ZoR 1–12	36

Seznam map

Mapa 1: Zastoupení pracovníků IPS v okresech na 100 tisíc obyvatel ve věku 15-64 let	19
Mapa 2: Souhrnné hodnocení IPS – průměr za 9 atributů za okresy ČR, v %	61
Mapa 3: Počet základních a středních škol připadající na 1 poradce IPS podle okresů ČR	62
Mapa 4: Počet tříd 2. stupně základních škol připadající na 1 poradce IPS podle okresů ČR	63
Mapa 5: Počet škol účastnících se šetření, které spolupracují s IPS za okresy	71
Mapa 6: Celkové hodnocení z 9 aspektů podle krajů v % (0-100)	72
Mapa 7: Hodnocení odbornosti poradců podle krajů (1-5)	72
Mapa 8: Hodnocení práce se žáky podle krajů (1-5)	72
Mapa 9: Hodnocení pracoviště – uzpůsobené pro školy (1-5)	72
Mapa 10: Hodnocení pracoviště – moderní technika (1-5)	72
Mapa 11: Hodnocení pracoviště – diagnostické nástroje (1-5)	72

Seznam obrázků

Obrázek 1a – 1c: Rozpočet a čerpání projektu	12
Obrázek 2: Struktura systému poradenských služeb v ČR	86

Manažerské shrnutí

Síť IPS Úřadu práce ČR je tradičním a důvěryhodným aktérem kariérového poradenství, který působí v prevenci nezaměstnanosti.

Největší přínos systémového projektu PIPS představuje zdvojnásobení personálních kapacit sítě IPS ÚP ČR po dobu téměř sedmi let a vytvoření vlastního interního systému odborného vzdělávání. Na druhou stranu významně zaostávalo vyhlásování veřejných zakázek, které tvořily druhý pilíř. Rozporný je přínos vzniku 11 pracovišť IPS, protože na nich působil pouze projektový pracovník a s výjimkou Havířova nemají po ukončení projektu zajištěnou samostatnou existenci. Slabým místem projektu je udržitelnost zejména personálního obsazení, která po jeho skončení není zajištěna.

Absence koncepce rozvoje poradenství na GŘ ÚP ČR a MPSV je hrozbou pro budoucnost kvalitních a dostupných služeb v kariérovém poradenství zejména pro žáky a mládež.

Zjištění/ závěry

Projektový záměr byl komplexní, pokrýval oblasti personálního obsazení, odborného vzdělávání, diagnostických nástrojů i materiálního a technického vybavení

Systémový projekt PIPS byl navržen komplexně, projektová příprava vycházela z dat a na záměru se podílely osoby znalé praxe IPS Úřadu práce ČR. Řídící pozice v projektu byly obsazeny kvalitně, nedocházelo k fluktuaci, oceňovaná byla komunikace v rámci týmu i s řídicím orgánem.

Projekt přinesl kvalitní personální zabezpečení a posílení kapacit IPS

Projekt umožnil po dobu realizace zdvojnásobit personální kapacity poradců na IPS a odborně je proškolit. Prodloužení doby realizace přineslo pozitivní efekty spojené s udržením potřebných personálních kapacit, a to v době, kdy ze ZŠ vychází populačně silné ročníky. Skoro dva tisíce škol hodnotilo služby IPS vesměs pozitivně, nejlépe oblast přístupu poradců a jejich odbornosti. Pracovníkům se otevřela možnost realizovat i další důležité aktivity v oblasti poradenství, na které při nižší kapacitě nezbývá čas.

Vybavení technikou a nábytkem proběhlo se značným zpožděním

K částečné modernizaci vybavení pracovišť došlo již v průběhu realizace projektu, kdy byla pořízena zejména technika pro poradce.

K vybavení technikou a nábytkem pro klienty však došlo až na samém konci realizace projektu, což mnohde omezovalo plnohodnotný výkon poradenských činností. Nábytek a technika tak budou plnohodnotně využívány až po skončení projektu, tedy v době, pro kterou naopak není zajištěno plnohodnotné personální zabezpečení.

Realizaci projektu provázely problémy v procesu zadávání VZ

Některé komodity byly vysoutěženy až ke konci trvání projektu, nebo vůbec. Kvůli problémům se zadáváním veřejných zakázek nebyly zakoupeny licence na diagnostické nástroje, které jsou pro moderní poradenské služby zásadní. Diagnostické nástroje neodpovídající dnešní době označovaly za problém nejen školy, ale také sami poradci IPS.

Regionální rozdíly v síti IPS byly zmírněny, ale ne odstraněny

Projekt oproti očekávání nepřinesl smazání výrazných rozdílů v zatížení / dostupnosti pracovišť IPS v rámci ČR. Pracoviště v Praze a dalších velkých městech byla i přes jisté posílení nedostatečně personálně zabezpečena, tento jev se po skončení projektu ještě zvýrazní.

Nově zřízená pracoviště sice zvýšila dostupnost služeb, nicméně jejich fungování nebylo v porovnání s ostatními pracovišti standardní

Z rozhovorů s pracovníky ÚP ČR vyplývá, že minimálně část nových „detašovaných“ pracovišť nefungovala zcela standardně, neprobíhaly na nich návštěvy škol a projektoví poradci spíše navštěvovali přímo školy. Dopravní dostupnost pracovišť IPS školy obecně hodnotily velmi pozitivně, nejvíce negativně byla hodnocena dostupnost okresech Praha východ a Plzeň jih.

U většiny nových pracovišť nebyly zajištěny podmínky potřebné pro další fungování

Většina nových pracovišť s koncem projektu ukončí svou činnost. Výsledky projektu v podobě zřízení nových pracovišť se tedy nepodařilo udržet. Výjimkou mezi novými pracovišti je IPS v Havířově, které bylo od počátku zřizované s vizí pokračování. Fungování tohoto pracoviště bylo rovněž kladně hodnoceno ze strany oslovených škol.

Konec projektu bude znamenat omezení služeb na pracovištích IPS

Do konce projektu se místa projektových poradců nepřevedla na kmenové pozice v rámci ÚP ČR. Personální zabezpečení se opět vrátilo do stavu před projektem, kdy byl nedostatek poradců a nebyla zajištěna zastupitelnost. Personální oslabení bude mít negativní vliv nejen na kvalitu a intenzitu poskytovaných služeb, ale ÚP ČR rovněž přijde o proškolené kariérové poradce a metodiky, kteří si v rámci projektu zvýšili svou kvalifikaci.

Chybějící koncepční a metodická záštita kariérového poradenství

Mezi příčiny výše identifikovaných problémů řadíme i nedostatečné personální / metodické zabezpečení tématu kariérového poradenství na úrovni věcné sekce MPSV a Generálního ředitelství ÚP ČR. Pracoviště ÚP ČR sice evidují údaje o poradenských aktivitách, nicméně GŘ ÚP ČR tato data systematicky nevyhodnocuje. Téma tak nemá jasně definovaného aktéra, který by sledoval potřeby klientů a vyhodnocoval poskytované služby nejen z hlediska kvantity, ale především kvality. Dále by téma mělo být systematicky uchopeno ve spolupráci s dalšími aktéry i s ohledem na předčasné odchody ze vzdělávání a na dramatický vývoj odehrávající se na trhu práce ve spojení se současnými trendy digitalizace a technologického pokroku (MŠMT ČR, MPO ČR, kraje apod.). Ostatní aktéři věnující se oblasti kariérového poradenství mají odlišný přístup, fungování a východiska, a nemohou tak IPS nahradit.

Doporučení

Doporučení jsou zde představena ve formě námětů určených pro další diskusi se zástupci ÚP ČR, MPSV ČR a ŘO OPZ. V návaznosti na výsledky těchto konzultací budou doporučení podrobněji rozpracována.

Personální zabezpečení IPS a odborné vzdělávání

Zvýšit personální kapacitu IPS a personální zajištění služeb více přizpůsobit charakteru spádové oblasti (tj. zohlednit lidnatost okresu, míru nezaměstnanosti, počet školských zařízení / žáků).

Vzdělávat poradce a podporovat jejich zapojování v odborných platformách. Je možné využít interní systém vzdělávání vzniklý v projektu, navázat na vytvořené podklady.

Zajistit kontinuální metodické vedení na úrovni krajů a GR ÚP ČR.

Sběr informací a jejich vyhodnocování, koncepce kariérového poradenství

Zajistit kontinuální evidenci rozhodnutí v případě změn v průběhu projektu pro účely následného vyhodnocení.

Pravidelně vyhodnocovat data o poradenství dostupná na základě VŘA a pracovat s nimi při rozhodování o dalším směřování kariérového poradenství na ÚP ČR. Zajistit ucelenou koncepci kariérového poradenství na MPSV a GR ÚP.

Při nastavování dalšího směřování kariérového poradenství na ÚP ČR zohlednit informace od dalších subjektů v oblasti, zejména MŠMT ČR, MPO ČR, kraje apod. Důležité je vymezení rolí a kompetencí jednotlivých subjektů tak, aby činnosti byly koordinované.

Spolupráce se školami

Zjišťovat potřeby škol – nejlépe standardizovanou formou pro celou síť IPS (lze využít online nástroje / formuláře apod., zopakovat např. za 2 roky, zjišťovat zpětnou vazbu).

Věnovat se žákům se speciálními potřebami, absolventům směřujícím na VŠ.

Prosazovat na IPS moderní pojetí práce se žáky, interaktivita, zapojení moderních (nejmodernějších), nástrojů a přizpůsobit tak služby technologickým standardům současnosti (atraktivita pro žáky / studenty).

Udržovat (případně zvýšit) míru spolupráce se zaměstnavateli (firmy, instituce apod.), pomáhat zajišťovat spolupráci zaměstnavatelů a škol.

Úvod

Cílem evaluace projektu s názvem „Podpora informačních a poradenských středisek Úřadu práce ČR“ (dále PIPS) je vyhodnotit proces realizace projektu a zhodnotit dosažené výsledky.

Konkrétně se evaluace zaměřuje na pokroky v zajištění personální oblasti a technického a materiálního vybavení pracovišť, dále na udržitelnost změn dosažených v rámci projektu, a také na hodnocení služeb poskytovaných Informačními a poradenskými středisky Úřadu práce ČR (dále také „IPS“) ze strany spolupracujících škol. Součástí zprávy je také identifikace okolností, které umožnily, resp. komplikovaly naplnění konkrétních cílů projektu, a to, zda byly splněny předpoklady pro kvalitní výkon práce poradců IPS.

Evaluace byla v projektovém záměru naplánována jako jedna z pěti klíčových aktivit projektu a měla být realizována prostřednictvím externího dodavatele. Vzhledem k časovým prodlevám v procesu vyhlášení veřejné zakázky na zajištění evaluace bylo s blížícím se koncem projektu rozhodnuto o změně způsobu realizace, a to interně prostřednictvím oddělení evaluací MPSV. Oproti původnímu záměru, kdy evaluační aktivity měly začít již v polovině projektu, evaluace probíhá v posledním, sedmém roce realizace projektu.

V průběhu podzimu 2022 byl oddělením evaluací MPSV ve spolupráci s ÚP ČR zpracován design evaluace a formulovány evaluační otázky, pro jejichž zodpovězení se počítalo s využitím online dotazníkového šetření (CAWI), skupinové diskuse, individuálních rozhovorů a desk research. Potřebné informace jsou získávány od zaměstnanců IPS, kteří jsou zároveň cílovou skupinou projektu, přičemž jejich pohled bude v rámci evaluace doplněn o informace získané od zástupců základních a středních škol. Dále byly pro účely evaluace provedeny rozhovory se zástupci realizačního týmu a Generálního ředitelství Úřadu práce ČR a Řídícího orgánu OPZ.

Evaluační zpráva je určena zejména pro potřeby Úřadu práce ČR (dále také „ÚP ČR“), Ministerstva práce a sociálních věcí (dále také „MPSV“) a pro další subjekty angažované ve vzdělávacím, kariérovém a celoživotním poradenství.

Popis projektu, cíle a klíčové aktivity

Název projektu:	Podpora informačních a poradenských středisek Úřadu práce ČR
Zkrácený název:	PIPS
Registrační číslo:	CZ.03.1.54/0.0/0.0/15_011/0004218
Alokace:	cca 384 mil Kč (z toho cca 316 mil Kč příspěvek EU)
Termín realizace:	1. 1. 2017 - 30. 11. 2023 (původně do 31.12.2021)
Název programu:	Operační program Zaměstnanost
Prioritní osa:	Podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly
Investiční priorita:	Modernizace institucí trhu práce
Skupina:	Podpora udržitelné a kvalitní zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil
Specifické cíle:	Zvýšit kapacitu, komplexnost a kvalitu služeb poskytovaných institucemi veřejných služeb zaměstnanosti
Výzva:	03_15_011 Rozvoj služeb zaměstnanosti v rámci Úřadu práce ČR

Systémový projekt PIPS měl za cíl komplexní modernizaci sítě Informačních a poradenských středisek Úřadu práce ČR, které představují nedílnou součást veřejných služeb zaměstnanosti v oblasti kariérového poradenství určeného pro žáky základních a středních škol, jejich rodiče, ale i další skupiny obyvatel.

Aktuální *Strategický rámec politiky zaměstnanosti do roku 2030 (2020)* předpokládá nezbytnost komplexní spolupráce mezi aktéry služeb zaměstnanosti, školami a zaměstnavateli s cílem vhodného orientování budoucí pracovní síly do oborů poskytujících vhodné pracovní uplatnění a klíčových pro národní hospodářství. Od ÚP ČR se očekává spolupráce se vzdělávacími institucemi v oblasti kariérového poradenství a poradenství k volbě povolání. ÚP ČR musí mít vhodné podmínky pro poskytování kvalitního a dostupného kariérového poradenství (materiálně technické vybavení odpovídající moderním technologickým trendům a trendům komunikace, kvalitní personální kapacity).¹

Role IPS a cíle projektu PIPS

Poskytování informačních a poradenských služeb na trhu práce je podle zákona o zaměstnanosti (Zákon č. 435/2004 Sb.) jedním ze základních prvků státní politiky zaměstnanosti.

Síť IPS od svého vzniku v letech 1993–1996 zabezpečuje pro žáky základních a středních škol, uchazeče a zájemce o zaměstnání či širokou veřejnost informační a poradenskou činnost. Náplní práce IPS je pestrá paleta individuálního a skupinového poradenství v oblasti volby povolání, doplnění kvalifikace, kariérového směřování a změny povolání. Poradci IPS zajišťují profesně poradenské pohovory ke zvoleným rekvalifikacím nebo tzv. jobcluby směřované na vybrané cílové skupiny (matky po RD, starší osoby, absolventi apod.). IPS je třeba vnímat jako centrum služeb a informační servis pro školy, žáky a jejich rodiče, a také pro klienty ÚP ČR.

¹ MPSV. 2020. *Strategický rámec politiky zaměstnanosti do roku 2030*. Praha: MPSV. Dostupné z: [Strategický rámec politiky zaměstnanosti do roku 2030 \(mpsv.cz\)](https://www.mpsv.cz) (kde dni 20.03.2023).

Cílem systémového projektu PIPS bylo, aby se IPS stala základní výkonnou jednotkou poskytující profesionální a dostupné služby. Služby IPS mají být efektivní, šité na míru, dostupné, a to jak geograficky ve vzdálenějších lokalitách, tak i pro osoby sociálně vyloučené či skupiny ohrožené na trhu práce. Součástí služeb IPS jsou celoživotní kariérové poradenství, služby psychologa a práce s klienty v oblasti rekvalifikací a celoživotního vzdělávání. V rámci projektu měla být posílena práce s uchazeči o zaměstnání tak, aby bylo dosaženo alespoň vyrovnaného poměru se žáky / studenty. Projekt vychází z předpokladu, že poskytování služeb na profesionální úrovni vyžaduje odpovídající personální a technické vybavení, které umožní získávání, zpracování a přenos komplexních informací.

V roce 2010 byla týmem Národního vzdělávacího fondu podrobně zmapována situace IPS (2013)² a vznikla publikace shrnující doporučení a náměty pro rozvoj IPS. Autorky považují IPS za „poslední a jediný proaktivní a preventivní nástroj nezaměstnanosti mladých lidí“ (Freibergová a kol. 2011)³. Analýza označila nevyhovující stav v několika oblastech, konkrétně:

- personální zabezpečení IPS (většina IPS byla obsazena jediným pracovníkem),
- kvalifikační struktura pracovníků IPS a možnost jejich dalšího vzdělávání,
- zastaralá technika a didaktické vybavení,
- umístění IPS v nevyhovujících prostorách (po reformě ÚP ČR v roce 2011 se situace v této oblasti ještě zhoršila).

Z analýzy vzešla doporučení, mezi nimiž je zásadní to, aby služby poskytované IPS byly sjednoceny, aby IPS měla pevné místo v organizační struktuře ÚP ČR a každý občan měl zabezpečen přístup ke službám IPS stejného standardu (Freibergová a kol. 2011: 40).

Na základě doporučení uvedených v analýze byly formulovány čtyři klíčové aktivity (dále jen „KA“) projektu a návazné kroky:

KA 1: Posílení personální kapacity

- 1) posílit personální obsazení každé IPS, aby byly činnosti vykonávány alespoň dvěma pracovníky
- 2) přijmout 14 krajských metodiků

KA 2: Materiální a technické vybavení

- 1) obnovit vybavení IPS prezentační, edukační a IT technikou
- 2) vybavit IPS nábytkem, který umožní uspořádání skupinové práce

KA 3: Didaktická podpora

- 1) tvořit nové popisy povolání a profesiogramy
- 2) nakoupit licence pro diagnostické metody umožňující profesní diagnostiku
- 3) nakoupit metodické materiály, pracovní listy, periodika a odbornou literaturu
- 4) vzdělávat personál v práci s edukačními a poradenskými nástroji, vč. pracovní diagnostiky

KA 4: Publicita projektu, propagace činnosti IPS směrem k uživatelům jejich služeb

² Freibergová, z. a kol. *Analýza činnosti informačních a poradenských středisek úřadů práce. Studie projektu výzkumu pro potřeby státu MPSV ZVZ 242*. 1. vyd. Praha: Středisko podpory poradenských služeb Národního vzdělávacího fondu, o.p.s., 2013 [2023-03.13]. Dostupné z: <http://www.nvf.cz/publikace/>

³ Freibergová, z., P. Maříková. *Doporučení a náměty pro další rozvoj informačních a poradenských středisek úřadů práce* – Praha: Středisko podpory poradenských služeb Národní vzdělávací fond, o.p.s., 2011 [2023-07-14]. Dostupné z: <http://www.nvf.cz/publikace/>

Na konkrétní úrovni měl projekt zajistit 90⁴ funkčních a vybavených IPS s dodatečným zázemím personálním, edukačním, prezentačním a diagnostickým. Na projekt v následujícím programovacím období přímo nenavazuje další projekt zaměřený na IPS.

Rozpočet projektu

Rozpočet v žádosti o podporu – červen 2016

Alokace určená na projekt činila přibližně 384 milionů Kč. Jako největší část rozpočtu byly plánovány osobní náklady na realizační tým, které včetně odměn činily 59 %; další položkou v rozpočtu bylo zařízení a vybavení, tj. technika a nábytek pro vybavení pracovišť IPS v souladu se standardem, která tvořila skoro čtvrtinu rozpočtu (24 %). Necelá desetina rozpočtu byla vyčleněna na nákup služeb (8 %). Zbývající část tvořily režijní výdaje (6 %), dále cestovné a drobné stavební úpravy⁵ (viz Obrázek 1a).

Rozpočet po aktualizaci – březen 2023

Celková částka na projekt zůstala stejná (384 mil Kč), ale v průběhu realizace projektu docházelo opakovaně k aktualizacím rozpočtu. Při srovnání původního rozpočtu ze žádosti o projekt a aktuálního plnění rozpočtu v projektu z roku 2023 vychází, že se podíl v jednotlivých kapitolách od původního rozpočtu liší i o desítky procent (viz Obrázek 1b). Nejvyšší nárůst zaznamenaly osobní náklady na RT, což přímo souvisí s prodloužením realizace projektu⁶ při zachování projektových pozic a nižším čerpáním v oblasti veřejných zakázek (srovnej s Obrázek 1a).

Rozpočtované náklady na realizační tým v době zpracování evaluace činily 79 % celkového rozpočtu (nárůst o 20 p. b.). Výdaje v oblasti zařízení a vybavení (technika a nábytek pro vybavení pracovišť IPS) se snížily, z téměř čtvrtiny rozpočtu spadly na 15 % (snížení o 9 p. b.). Rovněž výdaje na nákup služeb byly výrazně sníženy, konkrétně z 8 na 1 %. Došlo též k úspoře na režijních výdajích a cestovním (podíl poklesl z 8 na 5 %), drobné stavební úpravy nebyly do rozpočtu již zahrnuty.

Čerpání z projektu – červen 2023

Podle údajů o skutečném čerpání projektu aktuálním k 2. červnu 2023 bylo z projektu dosud vyčerpáno přibližně 76 % rozpočtovaných výdajů. V rámci dosavadního čerpání tvořily osobní náklady 89 % a jsou vyčerpány z 85 % aktuálního rozpočtu. U nákupu služeb a zařízení a vybavení se naopak počítá s tím, že se do konce projektu vyčerpá víc prostředků než za dosavadní trvání projektu (čerpání 14, resp. 35 %), viz Tabulka 1. Struktura čerpání rozpočtu v jednotlivých kapitolách je znázorněno v Obrázku 1c.

U systémových projektů této velikosti dochází ke změnám rozpočtu a prodloužení časového harmonogramu běžně. U úprav rozpočtu se z hlediska pravidel ŘO nejednalo o významné změny projektu, protože byly řešeny průběžně.

„Tím, jak jsou rozpočty velké, projekt je původně nějak nadizajnovaný, ale samozřejmě ta realita to upraví nějak jinak. Takže obsahem těch změn byly úpravy rozpočtu nebo přesuny v rámci položek ... drobné úpravy klíčových aktivit.“
(projektová manažerka ŘO)

⁴ Z toho 77 IPS na KoP okresní úrovni, 13 IPS na KoP nižší úrovni. V době evaluace byl počet poboček 91.

⁵ Zdroj: Příloha č. 10 – Popis rozpočtu

⁶ Podle žádosti o projekt bylo předpokládáno datum ukončení projektu 31.12.2021.

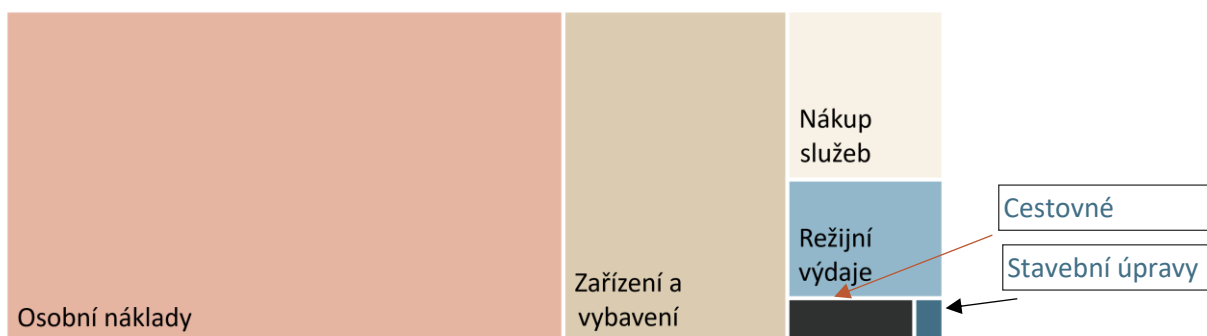
Tabulka 1: Aktuální rozpočet a čerpání rozpočtu

Název položky	Rozpočet 3/2023 v Kč	Podíl z celku	Čerpání 6/2023 v Kč	Podíl z celku	Nevyčerpano v Kč	Čerpáno
Osobní náklady	301 561 223	79 %	257 147 242	89 %	44 413 981	85 %
Cestovné	2 671 120	1 %	1 729 776	1 %	941 344	65 %
Zařízení a vybavení	57 673 907	15 %	20 325 515	7 %	37 348 393	35 %
Režijní a administrativní výdaje	16 189 495	4 %	9 532 879	3 %	6 656 616	59 %
Nákup služeb	4 731 733	1 %	642 092	0 %	4 089 641	14 %
Přímá podpora cílové skupiny	1 000 000	0 %	755 107	0 %	244 893	76 %
Celkem	383 827 479	100 %	290 132 611	100 %	93 694 869	85 %

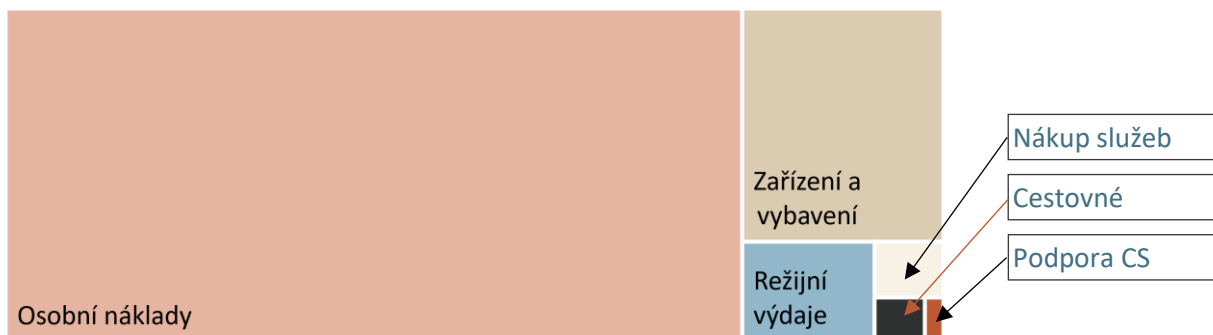
Zdroj: MS 2014+ (rozpočet ze Žádosti o změnu ze dne 28.3.2023, čerpání rozpočtu ke dni 2.6.2023, Dodatek k PA č. 2.2.1.1)

Obrázek 1a – 1c: Rozpočet a čerpání projektu

1a: Struktura plánovaných nákladů rozpočtu ze Žádosti o podporu ze dne 15.6.2016

1b: Struktura aktuálního rozpočtu ze Žádosti o změnu ze dne 28.3.2023

1c: Struktura čerpání projektu z Dodatku k PA č. 2.2.1.1 zde dne 2.6.2023

Zdroj: MS2014+

Indikátory a jejich plnění

Tabulka 2: Přehled vybraných indikátorů projektu PIPS

Název indikátoru	Kód	Typ	Měrná jednotka	Cílová hodnota	Dosažená hodnota
Celkový počet účastníků	60000	výstup	Osoba	195	206
Počet nově zavedených nebo inovovaných služeb	67410	výsledek	Služba	1	0
Počet napsaných a zveřejněných analytických a strategických dokumentů (vč. evaluačních)	80500	výstup	Dokument	1	0

Zdroj: Příloha Popis rozpočtu, ZoR 11 (Dosažená hodnota)

Ke konci roku 2022 byl celkový počet osob, které splnily bagatelní podporu v rozsahu 40 hodin, 206. Každá podpořená osoba absolvovala průměrně 61 hodin školení.

Splnění výsledkového indikátoru „Počet nově zavedených nebo inovovaných služeb“ bylo v průběhu realizace projektu ohroženo, neboť podmínkou jeho plnění je realizace veřejných zakázek, u kterých v rámci projektu docházelo k problémům a zpoždění. Projekt však bude ukončen splněním všech naplánovaných monitorovacích indikátorů.

„Ten indikátor je nastavený tak, že hodně závisí i na těch veřejných zakázkách, které jsou takovým jako asi největším problémem tohoto projektu. ... V rámci té služby kariérového poradenství měly být inovované ty IPSky prostřednictvím právě nákupu vybavení a techniky.“ (projektová manažerka ŘO)

Definice samotného indikátoru 6 74 10 je poměrně obecná: počet služeb v oblasti zaměstnanosti a dalšího vzdělávání, které jsou v průběhu realizace projektu nově zavedeny nebo inovovány a byly v nich zavedeny prvky inovativnosti, které přispívají ke zlepšení poskytovaných služeb. Nicméně projektová žádost byla naopak poměrně konkrétní a v průběhu realizace muselo dojít k úpravám, a to z důvodů, které vedoucí pracovníce na GŘ vysvětlovala jako důsledek společenského posunu, kvůli kterým nebyly výstupy již aktuální nebo potřebné (např. důsledek pandemie koronaviru urychlila proces digitalizace a využívání inovací, digitalizace postupně nahrazuje tištěné materiály aj). Projektová manažerka ŘO vysvětlovala změnu u tohoto monitorovacího indikátoru podobně.

Respondentka: „... V roce 2015 bylo v plánu udělat nějaký věci, ... že vytiskneme ... 42 profesiogramů a uděláme tištěné materiály. Tenkrát se ještě používaly na IPSkách šanony s popisem činnosti, například co dělá opravář automobilů. ... Ty děti už (dnes) vůbec papíry žádný nezajímají, a už vůbec ne opravář automobilů. ... mezitím vydalo Ministerstvo školství, nebo se udělal portál ke kariérovému poradenství, ... to by bylo úplně šíleně neefektivní, tak to jsme dali pryč. Co nám tam zůstalo bylo... tak klasický vybavení se podařilo pro realizační týmy nakoupit... všechno se nakoupilo.“ (vedoucí pracovníce GŘ ÚP ČR)

„To jsme ještě drobně upravovali popis a strukturu toho monitorovacího indikátoru ... inovované služby, protože v rámci té realizace projektu došlo k nějakým změnám a některé věci, které byly původně nastavené, už třeba úplně nedávaly smysl, takže tam se z toho něco odebralo.“ (projektová manažerka ŘO)

Momentálně je indikátor nastaven dle slov projektové manažerky ŘO následovně:

„... máme to nastavené tak, že tady u tohoto indikátoru po nich budeme chtít seznam toho vybavení, co bylo nakoupeno na jednotlivé pobočky a budeme určitě po nich chtít statistiky těch služeb, které na jednotlivých pobočkách byly

poskytnuté za celou dobu trvání. ... Pak je součástí toho indikátoru online kariérové poradenství. ... Je to e-learningový kurz, takže ten předpokládám, že asi budeme po nich jako chtít, aby nám ho nějakým způsobem zaslali nebo dali k dispozici, abychom viděli, že skutečně jako vznikl a v jaké podobě. ... Pak ještě ... diagnostika ... tam mají nakoupené karty a tak.“ (projektová manažerka ŘO)

Posledním výstupovým indikátorem je 8 05 00, tzn. dokument, kterým měla být závěrečná evaluační zpráva realizovaná externím dodavatelem. Indikátor nebyl ke sledovanému datu splněn, k jeho naplnění dojde ve formě této evaluační zprávy.

Přístup k evaluaci

Zdroje dat a limity

Hlavní zdroje dat využitě při evaluaci jsou:

1. Administrativní data:
 - ÚP ČR: seznam IPS, kontakty na spolupracující školy
 - IS ESF 2014+: data o podpořených osobách (IS ESF)
 - MS2014+: projektová dokumentace (projektová žádost, ZoR, rozpočet, žádosti o změnu)
 - ČSÚ: počet obyvatel
 - MŠMT: počet školských zařízení
 - Zprávy o realizaci 1–11
2. Kvantitativní data získaná v rámci dotazníkových šetření⁷ u dvou typů subjektů:
 - zástupci pracovišť IPS
 - školy zařazené na seznamu IPS
3. Kvalitativní data získaná v rámci individuálních rozhovorů a skupinové diskuse:
 - projektová manažerka projektu PIPS
 - krajské metodičky a krajské metodici projektu / jiní zástupci projektu (skupinová diskuse)
 - vedoucí oddělení projektů vnitřních agend GŘ ÚP ČR (rozhovor)
 - dvě poradkyně IPS ÚP ČR – KrP pro Hlavní město Prahu (rozhovor) a kmenová pracovnice IPS (telefonický rozhovor)
 - tři projektové manažerky na ŘO (rozhovor)
 - dvě vedoucí detašovaného pracoviště ÚP ČR s novým pracovištěm IPS (telefonický rozhovor)

Ve vypracování evaluačních otázek jsou využity úryvky ze skupinové diskuse s krajskými metodičkami, rozhovoru s projektovými manažerkami na ŘO a vedoucí pracovnící GŘ ÚP ČR. Dále citace z otevřených komentářů v dotazníkových šetřeních. Na daných místech je jako zdroj uvedena „Skupinová diskuse“, „Projektová manažerka ŘO“, „Vedoucí pracovnice GŘ ÚP ČR“, „Dotazníkové šetření se zástupci IPS“, „Dotazníkové šetření se školami“. Evaluace probíhala v průběhu posledního roku trvání projektu.

Limity

- V průběhu evaluace se zjistilo, že datová základna vztahující se k projektu je neúplná a v některých místech nekonzistentní. Pro některá témata se evaluátorům nepodařilo získat potřebné datové sady a podkladové informace. Z důvodu nedostatku zdrojů nebylo např. možné vždy zachytit přesný stav v době na začátku projektu. Rozporné informace byly důsledně ověřovány.
- U nově vybudovaných pracovišť IPS se i přes vynaložené úsilí nepodařilo zjistit, podle jakých kritérií byla konkrétní místa vybrána.
- Evaluátoři nedostali k dispozici data o poradenství, která GŘ ÚP ČR pravidelně každé čtvrtletí získává od pracovišť.
- Výsledky šetření mezi školami nelze ze statistického hlediska považovat za reprezentativní. Evaluátoři neměli k dispozici informace o základním souboru, výběr nebyl náhodný.

⁷ K oslovení respondentů byla zvolena metoda CAWI, dotazník byl naprogramován v programu LimeSurvey

Evaluační úkoly a otázky

Ve spolupráci se zástupci ÚP ČR byly formulovány níže uvedené evaluační úkoly a evaluační otázky.

Evaluační úkol 1: Cíle projektu a jejich naplnění

EO 1: Do jaké míry byly naplněny cíle projektu v oblasti **personální**?

EO 2: Do jaké míry byly naplněny cíle projektu v oblasti **vytvoření systému vzdělávání zaměstnanců IPS?**

EO 3: Do jaké míry byly naplněny cíle projektu v oblasti **prostor a vybavení IPS?**

EO 4: Do jaké míry byly naplněny cíle projektu v oblasti **geografické dostupnosti služeb IPS?**

EO 5: Jak byl zajištěn a realizován nákup služeb v projektu?

EO 6: Jakým způsobem je zajištěna udržitelnost výsledků projektu?

Evaluační úkol 2: Služby IPS z pohledu škol

EO 7: Jak probíhá spolupráce IPS se školami zapojenými ve výzkumu?

EO 8: Jak školy hodnotí současnou kvalitu služeb pracovišť IPS?

EO 9: Jsou v hodnocení kvality služeb pracovišť IPS rozdíly?

EO 10: Jaké postavení má IPS v kontextu subjektů poskytujících služby kariérového poradenství?

Evaluační úkol 1: Cíle projektu a jejich naplnění

Do jaké míry byly naplněny cíle projektu v oblasti personální?

V personální oblasti projekt v zásadě splnil stanované cíle. Po dobu realizace projektu bylo obsazeno průměrně 94 % pozic. Zároveň byla zajištěna průběžná komunikace pracovišť v rámci jednotlivých krajů i napříč projektovým týmem.

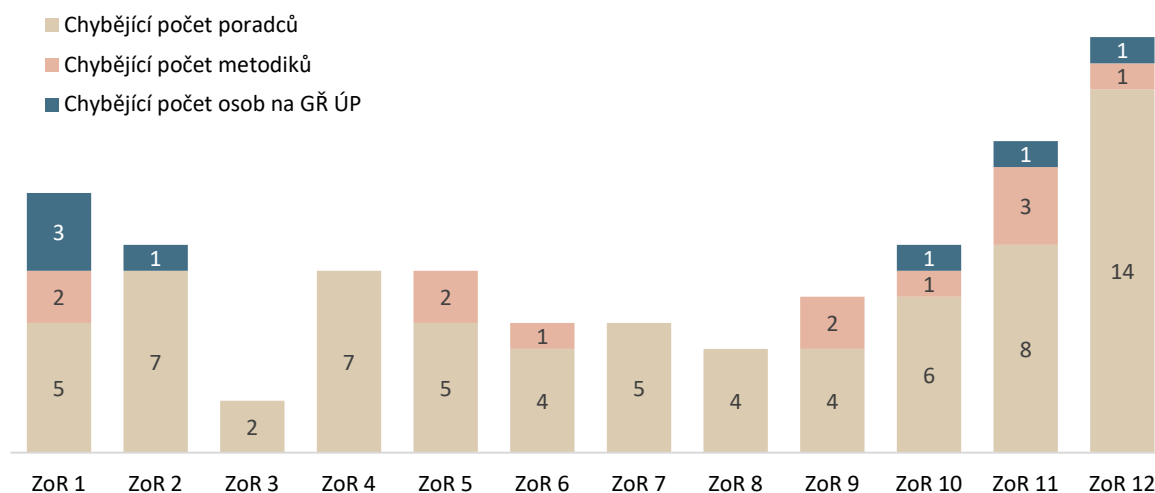
Evaluační otázka 1 se zaměřuje na personální zajištění projektu. Personální obsazení projektu bylo původně plánované v rozsahu 198 osob, v raných fázích projektu se snížilo na 196 osob:

- 90 stávajících (kmenových) poradců IPS
- 90 nových (projektových) poradců IPS
- 14 nových metodiků na Krajských pracovištích ÚP ČR (dále též „KrP“)
- 1 projektový manažer na GŘ ÚP ČR
- 1 finanční manažer na GŘ ÚP ČR

Dle projektového záměru by měly být obsazeny alespoň dvě pozice poradce na každém pracovišti IPS a jedna pozice metodika na krajské úrovni, přičemž krajský metodik by pod sebou měl mít všechna příslušná pracoviště IPS. V případě kmenových zaměstnanců byly z projektu propláceny pouze cestovní náhrady, nikoliv plat.

Po dobu realizace projektu bylo obsazeno průměrně 93 % pozic, nejčastěji nebyly obsazeny pozice poradců, kterých chybělo v průměru 5 (viz Graf 1).

Graf 1: Počet pracovníků na projektu PIPS, kteří chyběli oproti plánovanému stavu, dle pozice

Zdroj: ZoR 1 – ZoR 12

Projektový tým byl tvořen téměř výhradně ženami (94 % žen a 6 % mužů). Průměrný věk při vstupu do projektu byl 40 let, 59 % osob pracujících v týmu projektu PIPS mělo vysokoškolské vzdělání, ostatní osoby měly dokončené středoškolské vzdělání⁸.

⁸ Údaje se vztahují k osobám, které v rámci projektového vzdělávání splnily bagatelní podporu, tedy alespoň 40 hodin vzdělávání. Zdroj: IS ESF.

Hodnocení role metodika projektu

Zřízení role krajského metodika IPS jako prvku řízení, který má napomáhat koncepčnímu uchopení práce sítě IPS byla doporučena na základě analýzy z roku 2010 (Freibergová a kol. 2011: 43). Toto odpovídá požadavku na to, aby krajské pracoviště zastávalo metodickou a koordinační funkci.

„Metodik je takový koordinátor IPS v rámci krajské pobočky, nejen v oblasti předávání informací, ale také samozřejmě v koordinaci těch činností.“ (Skupinová diskuse)

Takto roli krajského metodika ve skupinové diskusi zhodnotila jedna z přítomných. Metodik tedy plní roli koordinátora mezi poradci IPS a projektovým manažerem PIPS, implementuje potřebné změny dané projektem, má na starosti zajištění personální kapacity, technického vybavení a nezbytných stavebních úprav pracovišť IPS.

Ačkoliv mnoho aktivit nutných pro úspěšnou realizaci projektu má na starosti metodik (zajištění dostatečného personálního obsazení, zajištění nezbytných stavebních úprav pracovišť apod.), konečné rozhodnutí o jejich realizaci (zejména financování a administrativní zajištění) má v pravomoci vedení příslušného krajského pracoviště, které však za plnění projektu není zodpovědné. Dochází zde tedy k oddělení osob, které jsou zodpovědné za plnění projektových aktivit, a osob, které jejich plnění mají v pravomoci a přímo jej ovlivňují.

„Na základě projektu jsme zjistili, jak funguje, resp. nefunguje globalizace toho úřadu a fungování GŘ, že my se můžeme snažit stokrát, ale tady se zarazí o nějakou velkou zeď.“ (Skupinová diskuse)

V rámci realizace projektu byla nastavena pravidelná setkávání na dvou úrovních; jednak krajských metodiků s poradci IPS spadajícími pod daný kraj a dále měsíční porady pracovních skupin s projektovou manažerkou. Setkání probíhala buď prezenčně (na KrP / KoP, resp. GŘ ÚP), nebo v online prostředí (MS Teams). Obsahem obou úrovní setkávání byla komunikace informací o realizaci projektu, činnostech jednotlivých IPS a koordinace naplánovaných akcí pro klienty IPS. Hodnotil se také optimální postup realizace KA. Informování zainteresovaných osob probíhalo také prostřednictvím emailové a telefonické komunikace. Příznivou okolností bylo stabilní obsazení pozice projektové manažerky po celou dobu realizace projektu. Nedílnou součástí v rámci realizace projektu byly také pravidelné monitorovací návštěvy projektové manažerky na vybraných IPS.

Metodické vedení, kterého se poradcům díky nově zřízené funkci krajských metodiků dostalo, zmiňovali jako jeden z úspěchů projektu nejen poradci IPS v dotazníkovém šetření, ale také účastníci skupinové diskuse.

„Zlepšení metodického vedení – metodik přispěl ke zlepšení činností IPS v rámci KrP – pravidelná setkání s metodikem a ostatními pracovníky IPS, čímž došlo k pravidelnému předávání informací, předávání zkušeností, koordinaci vzdělávání atd.“ (Dotazníkové šetření se zástupci IPS)

„Ten metodik byl pro nás strašně důležitý, protože do té doby ty IPSky, každá ta IPSka si dělala prostě věci po svém, neměli jsme možnost se scházet s těmi kolegyněmi z těch ostatních okresů.... Když nastoupil nový člověk, tak se člověk se neměl o koho opřít, musel začít jako úplně od píky, si všechno budovat, svoje know-how a všechny ty materiály, všechno jsme si to dělali na koleni... S příchodem toho metodika...ta IPSka nebo vůbec to naše oddělení dostalo úplně

jiný rozměr. Zaprvé jsme se scházeli, ten člověk (metodik) se o nás perfektně staral, snažil se nám pomáhat...” (Skupinová diskuse)

Hodnocení projektového řízení PIPS

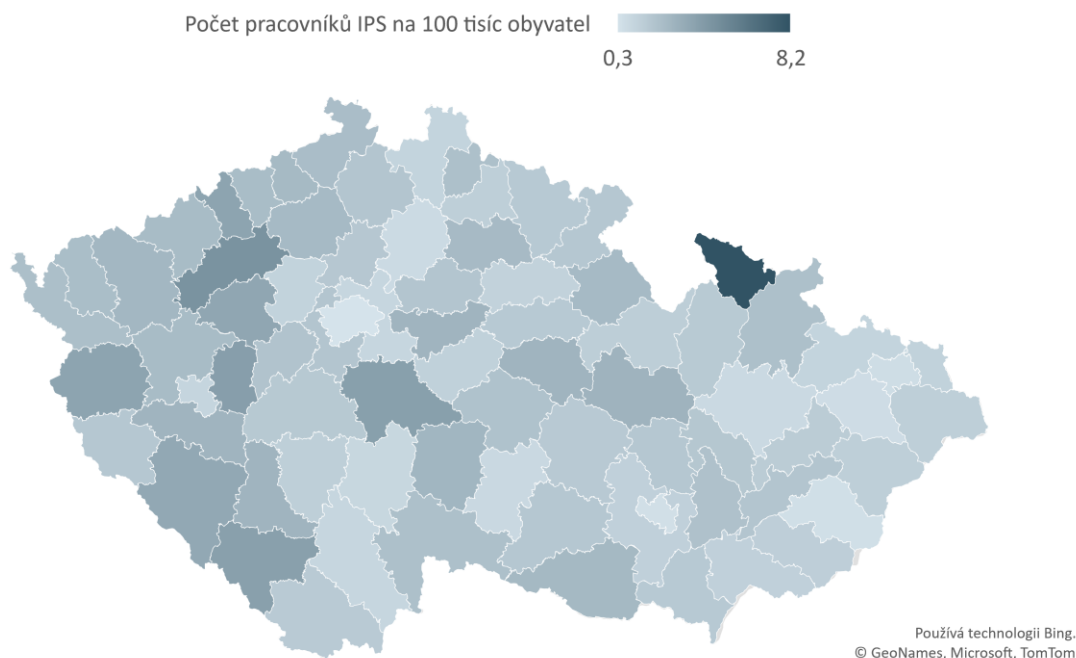
Na základě informací od projektových manažerů ŘO probíhala komunikace se zástupci projektu PIPS (konkrétně projektové a finanční manažerky) bezproblémově a v porovnání s ostatními projekty byla nadstandardní. Pozitivně byla hodnocena zejména skutečnost, že se nejužší realizační tým v průběhu projektu neměnil. Na straně ŘO naopak došlo k několika změnám na pozicích projektových manažerů, což znamenalo narušení kontinuity zejména v oblasti předávání informací.

Počet a struktura zaměstnanců na pracovištích IPS dle výsledků dotazníkového šetření

Dle odpovědí získaných v dotazníkovém šetření, které bylo provedeno v prosinci 2022, byla přibližně čtvrtina pracovišť (23 %, 21 IPS) obsazena jedním pracovníkem, více než 60 % (56 IPS) bylo obsazeno dvěma pracovníky, na 14 % pracovištích (13 IPS) byli tři pracovníci a na jednom pracovišti byli čtyři pracovníci. Poměr kmenových a projektových poradců IPS byl v roce 2022 přibližně 1:1. Pro posouzení výsledků projektu v personální oblasti můžeme tyto údaje porovnat například s rokem 2010, kdy bylo na IPS zaměstnáno celkem 112 lidí, přičemž všichni tito zaměstnanci byli kmenoví.

Mapa 1 ukazuje relativní počet pracovníků IPS v okresech⁹. Nadprůměrný počet pracovníků IPS je v okresech Jeseník (8 / 100 tisíc obyvatel), dále s velkým odstupem v okresech Louny, Rokycany a Benešov a Prachatice (4-4,7 / 100 tisíc obyvatel). Méně než jeden pracovník na 100 tisíc obyvatel je pak v okresech Praha, Brno-město, Zlín, Ostrava-město, Nový Jičín, Mladá Boleslav, Olomouc, Jihlava a Tábor, tedy většinou v okresech, kde leží velká krajská/statutární města.

Mapa 1: Zastoupení pracovníků IPS v okresech na 100 tisíc obyvatel ve věku 15-64 let

Zdroj: SLDB 2021; Dotazníkové šetření se zástupci pracovišť IPS (ŘO OPZ, MPSV).

⁹ Hodnota udává počet pracovníků IPS na 100 tisíc obyvatel okresu ve věku 15-64 let.

Na většině pracovišť (67) byli zaměstnání jak projektoví, tak kmenoví pracovníci (poradce nebo metodik). Na 10 pracovištích nebyli žádní projektoví pracovníci, pouze kmenoví. Na 14 pracovištích byli naopak zaměstnání výhradně projektoví pracovníci.

V souvislosti s navýšením pracovníků na IPS zmiňovali respondenti v závěrečných komentářích přínosy jako je zastupitelnost poradců IPS, posílení a zkvalitnění služeb IPS a rozšíření spolupráce se školami.

„Došlo k zastupitelnosti kmenového poradce IPS, po které se tak dlouho volalo.“

„Díky personálnímu posílení IPS došlo k navýšení počtu poradenských schůzek (individuálních i skupinových), díky školení také zlepšení kvality poskytovaných služeb, prostor pro sebevzdělávání nad rámec povinných školení, díky metodikovi zajištěna informovanost jednotlivých IPS v kraji, možnost sdílení zkušeností, příkladů dobré praxe (osobně/online v rámci porad, také díky sdílenému disku). Je umožněna zastupitelnost kmenového poradce a plnohodnotné zajištění poskytovaných služeb pro klienty...“

„Díky projektu PIPS jsme získali mnoho zkušeností, praxe. Díky personálnímu posílení byla ještě více zkvalitněna spolupráce se ZŠ, SŠ, vznikly nové aktivity jak pro žáky, tak pro uchazeče o zaměstnání. Ze stran škol jsou služby IPS velmi žádány, nově vznikající školy se samy o spolupráci hlásí a na služby IPS jsou samé pozitivní reakce a kladné reference.“

„Projekt PIPS byl pro náš okres velkým přínosem. Podařilo se navázat spolupráci s naprostou většinou školských zařízení. V našem okrese kariérové poradenství z velké většiny reprezentuje Úřad práce, jen částečně se stihne podílet pedagogicko-psychologická poradna a ojediněle na některé školy vybude termín od poradců z Krajského úřadu v Pardubicích.“ (Dotazníkové šetření se zástupci IPS)

Tyto přínosy projektu byly akcentovány také ve skupinové diskusi s krajskými metodiky v odpovědích na otázku „Co považujete za největší úspěchy projektu?“ Mimo to účastníci diskuse zmiňovali také navázání profesních kontaktů v oboru, účast na konferencích, kulatých stolech apod. a s tím spojené sdílení informací.

„Tím, že se posílil personál, tak v podstatě byla řešena ta zastupitelnost, po které jsme strašně dlouho volali.“

„Díky tomu, že jsme byli posíleni personálně, tak jsme byli i účastní v rámci setkání kariérního poradenství v regionech.“... „V jednom člověku se to nedalo stíhat.“

„Došlo k silnému sdílení, protože zaprvé, jak jsme se mohli účastnit všech těch různých akcí, a ještě i mezi sebou na těch kurzech, takže tohle bylo úžasný, protože je hodně věcí, které jsou vymyšlený a někdo na druhém konci republiky pak vymýšlí Ameriku.“ (Skupinová diskuse)

Do jaké míry byly naplněny cíle projektu v oblasti vytvoření systému vzdělávání zaměstnanců IPS?

Vzdělávání zaměstnanců IPS (poradců a metodiků) bylo realizováno v plném rozsahu, nicméně forma vzdělávání musela být oproti původním plánům změněna z externí na interní. V dotazníkovém šetření mezi pracovníky IPS i v rámci skupinové diskuse s krajskými metodiky byly vzdělávací kurzy hodnoceny velmi pozitivně.

Jednou z klíčových aktivit projektu bylo zajištění systému vzdělávání zejména pro nové poradce a metodiky IPS. V rámci projektu fungovala pracovní skupina pro vzdělávání (zkratka „PSVZ“), jejímiž členy byli krajszí metodici a dvě psycholožky. Úkolem PSVZ bylo nastavit komplexní systém vzdělávání pro nové poradce IPS. Mezi úkoly PSVZ dále patřilo připravit podklady na zpracování veřejné zakázky na novou diagnostickou metodu „Bilance kompetencí“ a na inovaci didaktických materiálů (videospotů, videoklipů a profesiogramů).

Původně sice měly být vzdělávací aktivity zajištěny prostřednictvím veřejné zakázky, vzhledem ke komplikacím při vyhlašování veřejných zakázek, které provázely celou realizaci projektu PIPS (více v kapitole „Jak byl zajištěn a realizován nákup služeb v projektu“), však přistoupila projektová manažerka k alternativnímu zabezpečení tohoto úkolu a vzdělávání zajistila prostřednictvím projektového týmu a interních lektorek ÚP ČR.

Vzdělávací plán byl rozvržen na celé období realizace projektu, obsahoval harmonogram kurzů a specifikoval obsah vzdělávacích modulů a kurzů. Vzdělávání poradců a metodiků bylo zajištěno také po organizační stránce. Vzdělávací aktivity byly rozděleny na povinné (počáteční a rozvíjející modul) a nepovinné (kurzy). Dosažená úroveň vzdělání osob zapojených do projektu, další kvalifikace v oblasti kariérového poradenství a délka praxe v kariérovém poradenství byla sledována příslušnými metodiky projektu. Zpracování nových projektových pracovníků probíhalo průběžně také formou mentoringu stávajícími poradci IPS a metodiky a vzájemným sdílením odborných zkušeností. Noví zaměstnanci byli dále odborně vzděláváni v dané problematice formou souboru kurzů.

Tabulka 3: Přehled kurzů realizovaných v rámci projektu PIPS

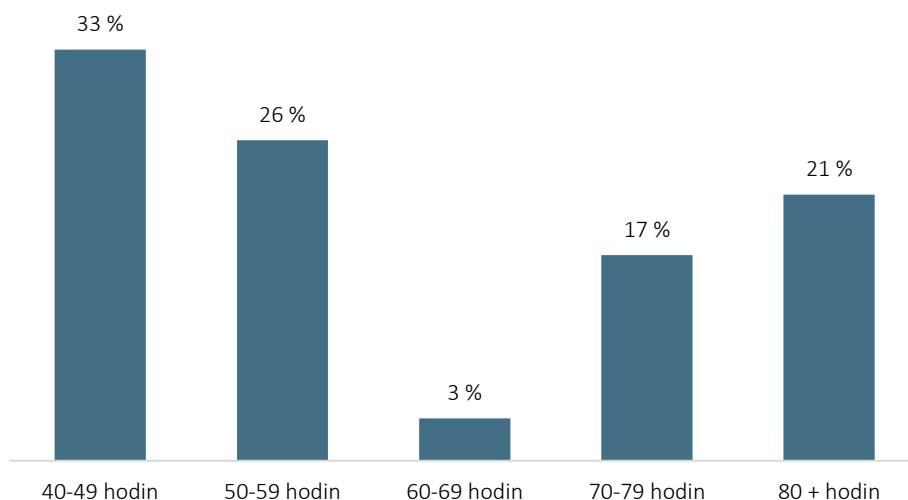
Název modulu / kurzu	Cílová skupina	Rozsah prezenčně / Počet účastníků online (v hod)	Počet účastníků	Cíl kurzu
Počáteční modul: Počáteční vzdělávání pro poradce IPS (později) Počáteční vzdělávání pro poradce IPS P) <i>Kurz byl přihlášen do soutěže "Národní cena kariérového poradenství 2018".</i>	Poradci IPS	32 / 8 (15 / 25)*	152 (39)	Získání, zvýšení a rozšíření dosavadních kvalifikačních předpokladů pro koncepční práci kariérového poradenství, cílený informační a poradenský servis. Kurz obsahoval celkem 5 okruhů: 1) sociálně psychologické principy poradenství, 2) individuální a skupinové poradenství, 3) vedení poradenského rozhovoru, 4) kariérové poradenství, 5) informační a poradenská střediska.
Rozvíjející modul: Poradenství v praxi ÚP ČR	Poradci IPS	25 / 5	152	Zvýšení a rozšíření dosavadních znalostí, dovedností a technik pro práci s klientem a se skupinou. Kurz obsahoval celkem 3 okruhy: 1) legislativní rámec, administrace poradenských činností, 2) techniky práce s klientem – praxe, 3) techniky práce se skupinou – praxe.
Kurz: Situační styly vedení – koučovací techniky	Metodici IPS	20 / 0	15	Zvýšit a upevnit dosavadní úroveň dovedností a znalostí v oblasti vedení. Znalost kroků vedoucích k dosahování požadovaných výsledků v týmu, znalost svého přirozeného komunikačního a řídicího stylu. Schopnost zvolit efektivní přístup k lidem s ohledem na cíl a situaci.
Kurz: Evropská mobilita v praxi I.	Poradci IPS (vybraní)	5 / 0	52	Seznámení se s technikami práce s klienty, kteří usilují o pracovní stáž nebo pobyt v zahraničí a chtějí identifikovat své silné a slabé stránky.
Kurz: Online kariérové poradenství	Poradci a metodici IPS	0 / 18	161	Seznámení se s možnostmi online nástrojů pro potřeby kariérového poradenství, nabídka "online" variant klasických "offline" poradenských technik. Poskytnutí virtuálního prostoru pro praktický nácvik dovedností z předchozích školení.
Kurz: Syndrom vyhoření a stress management	Poradci a metodici IPS	0 / 12	66	

Zdroj: ZoR 1 – ZoR 12, projektový manažer projektu PIPS

**Hodinová dotace v období pandemických opatření, kdy byl kurz transformován do online prostředí, praktický nácvik byl i nadále realizován prezenčně.*

Vzdělávání pro poradce a metodiky probíhalo prezenčně i online. Průměrná délka podpory osob v realizačním týmu činila 61 hodin¹⁰. Rozsah vzdělávání se u jednotlivých podpořených osob pohyboval od 40 do 93 hodin, přičemž nejčastěji podpořené osoby absolvovaly vzdělávání v rozsahu 40 hodin (26 % z nich), dále v rozsahu 88 hodin (18 % z nich) a v rozsahu 70 a 53 hodin (v obou případech 13 % podpořených osob).

Graf 2: Rozsah vzdělávání podpořených osob v projektu PIPS, v %

Zdroj: IS ESF (ŘO OPZ, MPSV), N=176

Na základě podkladových materiálů (ZoR) a informací PM proběhlo vzdělávání poradců i metodiků IPS, rozsah odpovídal stanovenému plánu; všichni byli proškoleni a získali Osvědčení o absolvování kurzu. Nicméně školení byla změněna z externí na interní s cílem vyhnout se realizaci veřejné zakázky a mít větší vliv na obsah kurzů. Tato změna byla možná s ohledem na přítomnost osob s dostatečným odborným zázemím v realizačním týmu.

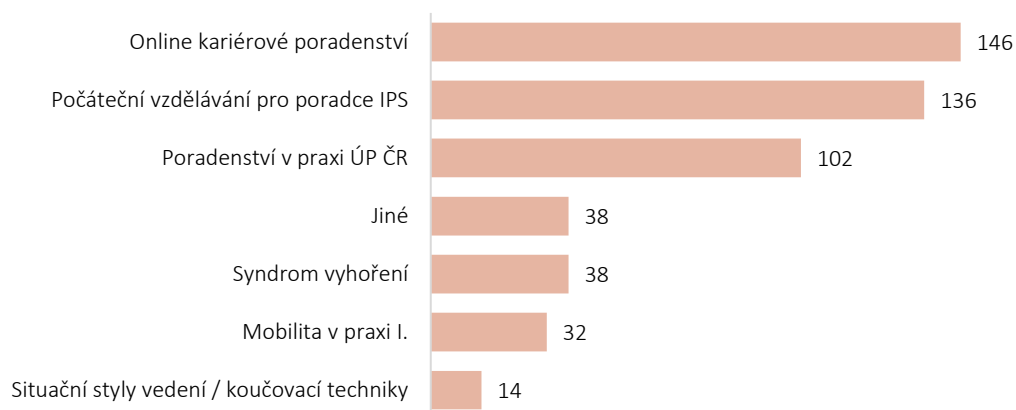
Od účastníků kurzů byla zjišťována zpětná vazba, následně bylo zorganizováno evaluační setkání PSVZ a interních lektorek s cílem vyhodnotit nastavený rámec vzdělávacích kurzů. Hodnocení kurzů je věnována následující část.

Hodnocení vzdělávání poradců a metodiků IPS dle výsledků dotazníkového šetření

Zpětná vazba na absolvovaná školení byla také součástí dotazníkového šetření s pracovníky IPS. Respondenti byli nejprve požádáni, aby vybrali školení, kterých se v rámci projektu PIPS zúčastnili, a poté je v další otázce zhodnotili. Tři nejčastěji absolvované kurzy byly Online kariérové poradenství, Počáteční vzdělávání pro poradce IPS a Poradenství v praxi ÚP ČR (viz Graf 3).

¹⁰ V IS ESF evidováno v rámci specifikace podpory 1_16 oborové vzdělávání – výchova a vzdělávání.

Graf 3: Počet poradců / metodiků, kteří absolvovali jednotlivá školení organizovaná v projektu PIPS

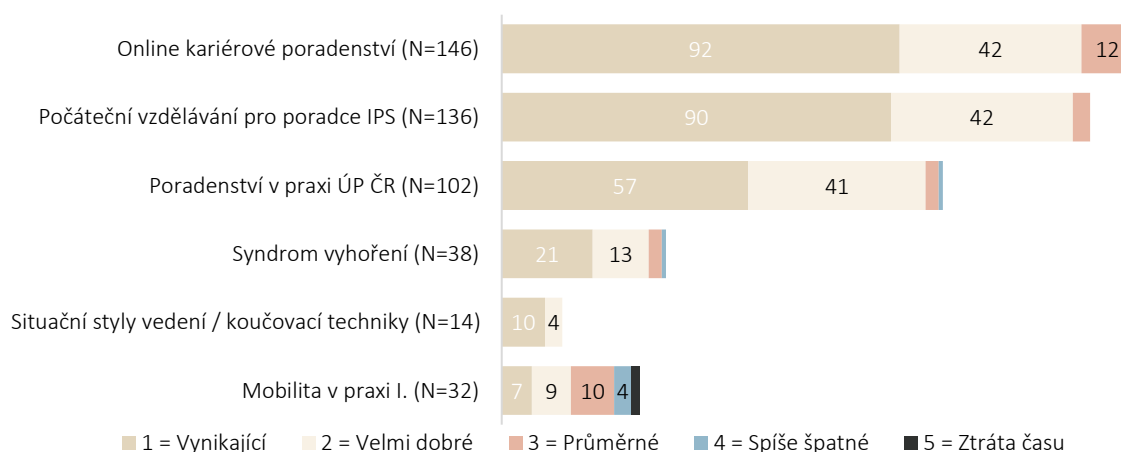

Zdroj: Dotazníkové šetření se zástupci pracovišť IPS (ŘO OPZ, MPSV), N = 176

V grafu 4 vidíme, že nejlépe hodnocený kurz z hlediska celkové užitečnosti pro výkon práce kariérového poradce byl kurz Situační styly vedení / koučovací techniky, pro jehož hodnocení respondenti využili pouze známky 1 = vynikající a 2 = velmi dobré. Zároveň se ale jednalo o kurz, který byl určen pouze pro metodiky projektu a kterého se proto zúčastnilo pouze 14 respondentů. Je třeba mít proto na paměti, že hodnocení „vynikající“ získal od 10 z nich. Rovněž všechny kurzy, kterých se zúčastnilo více než 100 osob, byly hodnoceny velmi kladně a převažovalo u nich hodnocení vynikající a velmi dobré (mezi 89 % a 97 %). Jednalo se o kurzy Počáteční vzdělávání pro poradce IPS, Poradenství v praxi ÚP ČR a Online kariérové poradenství.

Nejméně pozitivně byl hodnocen kurz Mobilita v praxi I., který získal pouze polovinu kladných známek (1 = vynikající a 2 = velmi dobré). Kurz Mobilita v praxi I. byl v gesci Centra Euroguidance.

Graf 4: Hodnocení užitečnosti absolvovaných školení pro práci kariérového poradce, počet respondentů

Zdroj: Dotazníkové šetření se zástupci pracovišť IPS (ŘO OPZ, MPSV), N = 176

Kladné hodnocení proběhlých školení potvrdilo také několik závěrečných komentářů. Zároveň se v otevřené otázce „Je něco, co Vám chybí pro kvalitní výkon práce poradce IPS?“ objevilo poměrně hodně požadavků na další školení, zejména ke kariérovému poradenství a diagnostickým nástrojům.

„Jako nejpřínosnější část v rámci projektu určitě hodnotíme vzdělávání poradců, nákup pomůcek (karty, motivační karty).“

„Kurzy realizované interními pracovníky byly skvělé, velmi dobře připravené na míru a s ohledem na potřeby pracovníků. Bylo využito zkušeností interních pracovníků, což by externím lektorem nebylo tak dobře možné. Ale těšili jsme se i na další kurzy – více výcvikové – sociodynamické poradenství, různé koučovací přístupy atd. Snad to způsobil covid, ale následná externě zajištěná školení – online kariérové poradenství a syndrom vyhoření byla přínosná.“

„Pro udržení kvality práce poradce IPS je nutné další pokračování vzdělávání v oblasti kariérového poradenství i po ukončení projektu PIPS.“ (Dotazníkové šetření se zástupci IPS)

Uvedená zjištění z dotazníkového šetření odpovídají také výpovědím účastníků skupinové diskuse, kteří shodně považovali realizovaná školení za nejvíce vydařenou aktivitu projektu. Účastníci oceňovali zejména to, že školení probíhala záhy po nástupu pracovníků do projektu a byla dobře cílena na činnosti pracovníka IPS.

*„Začali jsme pět kurzů najednou, v pěti místech“... „měli jsme pár lidí, kteří nastoupili v osm hodin do služebního poměru a v devět hodin seděli v tom kurzu... a za čtyřicet hodin nebo čtrnáct dní už měl kurz hotový a věděl, co má dělat“
„Kdyby čekal na nějaký kurz Úřadu práce, který se musí vysoutěžit, tak do toho kurzu třeba půjde za rok a půl.“ (Skupinová diskuse)*

Do jaké míry byly naplněny cíle projektu v oblasti prostor a vybavení IPS?

Vzhledem k problematickému plnění veřejných zakázek v projektu bylo vybavení potřebným nábytkem a technikou jednotlivých IPS realizováno pouze částečně, v mnoha případech navíc až ke konci projektu. Nově pořízený nábytek neodpovídal původnímu záměru a dle některých zástupců IPS není dostatečně kvalitní. Stavební úpravy se z projektu nepodařilo realizovat vůbec. Zakázka na nákup jednotného diagnostického nástroje byla zrušena.

Zajištění vhodného materiálního a technického vybavení pracovišť IPS bylo předmětem klíčové aktivity 2. V rámci aktivity se počítalo jak se zřízením nových pracovišť IPS, tak s úpravou stávajících IPS po stránce stavebně technické, tak aby splňovala stanovené standardy. V rámci stavebních úprav měla být provedena renovace stávajících IPS ve smyslu výmalby, úpravy elektroinstalace a vybudování dostatečného počtu elektrických zásuvek, sanace sanitárních zařízení apod. Možnost provedení stavebních úprav byla nicméně velmi limitovaná pravidly OPZ, což bylo v průběhu realizace projektu několikrát projednáváno s ŘO OPZ a upřesňováno.

Kromě stavebních úprav se měly všechny IPS vybavit potřebnou technikou a novým nábytkem dle stanovené vizuální identity. Všechna IPS proto se začátkem projektu na základě své velikosti a prostorových možností upřesnily počty nábytkových komponent, které byly nezbytné pro naplnění stanoveného standardu a zajištění plynulého chodu pracoviště. Všechny výše uvedené aktivity spadající pod KA 2 měly být podle projektového záměru zajištěny prostřednictvím veřejných zakázek.

Prostory IPS

V otázce drobných stavebních úprav se jako klíčový problém pro realizaci veřejné zakázky ukázaly zcela odlišné potřeby stavebních úprav jednotlivých pracovišť. Objevovaly se požadavky od výmalby, přes instalátérské práce po úpravu elektroinstalace. Různorodost požadavků znemožnila připravit společnou specifikaci předmětu plnění a příprava veřejné zakázky byla nakonec vedením ÚP ČR zrušena. Ke stavebním úpravám, které byly původně plánované v projektu, nedošlo. V některých případech se metodikům projektu podařilo domluvit financování stavebních úprav z rozpočtu Krajského pracoviště ÚP ČR mimo rámec projektu PIPS. Toto alternativní plnění aktivity ale bylo závislé na možnostech dané KrP a individuálním přístupem jeho pracovníků.

„Nakonec (zástupce GR ÚP) rozhodl o tom, že se to vůbec nebude realizovat ty drobné stavební úpravy a v případě, že jsou nutné, tak si to zařídí kancléři sami na krajích.“

„Protože se zjistilo se, že to z projektu nepůjde nebo že to nejde ani, tak to stálo na rozhodnutí krajských poboček, jestli zaprvé na to mají finance, jestli to lze udělat a rozhodli se. Když měli, tak udělali, když neměli, tak to neudělali, a tak to zůstane už navždy.“ (Skupinová diskuse)

Hodnocení stávajících prostor dle výsledků dotazníkového šetření

Hodnocení prostor, ve kterých jsou IPS provozována, bylo rovněž předmětem dotazníkového šetření mezi zástupci jednotlivých IPS. Jedná se spíše o konstatování stavu, který bezprostředně nesouvisí se samotnou realizací projektu, ale obecněji s předpoklady a možnostmi fungování těchto zařízení.

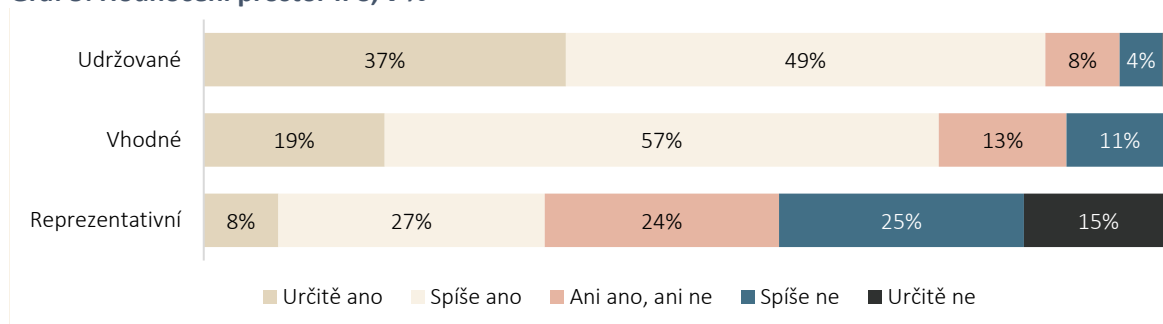
Projekt obsahoval možnost úprav prostor (stavební), nebo možnost zajistit nájem nových vhodných prostor pro práci IPS.

Respondenti byli požádáni, aby zhodnotili prostory, ve kterých sídlí jejich IPS z hlediska:

- reprezentativnosti,
- vhodnosti pro daný účel a
- udržovanosti / čistoty¹¹.

Z těchto tří aspektů vyšla nejlépe udržovanost / čistota, kterou hodnotilo pozitivně 86 % respondentů a negativně 5 % respondentů. Velmi kladně byla hodnocena také vhodnost prostor pro účel IPS, 76 % kladných odpovědí, 11 % negativních odpovědí. Nejkritičtěji se respondenti vyjádřili k reprezentativnosti prostor, kde převážilo negativní hodnocení (40 % respondentů) nad kladným (35 % respondentů). Zbývající čtvrtina respondentů zvolila odpověď „ani ano, ano ne“.

Graf 5: Hodnocení prostor IPS, v %

Zdroj: Dotazníkové šetření se zástupci pracovišť IPS (ŘO OPZ, MPSV), N = 91

V rámci hodnocení prostor IPS měli respondenti prostor se volně vyjádřit v otevřené otázce. Nejčastěji zmiňovali nevhodné umístění v budově či nedostatečnou velikost, nevhodnost dále spojovali s tím, že toalety pro klienty se nachází v jiném patře než samotné IPS, často také upozorňovali na skutečnost, že prostory IPS jsou využívány i k jiným účelům než poradenství IPS. V několika případech bylo zmíněno, že současná podoba prostor neumožňuje zapojení nově pořízené techniky (malé prostory, chybějící datové zásuvky apod.).

„Umístění IPS v horních patrech budovy – obtížně dostupné pro klienty se zdravotním postižením, velikost znemožňuje práci s větší skupinou klientů, především školami.“

„Umístění učebny pro skup. poradenství v suterénu – nedostatek přirozeného světla, stará nefunkční okna, nemožnost větrání, toalety pro veřejnost v jiném patře.“

„Prostory IPS jsou využívány i pro jiné účely Úřadu práce KoP Rumburk.“

„Disponujeme dostatečným počtem PC pro klienty a žáky, ale nejsou k dispozici datové zásuvky a zásuvky elektrické energie, do kterých by se počítače daly

¹¹ Hodnotící škála: Určitě ano – Spíše ano – Ani ano, ani ne – Spíše ne – Určitě ne

zapojit. Tudiž na nich momentálně nelze pracovat – IPS je umístěna ve staré budově.“ (Dotazníkové šetření se zástupci IPS)

Ačkoliv v dotazníku hodnotili respondenti vhodnost prostor poměrně kladně, v otevřené otázce, zda je něco, co jim chybí pro kvalitní výkon práce poradce IPS, byla stížnost na nevhodnost prostor třetí nejčastěji zmiňované téma. Respondenti upozorňovali zejména na nevhodnost prostor pro individuální poradenství, kdy nemohou poskytnout klientovi soukromí a dále také na nedostatečné prostory pro skupinové poradenství.

„Problém je sdílená kancelář s pracovníkem jiného projektu, kdy bývají současně vyřizováni dva klienti najednou, což není ani pro poradce a už vůbec ne pro klienty komfortní. Dále malé prostory pro skupinová poradenství pro školy (kapacita max. 12 lidí).“

„Vhodné pracovní prostředí pro individuální poradenství – průchozí kancelář pro tři (chybí soukromí, klid na práci). Vhodné prostory pro skupinové poradenství – musíme docházet do škol.“ (Dotazníkové šetření se zástupci IPS)

Vybavení pracovišť nábytkem

Bezprostředně po zahájení projektu v roce 2017 byla pracoviště IPS vyzvána projektovou manažerkou k sepsání seznamu potřebného nábytku dle standardu IPS. Od roku 2020 byly připravovány podklady pro vyhlášení veřejné zakázky na nábytek. V důsledku zpoždění při vyhlášení veřejné zakázky se přistoupilo k alternativnímu řešení přes centrální nákup MPSV. Z časových a organizačních důvodů byl nakonec dodán pouze standardní nábytek, nikoli nábytek na míru, a nebyl tak splněn záměr jednotné vizuální identity IPS. Další komplikací bylo samotné načasování realizace nákupu. Většina pracovišť IPS dostala potřebný nábytek až v dubnu 2023, vybavení se tak nemohlo plnohodnotně využít v průběhu projektových aktivit a zároveň už bylo zřejmé, že se aktivity na mnoha IPS budou omezovat či dokonce rušit (viz ukončení nájmu nově vybudovaných detašovaných pracovišť). Někteří pracovníci IPS zmiňovali, že nově pořízené židle jsou nepohodlné a mnoho nevydrží.

Hodnocení vybavení nábytkem dle výsledků dotazníkového šetření

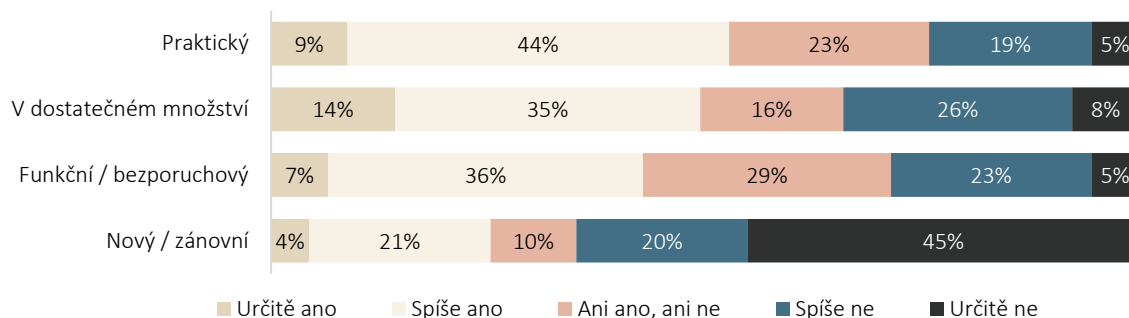
Hodnocení vybavení nábytkem ze strany zástupců IPS vyznělo celkově méně pozitivně než v případě prostor. Respondenti se měli vyjádřit k tomu, zda je stávající nábytek:

- praktický,
- nový / zánovní,
- funkční / bezporuchový a
- v dostatečném množství¹².

Nejlépe dopadla praktičnost nábytku, kterou hodnotila pozitivně přibližně polovina respondentů (53 %). Čtvrtina respondentů hodnotila nábytek jako nepraktický a čtvrtina se vyjádřila neutrálně. Necelá polovina respondentů se vyslovila, že nábytek na jejich pracovišti je v dostatečném množství. Celá třetina respondentů však s tímto nesouhlasila. V otázce funkčnosti / bezporuchovosti byly výsledky obdobné; necelá polovina ji hodnotila pozitivně (43 %), 29 % neutrálně a 28 % negativně. Velmi kritičtí byli respondenti v otázce, zda je nábytek nový / zánovní, dvě třetiny z nich se v této věci vyjádřili negativně (65 %), přičemž téměř polovina označila možnost „určitě ne“ (45 %). Jako nový nebo zánovní hodnotila nábytek pouze čtvrtina respondentů.

¹² Hodnotící škála: Určitě ano – Spíše ano – Ani ano, ani ne – Spíše ne – Určitě ne

Graf 6: Hodnocení nábytku na pracovištích IPS, v %

Zdroj: Dotazníkové šetření se zástupci pracovišť IPS (ŘO OPZ, MPSV), N = 91

Komentářů, které se vyjadřovaly k nábytku, bylo v otevřené otázce ohledně materiální a technické vybavenosti IPS, absolutně nejvíce. Respondenti nejčastěji zmiňovali, že nábytek je zastaralý, nevhodný a že čekají na výměnu. V mnoha případech respondenti komentovali skutečnost, že sice mají novou techniku, ale nemohou ji používat, protože nemají nábytek, na který by ji mohli umístit.

„Staré, poničené židle – čeká se na nové (dlouho). Starý, poničený a nevyhovující nábytek.“

„Nábytek v místnosti IPS je opotřebovaný, rozbitý a nevhodný. Velikost a rozložení stolů neodpovídá požadavkům poradců i klientů.“

„Nedostatečné a velmi zastaralé vybavení nábytkem i technikou, prostor velmi nereprezentativní. I když byla možnost objednat nábytek z jiných zdrojů ÚP ČR, toto jsme nevyužili a stále čekáme na vybavení z projektu PIPS.“

„Vybavení IPS je z 90. let, koberec ve špatném stavu – vlákna z koberce zůstávají na obuvi a roznáší se po okolních místnostech, žaluzie na zatmění proti slunci opadávají, stoly jsou velké a těžké – špatná manipulace s nábytkem.“

„Nemůžeme používat PC pro klienty, které již došly, ale nejsou stoly, na kterých by měly stát.“ (Dotazníkové šetření se zástupci IPS)

Nábytek nebo obecněji moderní materiální vybavení zmiňovali často respondenti i v otevřené otázce, co jim chybí. Opět se také objevovaly informace, že jim chybí stoly, a tudíž nemají kam umístit nové PC. Že k tomuto problému na některých IPS došlo, potvrdili také metodici při skupinové diskusi. Dle vyjádření jednoho z metodiků nebyla ani po jeho upozornění řešena návaznost výběrových řízení.

„O nábytku nemluvě – už minimálně 3x se od roku 2014 sbíraly požadavky na vybavení nábytkem – a kde to je teď? Jak je to možné, že GŘ nebylo schopné VZ realizovat za 7 let? Podklady měli a vždy včas a dle pokynů.“ (Dotazníkové šetření se zástupci IPS)

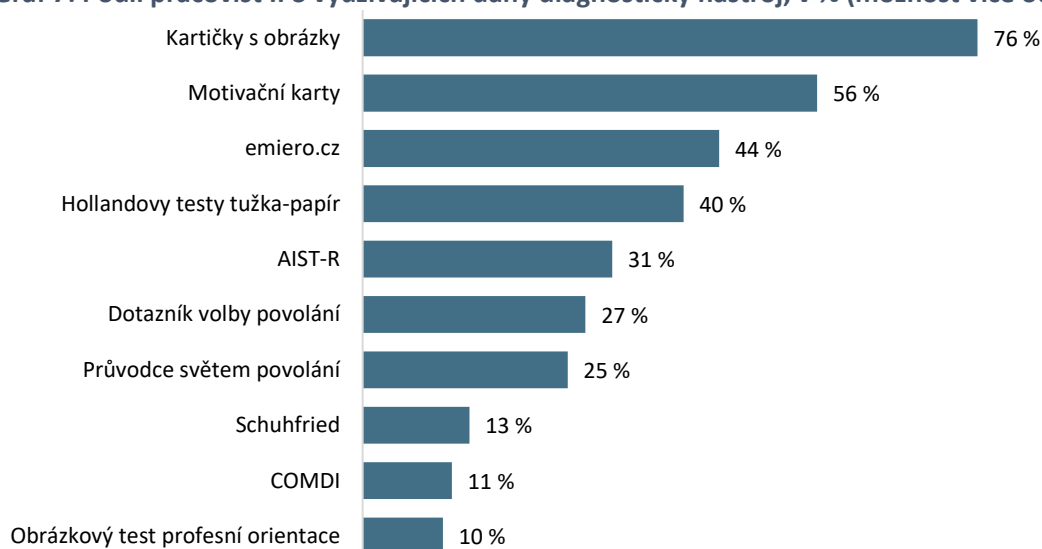
Diagnostické a poradenské nástroje

Jedním z cílů projektu a součástí KA 3 bylo nakoupit licence pro diagnostické metody umožňující profesní diagnostiku. Realizační tým vypracoval projektovou dokumentaci na veřejnou zakázku s cílem vybrat základní diagnostický nástroj stejný pro všechny IPS. Ve fázi dokončování projektové dokumentace byly zjištěny potíže s vhodným nastavováním VZ a stanovením očekávané hodnoty a bylo rozhodnuto o zrušení této VZ.

Hodnocení stávajících diagnostických a poradenských nástrojů dle výsledků dotazníkového šetření

Součástí dotazníkového šetření bylo také zhodnocení stávajících diagnostických nástrojů, které mají IPS k dispozici pro práci s klienty. V otázce četnosti, kde respondenti mohli vybrat více možností, nejčastěji volili Kartičky s obrázky, Motivační karty, emiero.cz a Hollandovy testy tužka-papír (viz Graf 7).

Graf 7: Podíl pracovišť IPS využívajících daný diagnostický nástroj, v % (možnost více odpovědí)

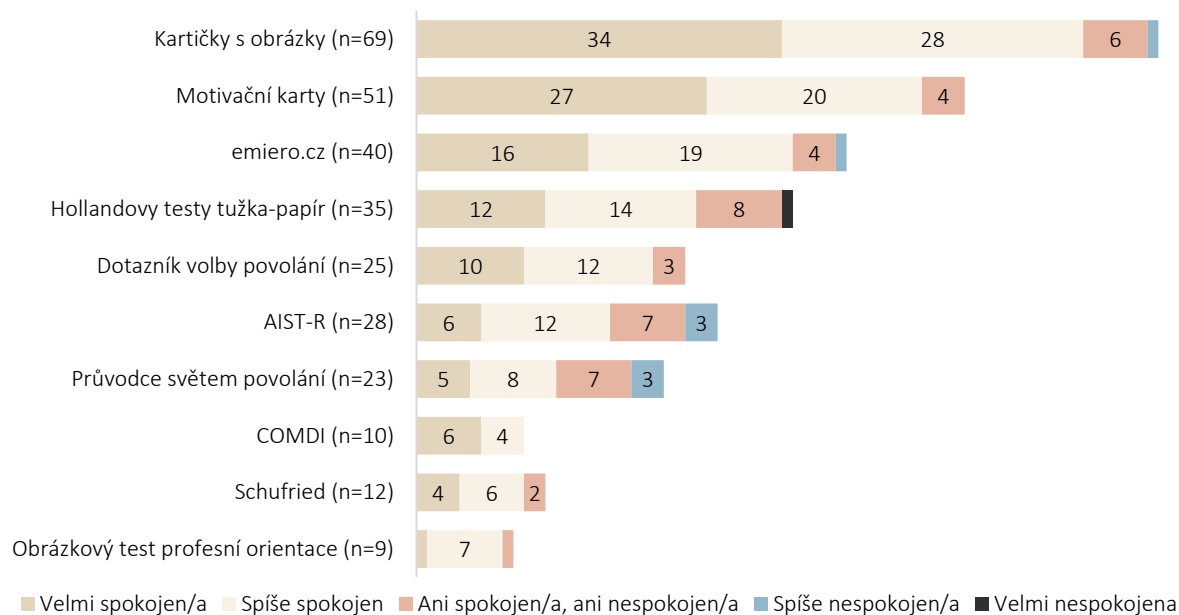
Zdroj: Dotazníkové šetření se zástupci pracovišť IPS (ŘO OPZ, MPSV), N = 91

Dvacet respondentů zvolilo možnost „Jiný diagnostický nástroj“, přičemž zmiňovali Gardner, Regio Advisor Test, Karty profesních hodnot, Infoabsolvent.cz, Karty inteligencí a pracovních hodnot, Karty zaměstnání pro ZŠ, Můj život po škole, Test profesních zájmů, otázky a odpovědi.

V otázce spokojenosti s uvedenými diagnostickými nástroji vidíme nejvyšší podíl spokojených respondentů u diagnostického nástroje COMDI, kde jsou velmi spokojeni nebo spíše spokojeni všichni respondenti. Tento diagnostický nástroj ale využívá pouze 10 pracovišť IPS. Další dva nástroje, které byly nejlépe hodnoceny, jsou Motivační karty a Kartičky s obrázky (Cesta k sobě, Moře emocí, Karty s příběhy apod.). U obou těchto nástrojů vyjádřilo spokojenost 92 % resp. 90 % respondentů a zároveň se jedná o dva nejvíce používané diagnostické nástroje. Vysoký podíl spokojených respondentů (velmi spokojeni a spíše spokojeni) vykazuje také Obrázkový test profesní orientace, ale velmi spokojen byl pouze 1 respondent. Často využívaným nástrojem s vysokým podílem spokojených respondentů je ještě emiero.cz, se kterým je spokojeno 88 % respondentů (35 respondentů).

Nejméně spokojeni jsou respondenti s Průvodcem světem povolání. Spokojena je s ním však stále více než polovina respondentů (13 respondentů), odpověď „ani ano, ani ne“ zvolilo 7 respondentů a spíše nespokojeni jsou 3 respondenti.

Graf 8: Hodnocení spokojenosti s jednotlivými diagnostickými nástroji, počet (možnost více odpovědí)

Zdroj: Dotazníkové šetření se zástupci pracovišť IPS (ŘO OPZ, MPSV), N = 91

Právě diagnostické nástroje byly druhým nejčastěji zmiňovaným tématem v otevřené otázce, co respondentům chybí pro kvalitní výkon práce poradce IPS. Celkem je zmínělo 31 dotázaných. Respondenti často uváděli, že diagnostické nástroje jsou zastaralé a uvítali by modernizaci nebo aktualizaci. Dále jim chybí proškolení k jejich užívání. Kromě diagnostických nástrojů zmiňovali respondenti také další nástroje pro práci s klienty, které jim chybí nebo jsou zastaralé, a to profesiogramy a videa. Dle informací realizačního týmu se však od výroby profesiogramů z důvodu zastaralé formy ustoupilo.

„Určitě mi chybí kvalitní diagnostické nástroje, které by byly modernější než Průvodce světem povolání, který je u nás k dispozici. Dále bych také využila modernizované profesiogramy, které žáci hodně využívají při besedách.“

„Absence nástrojů k poradenství – pouze papír tužka, nedostatek základních psacích potřeb – nejsou na ně prostředky z provozních nákladů, stará videa a staré profesiogramy.“

„Chybí oficiální diagnostický nástroj s odborným proškolením. Limitující je omezený přístup na internetové stránky. Pro cílovou skupinu ZŠ nemáme k dispozici aktuálně moderně zpracovaná videa k řemeslným oborům.“ (Dotazníkové šetření se zástupci IPS)

Hodnocení technického vybavení a dostupnosti IT podpory dle výsledků dotazníkového šetření

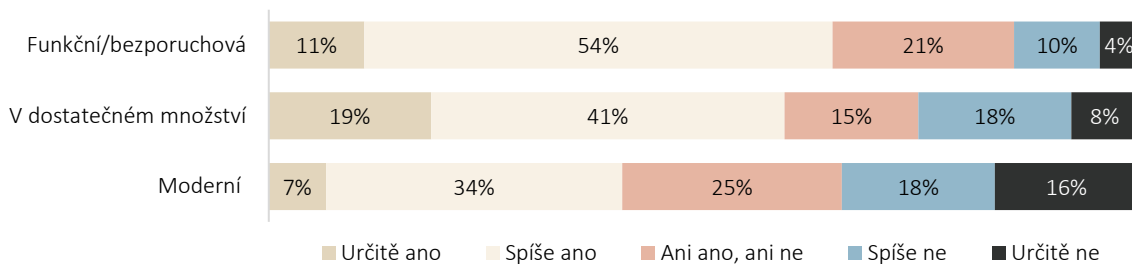
Předmětem dotazníkového šetření s pracovníky IPS bylo také zhodnocení stavu techniky (telefony, stacionární počítače, notebooky, dataprojektory, tiskárny a další) na jejich pracovišti IPS. Respondenti hodnotili, nakolik je tato technika funkční, moderní a v dostatečném množství (viz Graf 9).

Nejlépe byla hodnocena funkčnost/bezporuchovost techniky, kterou kladně hodnotily téměř dvě třetiny respondentů. Pětina respondentů zvolila neutrální odpověď a dle zbylých 14 % je technika nefunkční nebo spíše nefunkční.

V souvislosti s technikou bylo druhým nejlépe hodnoceným kritériem množství, které za dostatečné označilo 60 % respondentů. Naopak čtvrtina respondentů se vyslovila, že technika v dostatečném množství není.

Nejméně pozitivně byla hodnocena otázka, zda je technika na pracovišti moderní. Největší podíl respondentů (41 %) sice hodnotil techniku jako moderní, ale těch, kteří odpověděli „určitě ano“ bylo pouze 7 %, přitom záporných odpovědí byla více než třetina, přičemž odpověď „určitě ne“ zvolil dokonce každý šestý dotázaný.

Graf 9: Hodnocení techniky, v %

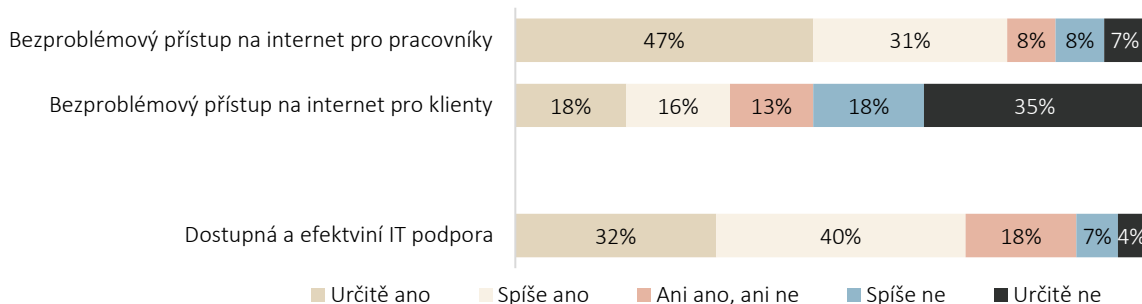
Zdroj: Dotazníkové šetření se zástupci pracovišť IPS (ŘO OPZ, MPSV), N = 91

Další aspekt, který respondenti hodnotili v dotazníkovém šetření, byla dostupnost a efektivita IT podpory a přístup na internet pro pracovníky i klienty (viz Graf 10).

Z hlediska přístupu na internet byly velké rozdíly v hodnocení jeho dostupnosti pro pracovníky IPS a pro klienty IPS. Zatímco přístup na internet pro pracovníky byl hodnocen velmi kladně (78 % dotázaných jej označilo za bezproblémový), dostupnost internetu pro klienty byla hodnocena velmi špatně; pouze třetina dotázaných jej označila za bezproblémový, naopak více než polovina zvolila zápornou odpověď. Jako problematický byl přístup k internetu pro klienty hodnocen také v komentářích.

IT podporu hodnotilo jako dostupnou a efektivní 72 % respondentů. Necelá pětina zvolila možnost „ani ano, ani ne“ a podle zbylých 11 % respondentů není IT podpora dostupná a efektivní.

Graf 10: Hodnocení IT podpory na pracovišti IPS, v %

Zdroj: Dotazníkové šetření se zástupci pracovišť IPS (ŘO OPZ, MPSV), N = 91

V komentářích respondenti často zmiňovali, že IT a další technické vybavení je nedostačující, nefunkční nebo chybí a že výměna zatím neproběhla.

„Dataprojektor je starý. Multimediální obrazovka je nefunkční. Klientské PC nemají přístup k tiskárně, k FB, neobsahují Průvodce světem povolání ani jiné diagnostické nástroje.“

„Chybí dostupná wifi a pro poradce je nedostačující přístup na weby, nelze využívat přehrávače videí.“

„Nyní máme 2 zastaralé PC pro klienty, notebook pro pracovníka IPS, dosluhující tiskárnu a starší dataprojektor. Pokud by se plán projektu PIPS na vybavení uskutečnil v plánovaném rozsahu a kvalitě, byla by IPS funkčně vybavena. Ve skladu máme PC z projektu PIPS, řeší se technická stránka připojení a uvedení do provozu.“

„Používáme starý dataprojektor, promítáme přímo na zeď, nemáme plátno, ani obrazovku. Nemáme vůbec žádné PC připojené na internet pro klienty.“

„Stále čekáme na nový nábytek z projektu PIPS a ostatní vybavení, např. multimediální obrazovky, dataprojektory, tablety.“ (Dotazníkové šetření se zástupci IPS)

V otevřené otázce „Je něco, co Vám chybí pro kvalitní výkon práce poradce IPS?“ byla suverénně nejčastěji zmiňována právě technika (40 respondentů). Vedle PC, tabletů, monitorů (zejména pro klienty) psali respondenti často, že postrádají interaktivní tabule, které měly být vysoutěženy v rámci projektu. Dalším poměrně často zmiňovaným tématem bylo chybějící připojení k internetu pro klienty a nekvalitní připojení k internetu pro poradce, kteří se nedostanou na některé stránky nebo nemohou pustit klientům video na Youtube.

„(Chybí) funkční klientské PC nebo a původně slibované tablety (prozatím dodané PC není na co postavit a do čeho zapojit), wifi pro klienty, plnohodnotná rychlost internetového připojení (není možné ani vyhledat a shlédnout např. videa na Youtube často používaná při praktických skupinových programech; když se na vzdělávání online kar. por. naučíme práci s různými doménami, nemůžeme pak na nich stejně pracovat, neboť rychlost připojení je pro ně nedostačující.“
(Dotazníkové šetření se zástupci IPS)

Do jaké míry byly naplněny cíle projektu v oblasti geografické dostupnosti služeb IPS?

Geografická i dopravní dostupnost pracovišť IPS pro klienty měla být v rámci projektu posílena o jedenáct IPS. Vzhledem k průtahům při vyhlášení veřejných zakázek však tato pracoviště byla vybavena moderní technikou pouze částečně a novým nábytkem nebyla vybavena téměř po celou dobu trvání projektu. V rámci evaluace bylo dále zjištěno, že většina nových pracovišť nebyla plně funkční, tj. neposkytovala služby IPS v plné šíři, zejména pokud se týká spolupráce se školami. Financování provozu nově vzniklých pracovišť bylo zároveň zajištěno výhradně z projektu a s jedinou výjimkou nebylo vyřešeno financování po skončení projektu. Z uvedených důvodů bude s koncem projektu většina nově vzniklých pracovišť IPS opět zrušena.

Z projektového záměru z roku 2015 vyplývá, že kromě 77 IPS fungujících na KoP (okresní úroveň + hlavní město Praha) bylo navrhováno zřídit dalších 13 IPS na nižší úrovni, která měla zvýšit geografickou dostupnost poradenství. Celkem mělo vzniknout 90 funkčních, vybavených pracovišť s dostatečným zázemím (personální, edukační, prezentační, diagnostické).¹³ Dvě nová pracoviště měla vzniknout v Praze, po jednom středisku ve městech: Český Brod, Kralupy nad Vltavou, Sušice, Ostrov nad Ohří, Rumburk, Žatec, Lanškroun, Králíky, Vysoké Mýto, Moravská Třebová, Třinec.

Před spuštěním projektu v roce 2017 fungovala v rámci ÚP ČR síť 80 pracovišť Informačních poradenských středisek IPS, z nichž většina byla obsazena jediným pracovníkem. V rámci projektu byla stávající pracoviště personálně posílena a bylo vybudováno celkem 11 nových pracovišť.

V první vlně hned na počátku projektu bylo vybudováno devět nových IPS, konkrétně: Český Brod, Kralupy nad Vltavou, Ostrov nad Ohří, Podbořany, Lanškroun, Hlinsko, Moravská Třebová, Přelouč, Třinec (zdroj: ZoR 1). V další fázi bylo vybudováno IPS Havířov, u kterého byl od počátku předpoklad, že bude pokračovat ve své činnosti i po skončení projektu (zdroj: ZoR 2). Jedenáctým pracovištěm byla Praha 4.

Ve třech případech byly prostory pro nové IPS řešeny pomocí pronájmů, ostatní IPS byla zřízena ve stávajících prostorách ÚP ČR. Finanční limit na pronájem nedostačoval pro nové pražské pracoviště, kde musel být zajištěn pronájem za výrazně vyšší částku. Bylo rozhodnuto, že třetí pražské pracoviště IPS nebude vybudováno. Pronájem nových prostor z projektu byl zajištěn i pro již fungující IPS v Rokycanech a Ostravě.

Celkem byla vybudována pracoviště IPS: čtyři v Pardubickém kraji, dvě ve Středočeském a Moravskoslezském, po jednom v Ústeckém a Karlovarském kraji a v Praze. Celkový počet pracovišť IPS po dobu projektu byl 91.

V rámci evaluace byla snaha zjistit, jakým způsobem došlo k návrhu lokalit pro nová pracoviště, jak došlo ke změnám a rozhodnutí o finálním umístění nových pracovišť. Tuto informaci se od pracovníků ÚP ČR, ani z jiných dostupných zdrojů zjistit nepodařilo.

¹³ Pro srovnání: Ve druhé polovině roku 2010 existovalo 83 IPS: 77 na okresní úrovni/v Praze a 6 dislokovaných (Rumburk, Třinec, Hlinsko, Sušice, Roudnice nad Labem, Litvínov) (Freibergová a kol. 2013: 58).

Jak byl zajištěn a realizován nákup služeb v projektu?

Z 11 zakázek, které měly být v rámci projektu realizovány proběhla bez komplikací pouze jedna. U dvou zakázek bylo přistoupeno k alternativnímu řešení a komodity nakonec byly soutěženy přes centrální nákup MPSV. Celkem 7 zakázek nebylo realizováno či bylo zrušeno.

V případě veřejné zakázky na MDO byla i přes komplikace při jejím průběhu na konci projektu uzavřena smlouva a dotykové obrazovky byly zajištěny. Realizačnímu týmu se podařilo dosáhnout toho, že byly vysoutěženy obrazovky splňující potřebné technické parametry, a to za cenu vysokého osobního nasazení, při kterém museli opakovaně a složitě dokazovat, že nejlevnější řešení potřebné požadavky nespĺňuje.

Podstatná část aktivit projektu PIPS byla vázána na realizaci veřejných zakázek (dále též „VZ“). V žádosti o podporu tvořil nákup vybavení a služeb, který měl být realizovaný pomocí veřejných zakázek, přesně třetinu plánovaných výdajů (127 milionů Kč). Celkem bylo plánováno 11 veřejných zakázek v předpokládané hodnotě od 1 do 20 milionů Kč.

Jednotlivé úkony v procesu vyhlášení VZ zajišťovalo několik na sobě nezávislých oddělení GŘ ÚP ČR a MPSV. Přípravu části zadávací dokumentace, konkrétně specifikaci předmětu plnění a stanovení očekávané ceny, měl na starosti realizační tým projektu. Zajištění samotného procesu vyhlášení VZ pak bylo v kompetenci Oddělení veřejných zakázek a právní podpory GŘ ÚP ČR, které na tomto v období 2021 až 2022 spolupracovalo s externím administrátorem VZ. V žádosti o změnu z října 2022 byla pro podporu administrace procesu zadávání VZ v rozpočtu zavedena položka „Specialista VZ“ na DPP. Součástí procesu vyhlášení VZ je také kontrola právním oddělením řídicího orgánu OPZ (spadá pod MPSV).

V rámci projektového týmu byla zřízena pracovní skupina, která měla na starosti přípravu podkladů pro vybrané veřejné zakázky (konkrétně vybavení nábytkem IPS, edukační technikou, interaktivními tabulemi). Pracovní skupina provedla monitoring dosavadního technického a materiálního stavu užívaných prostor (kanceláře a učebny), zajistila zaměření prostor a fotografickou dokumentaci původního stavu, byl vypracován Katalog nábytku, který obsahoval jak standartní nábytek, tak i nábytek na míru (zdroj: ZoR 3-7).

Na tomto místě je potřeba zdůraznit, že proces vyhlášení nadlimitních VZ je obecně velmi složitý a zejména v případě technických komodit vyžaduje specifickou odbornost, nejen právní, ale také technickou. Mnoho vyhlášovatelů se v této oblasti potýká s problémy. Z vyjádření vedoucí pracovníce na GŘ vyplývá, že při zpracování technicky náročné specifikace v rámci veřejné zakázky pomáhají pracovníci IT oddělení, u nichž se nevyskytuje problém s fluktuací.

*Respondentka (R): „Není to specialista na veřejné zakázky, ... jsou to kluci zařazení v oddělení IT. Ale jsou hrozně schopný, a ještě ochotný a všechno umějí, takže nám vlastně vždycky pomohli. Ty jsou fakt skvělí.“ – Tazatelka: „A ti se nestřídají? Tam není problém jako s veřejnými zakázkami?“ – R: „Ne ne ne, ti držej.“
(Respondentka: vedoucí pracovníce GŘ ÚP ČR)*

Níže uvádíme seznam 11 veřejných zakázek, které byly v projektu PIPS plánovány, s bližšími informacemi o průběhu a výsledku realizace.

Tabulka 4: Seznam veřejných zakázek projektu PIPS, zdroj informací PM projektu, ZoR 1–12

Název a předmět VZ	Dodávka přenosných projektorů pro Úřad práce ČR Pozn.: Dodávka 91 ks přenosných projektorů pro IPS. V rámci ZD je popsána technická specifikace a místa dodání předmětu plnění.
Výsledek VZ	Realizovaná v projektu
Předpokládaná cena	1 264 905,- Kč bez DPH
Vysoutěžená cena	1 170 260,- bez DPH
Průběh přípravy a realizace VZ	Příprava podkladů probíhala v období červenec 2021 až srpen 2022. V srpnu 2022 byly podklady k VZ odeslány na kontrolu na ŘO OPZ před vyhlášením. VZ byla vyhlášena 21. 10. 2022. Kupní smlouva s vítězným dodavatelem byla podepsána a zveřejněna v registru smluv dne 27. 6. 2023, dataprojektory byly předány na KrP/GŘ v průběhu července a srpna 2023.

Název a předmět VZ	Dodávka multimediálních dotykových obrazovek (MDO), jejich instalace a zaškolení pracovníků ÚP ČR
Výsledek VZ	Realizovaná v projektu
Předpokládaná cena	19 200 000,- Kč bez DPH
Vysoutěžená cena	16 888 800,- bez DPH
Průběh přípravy a realizace VZ	Příprava podkladů pro VZ probíhala v období červen 2021 až únor 2022. V březnu 2022 byly podklady odeslány na kontrolu ŘO OPZ před vyhlášením. Před podpisem smlouvy došlo k ověření požadovaných technických parametrů MDO, vybraná nabídka s nejnižší cenou stanovené podmínky nesplnila. Na počátku roku 2023 stále nebylo rozhodnuto o vítězné nabídce. V průběhu roku 2023 byl vybrán vítězný dodavatel VZ. Kupní smlouva s vítězným dodavatelem byla podepsána a zveřejněna v registru smluv dne 31. 8. 2023. MDO (91 kusů) byly předány na pracoviště IPS v průběhu září a října 2023.

Název a předmět VZ	Nákup vybavení IPS a Infocenter ÚP ČR
Výsledek VZ	Realizovaná prostřednictvím MPSV
Předpokládaná cena	nebyla stanovena
Vysoutěžená cena	3 875 181,00 Kč bez DPH (stoly), 4 627 548,42 Kč bez DP (židle, vč. vozíků)
Průběh přípravy a realizace VZ	Předmětem této VZ bylo vybavení nábytkem. Pro tento účel byla zpracována vizualizace IPS, vznikl Katalog nábytku a dále byl stanoven počet potřebných kusů nábytku každé pracoviště IPS. Příprava podkladů probíhala od roku 2020, avšak tato VZ nebyla v této formě vyhlášena. Vzhledem k tomu, že VZ se v rámci projektu nepodařilo vyhlásit, byla zakázka na vybavení nábytkem přidružena k DNS MPSV ("Dynamický nákupní systém na nákup nábytku a židlí pro resort MPSV III"). Z časových a organizačních důvodů však byl dodán pouze standartní nábytek, nikoli nábytek na míru. Židle: kupní smlouva byla podepsána 3. 2. 2023, židle včetně manipulačních vozíků byly dodány do 14. 4. 2023. Stoly: kupní smlouva byla podepsána dne 6. 10. 2023, zveřejněna v registru smluv dne 9. 10. 2023, stoly jsou dodávány na KrP v průběhu října/listopadu 2023.

Název a předmět VZ	Nákup IT techniky
Výsledek VZ	Komodity soutěženy přes rámcovou smlouvu MPSV
Předpokládaná cena	NA
Vysoutěžená cena	19 714 798,40 Kč s DPH
Průběh přípravy a realizace VZ	VZ se plánovala vysoutěžit v rámci MPSV (viz projektová žádost, která ji dle požadavků IPS zajistila.) Touto cestou byly zajištěny mobilní telefony, tiskárny, multifunkční tiskárny, skartovačky, notebooky pro RT, PC pro klienty) a. Technické vybavení bylo prostřednictvím zakázky MPSV pořízeno v roce 2020. Pozn: v této zakázce bylo sloučeno několik plánovaných VZ

Název a předmět VZ	Dodávka tabletů pro ÚP ČR
Výsledek VZ	Zrušena
Předpokládaná cena	20 591 216,- Kč bez DPH
Vysoutěžená cena	-
Průběh přípravy a realizace VZ	Podklady pro vyhlášení VZ byly připraveny v listopadu 2022. V únoru 2023 byly podklady odeslány na kontrolu ŘO OPZ před vyhlášením. Zrušeno ze strany ŘO OPZ. Důvodem pro zrušení VZ bylo to, že zakázka nebyla součástí projektové žádosti, musela by se podávat žádost o změnu v době, kdy se projekt chýlil ke svému konci (možný problém s uznatelností nákladů).

Předmět VZ	Evaluace projektu IPS
Výsledek VZ	Zrušena (evaluace řešena odd. 802 MPSV)
Předpokládaná cena	1 000 000,- Kč bez DPH
Vysoutěžená cena	-
Průběh přípravy a realizace VZ	Zakázka na evaluaci nebyla připravena a v září 2022 bylo rozhodnuto o zpracování evaluace projektu oddělením 802 MPSV, a to interními kapacitami.

Název a předmět VZ	Nákup základního diagnostického nástroje pro všechny IPS
Výsledek VZ	Zrušena
Předpokládaná cena	5 000 000,- Kč bez DPH
Vysoutěžená cena	-
Průběh přípravy a realizace VZ	Příprava podkladů pro VZ probíhala v období červenec až prosinec, aktualizace v období listopad 2022 až únor 2023. Ve fázi dokončování projektové dokumentace byly zjištěny potíže s vhodným nastavováním VZ a stanovením očekávané hodnoty a bylo rozhodnuto o zrušení této VZ.

Předmět VZ	Výroba propagačních a informačních videospotů / videoklipů
Výsledek VZ	Zrušena
Předpokládaná cena	Nebyla stanovena
Vysoutěžená cena	-
Průběh přípravy a realizace VZ	Příprava podkladů od roku 2019. VZ byla rozpracována, později však došlo ke zrušení této VZ. Místo toho se vytvořil online kurz kariérového poradenství.

Název a předmět VZ	Drobné stavební úpravy Pozn: Tato zakázka původně nebyla plánována v rámci projektu, úpravy si měly vysoutěžit jednotlivé KrP ÚP ČR.
Výsledek VZ	Zrušena
Předpokládaná cena	Nebyla stanovena
Vysoutěžená cena	-
Průběh přípravy a realizace VZ	Příprava podkladů od roku 2020. Požadavky na zakázku byly specifikovány na základě informací jednotlivých IPS, resp. krajských metodiků. Příprava VZ byla nakonec pozastavena z důvodu nejasné definice drobných stavebních úprav a rozdílné situace mezi IPS. Stavební úpravy nebyly z projektu realizovány.

Název a předmět VZ	Diagnostické metody
Výsledek VZ	Zrušena (řešeno změnou projektu)
Předpokládaná cena	NA
Vysoutěžená cena	-
Průběh přípravy a realizace VZ	-

Název a předmět VZ	Vzdělávání poradců v diagnostických metodách
Výsledek VZ	Zrušena
Předpokládaná cena	NA
Vysoutěžená cena	-
Průběh přípravy a realizace VZ	-

Vyhodnotíme-li souhrnně všech 11 zakázek, které měly být v projektu realizovány, pak bez komplikací proběhla pouze jedna z nich, konkrétně VZ na přenosné dataprojektory. VZ na multimediální dotykové obrazovky (dále též „MDO“) byla vyhlášena v roce 2022, nicméně do předpokládaného konce projektu se nepodařilo podepsat smlouvu s vítězným dodavatelem. Důvodem bylo, že hodnocení zahrnovalo ověření skutečnosti, zda nejlevnější nabídka, která byla výrazně pod předpokládanou cenou, opravdu splňuje všechny technické parametry ze zadávací dokumentace. Hodnocení ukázalo, že uvedená nabídka potřebné parametry nesplňuje, což v návaznosti na odvolání účastníka vedlo k prodloužení výběru vítězného dodavatele a podpisu smlouvy. Smlouva byla podepsána až v průběhu dokončování evaluace, MDO byly předány na pracoviště IPS v průběhu září a října 2023, tedy na samém konci prodlouženého projektu. Výběrové řízení obsahovalo testování vzorků před podpisem smlouvy a odvolávání účastníků proti rozhodnutí výběrové komise. V případě veřejné zakázky na MDO se realizačnímu týmu podařilo dosáhnout toho, že byly vysoutěženy obrazovky splňující potřebné technické parametry, a to za cenu vysokého osobního nasazení.

V případě dvou zakázek byl proces vyhledávání natolik odsouván, že nebylo možné zakázku dokončit v rámci projektu (vyhlásit VZ, vybrat dodavatele, podepsat smlouvu s dodavatelem a realizovat plnění). Projektový tým u těchto dvou zakázek přistoupil k alternativnímu řešení a komodity nakonec soutěžil přes centrální nákup MPSV (židle a stoly). Nevýhodou byl však odklon od původního záměru a nutnost soutěžit pouze takový typ komodit, který centrální nákup MPSV umožňoval. Sedm zbývajících zakázek bylo zrušeno.

VZ na nákup diagnostického nástroje nebyla vůbec vyhlášena, a to na základě posouzení technické specifikace s přihlédnutím k blížícímu se konci projektu.

Ke spolupráci s Oddělením veřejných zakázek a právní podpory GŘ ÚP ČR a externím administrátorem VZ se metodici v rámci skupinové diskuse vyjadřovali velmi kriticky.

„V rámci těch pracovních skupin práce fungovala, bohužel ne nad námi.“

„To je normálně na telenovelu, to kdyby se točilo a vysílalo v televizi, tak tomu nikdo neuvěří.“

„Já už o tom mluvit nechci, stejně je to k ničemu, nikam to nepovede, ty lidi tady dál pracují, což já třeba nemůžu pochopit.“

„Když ten nahoře řekne ne, tak my se tu můžeme zbláznit a není nám to nic platné“ (Skupinová diskuse)

Jak vyplývá z výše uvedeného, realizace veřejných zakázek v projektu PIPS byla problematická. Některé veřejné zakázky se sice podařilo realizovat v průběhu projektu, ale část byla realizována až na konci projektu, a jejich výstupy tedy nemohly být po dobu trvání projektu využívány, případně bylo jejich využití pouze omezené. Například nový nábytek byl na pracoviště IPS dodán až ve chvíli, kdy se některá z nich opět rušila. Ne každé pracoviště přivítalo nové plastové židle, které by měly nahradit starší, ale kvalitní dřevěné. Podle vyjádření poradkyně v rozhovoru se již na některých IPS některé židle musely reklamovat, protože je žáci poničili. Zároveň kvůli chybějícímu nábytku nemohla být v mnoha případech využívána nově pořízená technika, protože ji nebylo kam umístit. Některé ze zakázek byly zcela zrušeny.

Na základě informací získaných od pracovníků ŘO, kteří mají kontrolu projektu PIPS na starosti, bylo opoždování vyhlášení VZ v rámci projektu PIPS vnímáno jako problematické, protože VZ tvořily významnou součást rozpočtu a byly vázány i na indikátory. Ze strany MPSV bylo přijato jako opatření požadavek na pravidelné informování o postupu v zadávání veřejných zakázek v projektu PIPS, ale i dalších systémových projektech. ŘO tyto požadavky řešilo na úrovni vedoucích pracovníků GŘ, ale nemá žádné prostředky, jak vymáhat dodržování termínů.

Externí administrátor byl zvolen jako forma pomoci ÚP ČR s procesem vyhlášení VZ, ale podle projektových manažerů sice určitý posun nastal, ale nikoli dostatečný. Využití jiných způsobů řešení plnění cílů než vyhlášení VZ v rámci projektu (např. rámcové smlouvy MPSV, VZ na jiném projektu, interní zajištění) není v rámci projektů nijak výjimečné. Pro ŘO je podstatné to, zda byl naplněn záměr projektu a výdaje jsou v souladu s projektovou žádostí, tj. uznatelné.

V rámci evaluačních aktivit se nepodařilo detailně vyhodnotit, čím přesně bylo způsobeno, že veřejné zakázky projektu nebyly realizovány tak, jak byly zamýšleny v projektové žádosti. Níže však nabízíme několik hypotéz, jaké mohou být bariéry pro efektivní vyhlášení veřejných zakázek na GŘ ÚP ČR a doporučujeme tyto hypotézy dále prověřit.

Hypotéza 1: Nedostatečně definovaná zodpovědnost za dokončení veřejné zakázky

Při snaze zjistit, co konkrétně stálo za neúspěchem při realizaci VZ se jako klíčový problém jevila nevymahatelnost součinnosti jednotlivých útvarů GŘ ÚP, které nejsou přímo součástí projektu, a nejasné rozdělení kompetencí a zodpovědnosti.

Ačkoliv pro úspěšné plnění projektových aktivit bylo potřeba veřejné zakázky aktivně a včas realizovat (tzn. včas a operativně zajišťovat dílčí kroky vedoucí k úspěšnému vysoutěžení dodavatele), kompetence za jejich vyhlášení ležela na Oddělení veřejných zakázek a právní podpory GŘ ÚP a projektový tým neměl možnost tento proces nad rámec přípravy zadávací dokumentace jakkoliv ovlivňovat. V tomto ohledu byla realizace projektových aktivit závislá na spolupráci s dalšími odděleními, tato spolupráce však nebyla vymahatelná.

Hypotéza 2: Nedostatečná motivace na straně neprojektových pracovníků GŘ ÚP

Při zpracování evaluace se nepodařilo zjistit, do jaké míry jsou pracovníci GŘ ÚP, kteří nejsou součástí projektového týmu, motivováni k součinnosti na včasném a efektivním řešení projektových aktivit. Na příkladu zajištění stavebních úprav se ukázalo, že kvalita takové spolupráce se do značné míry odvíjí od individuálního přístupu těchto pracovníků, na ten však nelze spoléhat.

Cíle projektu související s úspěšným plněním veřejných zakázek stanovené v projektové žádosti se neopíraly o měřitelné výsledky. Vyhlášení veřejných zakázek pak nebylo předpokladem pro splnění žádného konkrétního indikátoru.

Hypotéza 3: Organizační a personální změny v oddělení veřejných zakázek a právní podpory GŘ ÚP

Administraci veřejné zakázky na GŘ ÚP má na starosti oddělení veřejných zakázek a právní podpory, případně externí administrátor VZ (externí administrátor vypomáhal s vyhlášením VZ v letech 2021 až 2022). V průběhu realizace projektu PIPS došlo k několika personálním obměnám na pozici specialisty VZ a vedoucího oddělení veřejných zakázek a právní podpory. Personální nestabilita v oddělení veřejných zakázek a právní podpory mohla přispět nejen k průtahům při jejich vyhlášení, ale také k nepřesnostem při předávání informací a agendy a delegování zodpovědnosti.

Uvedená nestabilita může být rovněž důvodem, že osoby zodpovědné za vyhlášení veřejné zakázky necítí důvěru v právní zajištění procesu a nejsou ochotny přijmout odpovědnost za vyhlášení zakázky vyšší hodnoty, o níž nejsou přesvědčeni, že je právně v pořádku.

Hypotéza 4: Nedostatečná personální připravenost/odbornost na řešení náročných VZ

V předcházejícím programovém období GŘ ÚP samostatně neřešilo systémové projekty. V rámci OPZ se ÚP ČR stal příjemcem u několika velkých systémových projektů, které kladly vysoké nároky v řadě oblastí. Jednou z oblastí byly i nadlimitní veřejné zakázky, které vzhledem k velikosti instituce jsou nezbytné pro jakýkoli nákup. Nedostatek zkušeností s vyhlášením VZ v kombinaci s jejich počtem a náročností po administrativní i odborné stránce, zejména v oblasti specifikací a hodnocení technických parametrů mohly být důvodem nenaplnění očekávání. ÚP ČR je instituce s mnoha pracovišti, což klade nároky i na dodavatele. V případě zakázek také dochází k prodlužování kvůli sporům a odvoláním se účastníků proti rozhodnutí.

„... a nikdo to neuměl, když se to psalo, nikdo neuměl s tím tady, jako myslím na úřadu práce, ale není to chybou ÚP, to vůbec nechci říct. Napsalo se to megalomansky a s obrovským očekáváním, co všechno se podaří změnit ... Je nás 12 tisíc a vysoutěžít veřejnou zakázku třeba na nábytek, to se to teda povedlo, ale podle těch vizualizací, aby se přihlásila nějaká fakt kvalitní firma, která objedná po

ČR a tam namontuje stoly a udělá ... jsme ohromná instituce a je to prostě trošku komplikovanější.“ (vedoucí pracovnice GŘ ÚP ČR)

Zde je potřeba zdůraznit, že proces vyhlášení nadlimitních VZ je objektivně složitý a zejména v případě technických komodit vyžaduje specifickou odbornost. S problémy v této oblasti se potýká řada vyhlášovatelů a nejedná se tedy o specifikum tohoto projektu.

Jakým způsobem je zajištěna udržitelnost výsledků projektu?

V rámci projektu byla vybudována nová pracoviště a materiálně a technicky dovybavena stávající, byla zásadním způsobem posílena personální kapacita a zavedena nová pozice metodika. Dále byl vytvořen systém interního vzdělávání a původní i nově přijatí pracovníci IPS byli detailně proškoleni pro práci kariérového poradce.

Podíváme-li se na uvedené výstupy projektu z hlediska udržitelnosti, pak v případě výstupů, které byly závislé na průběžném financování z projektu (mzdové náklady projektových pracovníků a nájemné v nových pracovištích), udržitelnost zajištěna není – aktivity budou s koncem projektu ukončeny, a to zejména z toho důvodu, že po skončení projektu není zabezpečeno navazující financování.

Výstupy, které jsou trvalejšího charakteru (materiální a technické vybavení a systém proškolení) budou dále sloužit buď v rámci poradenských pracovišť, případně jinde ve struktuře ÚP ČR a jejich udržitelnost tedy zajištěna je.

Z hlediska udržitelnosti se tedy nepodařilo vytvořit systém kariérového poradenství, který by byl dostatečně robustní jak v otázce materiálně technického vybavení, tak zejména v oblasti personálního zabezpečení.

Z pohledu Řídícího orgánu není udržitelnost výstupů projektu téma, pokud není stanovena v právním aktu a nepropisuje se do monitorovacích indikátorů. V takovém případě nemůže být po příjemci vyžadována. Z pohledu ŘO by otázku udržitelnosti v těchto případech měl akcentovat odborný garant projektu a tématu, zejména MPSV.

V případě projektu PIPS nebyla udržitelnost definována v právním aktu a zároveň pro projekt nebyl určen odborný garant na MPSV. V tomto ohledu byl projekt osiřelý.

Udržitelnost nových pracovišť IPS

IPS zřízená v nově pronajatých prostorech budou s koncem projektu zrušena, a to z důvodu, že pro jejich další pronájem není zajištěno financování. Zajištěné budoucí fungování má pouze IPS Havířov, kde se podařilo dojednat další financování pronájmu prostor IPS z prostředků ÚP ČR (individuální domluva se zástupci KrP Ostrava, kam IPS Havířov spadá). Další pokračování fungování IPS Havířov je umožněno rovněž proto, že poradce na této IPS je kmenovým pracovníkem ÚP, a jeho mzdové náklady tak nejsou vázány na projekt PIPS. V případě IPS Havířov se tak služby přiblíží klientům, kteří dříve museli dojíždět do Karviné.

V některých případech (Ostrov na Ohří, Český Brod) bude fungování nově vzniklého IPS zajištěno kmenovým pracovníkem z vyššího KoP. V tomto případě půjde o omezené fungování, kdy bude poradce dojíždět do nového IPS.

Udržitelnost vybavení pracovišť IPS

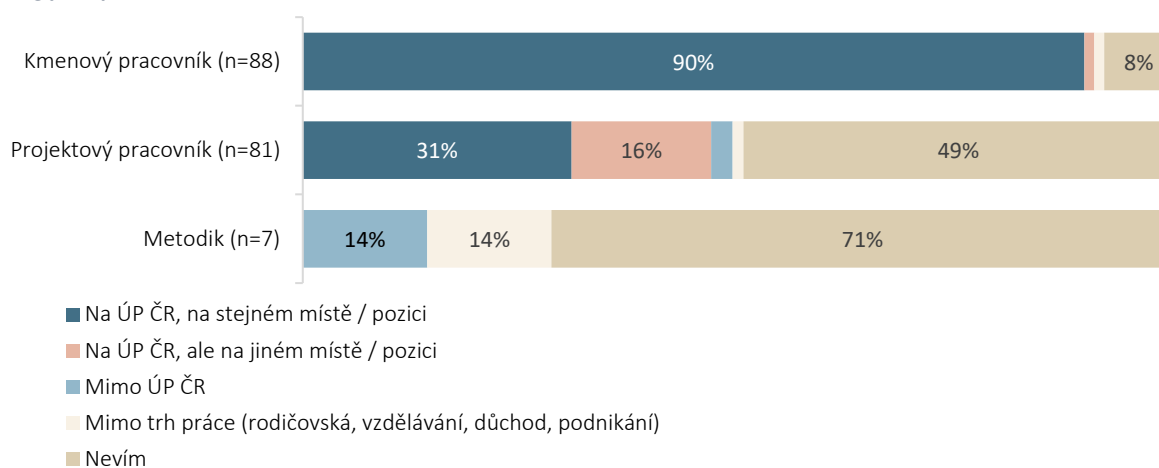
Jedním z hlavních cílů projektu byla modernizace pracovišť IPS po stránce vybavení (zejména nábytek a technika). Ačkoliv většina nového vybavení byla z projektu pořízena až s jeho koncem a vybavení tak nebylo plně využito v rámci projektu, předpokládá se, že toto vybavení bude nadále využíváno v rámci pracovišť IPS, i přesto, že jejich provoz bude ovlivněn snížením počtu poradců. Vybavení, které bylo pořízeno pro nová pracoviště IPS, která s koncem projektu zaniknou, bude využito jinde v rámci ÚP ČR.

Budoucnost zaměstnanců na pracovištích IPS dle výsledků dotazníkového šetření

Součástí dotazníku byla také otázka, jak vidí pracovníci IPS svou budoucnost po skončení projektu (viz Graf 11). Odpovědi potvrdily velké rozdíly ve vnímání pracovní budoucnosti mezi kmenovými a projektovými pracovníky. Kmenoví poradci v 90 % budou pokračovat na své pozici, 8 % odpovědělo, že neví. U Projektových poradců na stejné pozici bude pokračovat necelá třetina (31 %), polovina uvedla, že prozatím neví, jaká bude jejich profesní budoucnost (49 %) a 16 % zůstane pracovat na ÚP ČR, ale v jiné pozici.

U metodiků (projektoví) je situace daná tím, že tato pozice nebude pokračovat, takže žádný metodik nemůže pokračovat ve své práci. Pět metodiků (71 %) v době šetření nevědělo, co bude po skončení projektu dělat. Jeden metodik (14 %) po skončení projektu odejde z trhu práce a jeden uvedl, že bude pracovat jinde než na ÚP ČR.

Graf 11: Četnost odpovědí na otázku „Jak vidíte svou profesní budoucnost po skončení projektu PIPS?“ v %

Zdroj: Dotazníkové šetření se zástupci pracovišť IPS (ŘO OPZ, MPSV), N = 176

Nejistota z toho, co bude s projektovými pracovníky po skončení projektu, se projevovala i v otevřených odpovědích na otázku, zda je něco, co poradcům chybí pro kvalitní výkon práce poradce IPS.

„Nejistota obsazenosti pracoviště IPS v souvislosti s blížícím se koncem projektu.“

„Nejistota zachování mého pracovního místa do budoucna (po ukončení projektu).“ (Dotazníkové šetření se zástupci IPS)

Zatímco pracovníci obecně vyjadřovali obavy související s nejistotou pracovního místa po skončení projektu, kmenoví pracovníci vyjadřovali obavy z toho, jaká bude budoucnost IPS; jak zvládnou celou agendu, když po skončení projektu zůstanou na pracovišti sami, zda nebudou muset omezovat aktivity. Omezení služeb v důsledku snížení počtu poradců bylo mezi závěrečnými komentáři nejčastěji se opakující téma.

„Mám strach z budoucnosti. Nyní IPS senzačně prosperuje, za dobu projektu PIPS se podařilo rozprosdit spolupráci se školami celého okresu. Jsem kmenový IPS. Nebude mi, než příští rok v září odmítat skupinové i individuální poradenství pro školy, na které nebudu mít už kapacitu.“

„Rozšířením a zkvalitněním nabídky služeb IPS se zvýšil zájem ze strany klientů o jednorázové i skupinové aktivity. Rádi bychom dále budovali dobré jméno Úřadu práce ČR, nikoli odmítali klienty z důvodu nedostatku personálu po ukončení projektu.“

„Současnou nabídku služeb IPS nebude po ukončení projektu naše kancelář schopna dále poskytovat v plném rozsahu prostřednictvím jednoho místo dvou/tří poradců. V případě velmi rozlehlého okresu (anonymizováno) dojde k uzavření pracoviště, a tím k dopravní nedostupnosti pro 1/3 klientů z hlediska osobních konzultací.“ (Dotazníkové šetření se zástupci IPS)

V souvislosti s koncem projektu se velmi často objevovaly komentáře, že je potřeba vytvořit pro projektového pracovníka kmenové místo, případně několik respondentů navrhovalo prodloužení projektu. Uvedené figurovalo jako druhé nejčastější téma v závěrečných komentářích.

„Prodloužení projektu by problém dočasně vyřešilo, vhodnější se jeví vznik systemizovaného místa pro oba poradce IPS.“

„V průběhu projektu jsme potvrdili potřebu zastupitelnosti kvalifikovaným pracovníkem zabývajícím se danou problematikou.“

*„Pro zajištění služeb IPS v takovém rozsahu a kvalitě, jak byly projektem PIPS nastaveny, by bylo velmi vhodné dodržet záměr projektu, tj. projektové pracovníky po skončení projektu zařadit do systemizace ÚP jako pracovníky kmenové.“
(Dotazníkové šetření se zástupci IPS)*

Podobný pohled na situaci končícího projektu zazníval také od krajských metodiků, kteří byli přítomni při skupinové diskusi. Silně se v diskusi projevovala frustrace ze skutečnosti, že pracovní místa poradců, kteří byli kvalitně proškoleni a vybudovali fungující síť kontaktů na školy a další organizace, budou bez náhrady zrušena. Metodici také vyjadřovali zklamání z toho, že je to promarněná příležitost, přijdou o kvalifikované lidi, kterým absolvovaná školení budou k ničemu. Jeden z metodiků vyjádřil svoji frustraci z toho, že bylo investováno do personálu, který ale nebude udržen, že „Zmizí všechny plusy, co se vybudovaly.“

Zároveň se objevoval pocit zneuznání, že nikdo neocení důležitost jejich práce a místa bez náhrady zruší. Zaznívala také obava o další fungování kariérového poradenství v rámci IPS, protože když už teď všichni agendu stěží stíhali, tak po propuštění řady poradců nebudou stíhat vůbec a budou muset omezovat služby, čímž se sníží kvalita poskytovaných služeb pro školy a veřejnost.

„Utrpí i ta samotná IPSka, protože ze dvou lidí zůstane jeden, to znamená zase se vrátíme na začátek, budeme rušit akce, protože jeden pracovník není schopen dělat tolik besed, kolik se dělalo teď v posledním období samozřejmě nebo v průběhu toho projektu a určitě nebude schopen uskutečňovat služby v takové kvalitě jako to existovalo teď, když byli dva lidé. Celkově celé poradenství tím utrpí.“

„(Nepovedla se) udržitelnost u hlediska personálního obsazení, protože tím, že se ty místa nepřeklopily do systemizace, do kmenových ani není navazující projekt, tak vlastně dochází k tomu, že zase na té IPSce lidi odejdou.“ (Skupinová diskuse)

Závěry EÚ 1

Projekt PIPS měl za cíl posílit a modernizovat systém informačních a poradenských středisek, které ve struktuře ÚP ČR zajišťují kariérové poradenství zejména pro žáky a studenty základních a středních škol. Aktivita projektu směřovala k posílení personálního obsazení, zajištění systému vzdělávání poradců, ale také zajištění materiálního a technického vybavení.

V personální oblasti projekt v zásadě splnil stanovené cíle. Po dobu jeho realizace byly obsazeny téměř všechny plánované pozice, zároveň bylo v plném rozsahu realizováno vzdělávání jak stávajících, tak nově přijatých poradců a metodiků. Vzdělávání, které bylo velmi kladně hodnoceno, zajistilo jejich odborný rozvoj, který je využitelný i mimo samotný projekt. Posílení personálních kapacit umožnilo rozšířit okruh škol, v rámci kterých bylo kariérové poradenství poskytováno. Zároveň bylo možné v zapojených školách realizovat celý okruh aktivit, které kariérové poradenství nabízí. Pro plynulý průběh projektu se jako velmi užitečná ukázala stabilita projektového týmu, zejména skutečnost, že se po celou dobu neměnila pozice projektové a finanční manažerky. Podíváme-li se na výstupy projektu v personální oblasti z hlediska udržitelnosti, pak v případě personálního posílení týmu poradců IPS, jejichž mzdové náklady byly pokryty právě z rozpočtu projektu, udržitelnost zajištěna není. Po skončení projektu není zabezpečeno navazující financování, a vzhledem k tomu, že se pozice většiny projektových poradců nepodařilo převést do kmenové struktury ÚP ČR, budou zrušeny, a personální obsazení IPS se tak navrátí do stavu před zahájením projektu. Odlišná situace je v případě odborného rozvoje poradců. Kompetence získané v rámci projektového vzdělávání budou pro poradce využitelné bez ohledu na to, zda budou v budoucnu pracovat na pracovišti IPS, nebo kdekoli jinde ve strukturách ÚP ČR.

Geografická i dopravní dostupnost pracovišť IPS pro klienty měla být v rámci projektu posílena o jedenáct IPS. Vzhledem k průtahům při vyhlášení veřejných zakázek však tato pracoviště byla po dobu trvání projektu jen částečně vybavena moderní technikou a po celou dobu projektu nebyla vybavena novým nábytkem. V rámci evaluace bylo dále zjištěno, že většina nových pracovišť nebyla plně funkční, tj. neposkytovala služby IPS v plné šíři, zejména pokud se týká spolupráce se školami. Financování provozu nově vzniklých pracovišť bylo zároveň zajištěno výhradně z projektu a s jedinou výjimkou nebylo vyřešeno financování po skončení projektu. Z uvedených důvodů bude s koncem projektu většina nově vzniklých pracovišť IPS opět zrušena.

Dalším cílem projektu byla modernizace pracovišť, zejména vybavení moderním nábytkem dle jednotné vizuální identity a zajištění funkční a moderní techniky v dostatečném množství. Uvedený cíl měl být realizován prostřednictvím veřejných zakázek, které tak tvořily podstatnou část projektových aktivit. Veřejné zakázky projektu PIPS provázela řada problémů. Z jedenácti plánovaných zakázek byly na půdě Úřadu práce ČR realizovány pouze dvě. Další dvě zakázky byly nakonec soutěženy přes MPSV a sedm zakázek bylo zrušeno. Vzhledem k problematickému plnění veřejných zakázek v projektu bylo vybavení potřebným nábytkem a technikou jednotlivých IPS realizováno pouze částečně, navíc až ke konci projektu. Materiální a technické vybavení pořízené v rámci projektu mělo sice v době jeho trvání omezené využití, nicméně naprostá většina pracovišť IPS bude poskytovat své služby i nadále, a pořízené vybavení tedy bude sloužit i po skončení samotného projektu buď přímo na pracovištích IPS, nebo jinde ve struktuře ÚP ČR.

Specifické postavení měla veřejná zakázka na MDO. I přes komplikace při jejím průběhu byla na konci projektu uzavřena smlouva a dotykové obrazovky byly zajištěny. Realizačnímu týmu se podařilo dosáhnout toho, že byly vysoutěženy obrazovky splňující potřebné technické parametry, a to za cenu vysokého osobního nasazení. Bez personálního zajištění zejména u nově vybudovaných pracovišť IPS je nejasné další využití tohoto specializovaného zařízení pro potřeby poradenství IPS.

Podíváme-li se na veřejné zakázky jako na celek, pak hlavním důvodem pro neúspěch při jejich plnění jsou nedostatečné personální kapacity a nedostatek zkušeností pracovníků příslušného oddělení na GŘ ÚP ČR, případně i průtahy v procesu přípravy zadávací dokumentace. Skutečnost, že některé veřejné zakázky byly zrušeny, zároveň znamenala změny v rozpočtu projektu. Finanční prostředky původně určené na tyto zakázky byly přesunuty do jiných kapitol projektu, a i díky těmto změnám mohl být projekt prodloužen a projektový tým udržen o dva roky déle, než bylo zamýšleno v projektovém záměru.

Evaluační úkol 2: Služby IPS z pohledu škol

V této části zprávy jsou využita primárně data získaná z dotazníkového šetření, ve kterém odpovídali zástupci přibližně dvou tisícovek škol uvedených v seznamech kontaktů vedených IPS. Ze zúčastněných škol uvedlo 6 %, že s IPS nespolupracuje, zbývajících 94 % odpovídalo na otázky týkající se hodnocení a obsahu spolupráce s IPS.

Postavení IPS v systému kariérového poradenství

Poradenství pro žáky / studenty je dynamicky vyvíjející se oblastí. Resort školství prostřednictvím Národního pedagogického institutu (dále „NPI“) poradenství věnuje pozornost a poskytuje metodickou pomoc. Mezi jeho službami figuruje i Centrum kariérového poradenství, které mladým lidem a jejich rodičům nabízí pomoc při výběru školy nebo při potřebě změny střední školy. Dospělým potom nabízí pomoc s doplněním vzdělání nebo ověřením odborných znalostí. NPI provozuje informační systém Infoabsolvent, při NPI dále působí centrum Euroguidance jako součást evropské sítě poradenství. Euroguidance již 15 let vyhlašuje Národní ceny kariérového poradenství, kterých se pracoviště IPS příležitostně také účastní. IPS Děčín obdržela v roce 2020 Národní cenu kariérového poradenství za tzv. „Vzkazníky“.

Síť IPS představuje část poradenství, která je zajišťovaná rezortem MPSV jako součást veřejných služeb zaměstnanosti. Jedinečnost postavení IPS spočívá v tom, že výchovný poradce na ZŠ má ve standardní náplni práce zajišťování skupinových návštěv žáků v IPS ÚP ČR a poskytování informací žákům a zákonným zástupcům o možnosti individuálního využití služeb IPS (viz příloha č. 3 vyhlášky č. 197/2016 Sb.).

IPS se podílí na prevenci nezaměstnanosti u mladých lidí, což poradci vnímají jako důležitou funkci IPS, jak dokládá následující vyjádření:

Význam naší práce spatřujeme především v její preventivní funkci, která je důležitá pro zaměstnanost i školství, a hlavně pro naše klienty, kteří u nás nacházejí pomoc v oblasti kariérového poradenství a souvisejících oblastech. (Dotazníkové šetření se zástupci IPS)

Poradci mají přístup do evidence Úřadu práce, který jim umožňuje vytipovat osoby do 18 let a pozvat si je na schůzku s cílem pomoci v návratu do vzdělávání. Pracoviště IPS předávají aktuální informace potřebné k volbě povolání anebo k přechodu do zaměstnaneckého poměru. IPS zajišťují především skupinové poradenství pro školy a uchazeče o zaměstnání, ale i individuální poradenství zaměřené jak na žáky a jejich rodiče, mládež, uchazeče o zaměstnání, tak i pro veřejnost. Nicméně každá IPS má náplň své činnosti do určité míry odlišnou, což je dáno nastavením konkrétního pracoviště a jeho vedoucího. V rámci evaluace bylo zamýšleno vyhodnotit také data o poradenství, která ÚP ČR sbírá ve čtvrtletních intervalech za jednotlivá pracoviště. Tato data nebyla poskytnuta, proto ve zprávě chybí kvantitativní analýza skladby jednotlivých druhů poradenství za území.

„... Ano, všichni děláme besedy pro školy a individuální poradenství pro volbu povolání s dětmi. K tomu ale někteří poradci mají různé skupinové schůzky pro uchazeče o zaměstnání např. úvodní info schůzky při vstupu do evidence, informační schůzky k rekvalifikacím, k celkové nabídce poradenství, nabídce vstupu do poradenských programů atd. (.) Někteří poradci dělají individuální schůzky pro evidované nad jeden rok. Nejde tak např. jednoduše sečíst s kolika klienty se na IPS v daném měsíci pracovalo. Protože na skupinové schůzce za

hodinu máme např. 15 klientů, ale na individuálním pohovoru s klientem evidovaným déle než rok strávíme s přípravou klidně 2 hodiny. Situace se liší pracoviště od pracoviště.“ (metodik projektu PIPS)

V oblasti kariérového poradenství se v posledních letech etablovala krajská centra kariérového poradenství vybudovaná z evropských prostředků MŠMT v rámci implementace Krajských akčních plánů (KAP) vzdělávání. Tato centra vychází primárně z krajských strategií a fungují jako koordinační platformy i jako poradenská střediska, která mají působit preventivně proti předčasným odchodům ze vzdělávání. V těchto bodech se cíle a agenda krajských center překrývá s pracovišti sítě IPS. Krajská centra využívají metodickou podporu na NPI.

Mezi některými krajskými centry probíhá spolupráce s IPS jako regionálními aktéry. Zástupci ÚP ČR jsou součástí pracovních skupin vzdělávání (např. Ústecký, Olomoucký či Moravskoslezský kraj). V rámci evaluace nebylo zjištěno, že by vztah mezi krajskými centry a sítí IPS byl přesněji definován. Vzhledem ke krajskému ukotvení center se dá předpokládat, že situace v jednotlivých krajích bude individuální.

Jak probíhá spolupráce IPS se školami zapojenými ve výzkumu?

Většina škol z dotazníkového šetření spolupracuje s IPS delší dobu, než je trvání projektu. Necelá polovina respondentů uvádí, že spolupracuje s IPS „od nepaměti“ (49 %). Za dobu realizace projektu navázalo spolupráci s IPS 9 % škol.

Z hlediska místa jsou služby častěji poskytované přímo na pracovišti IPS, než ve škole. Nejvýrazněji v Praze a Královéhradeckém kraji. Pouze ve třech krajích převažují návštěvy poradců IPS na půdě školy (Liberecký, Pardubický a Karlovarský kraj).

IPS zajišťují pro školy především besedy (58 %), polovina škol využívá setkání nebo workshopy pro školní kariérové poradce (51 %).

Tradičně hlavními klienty IPS jsou žáci základních a středních škol a jejich rodiče, činnost IPS se bez spolupráce ze strany škol neobejde. Výrazná většina zapojených škol (83 %) spolupracuje s IPS delší dobu, než je doba trvání projektu.

Spolupráce škol s IPS podle typu vzdělávání

Šetření se zúčastnilo 6 % školských zařízení, která uvedla že s IPS nespolupracují.

Gymnázia služby IPS využívají v podstatně nižší míře než ostatní školy. Vypovídá o tom skutečnost, že se gymnázia v mnohem menší míře účastnila šetření, a u těch, které se šetření zúčastnily uvedl vyšší podíl (28 %), že s IPS vůbec nespolupracuje. Oproti tomu podíl ostatních typů škol, které uvádí, že s IPS nespolupracují, činí u maturitních středních škol 12 %, u speciálních škol 9 %, u ZŠ a středních škol s nematuritními obory jen 4, resp. 5 %.

Šetření se neúčastnilo ani jedno pražské gymnázium, ačkoli právě v Praze tvoří gymnázia nejvyšší podíl z celkového počtu středních škol na území kraje. Na dotaz ohledně spolupráce s gymnázií uvedla poradkyně z pražského pracoviště IPS, že na základě předchozích zkušeností nepovažují návštěvy gymnazistů za potřebné. Studenti mají totiž vysokou motivaci a jsou schopni se v této problematice zorientovat bez pomoci IPS.

Z odpovědí na otevřené otázky vyplývá, že někteří respondenti vnímají služby IPS jako přímo zaměřené na uplatnění žáků na trhu práce, což se některých zařízení netýká, protože jejich absolventi potřebují provázet v rozhodování při volbě oboru vyšší odborné či vysoké školy, případně mají garantované pracovní místo (soukromá škola při velké společnosti), nebo je o ně takový zájem na pracovním trhu, že kariérové služby nejen IPS vůbec nepotřebují.

Jsme ajťáci – u nás to není tak, že by naši absolventi nemohli sehnat práci. Snažíme se je naopak už při škole motivovat k zapojování se do odborných brigád – již dopředu vědí, že za to získávají kladné body pro výběr na zahraniční stáže. Takže naprostá většina studentů již v průběhu studia má reálnou představu o pracovním trhu. Navíc jako škola přímo pořádáme svůj "veletrh VŠ zaměřený na IT".

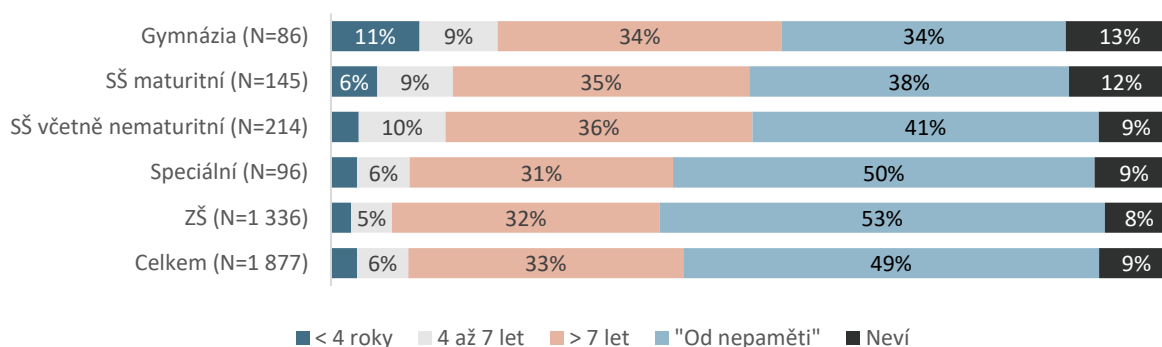
Jako přirozenějšího partnera pro spolupráci hodnotí některá zařízení jiné subjekty než IPS. Například v Plzeňském kraji uvádí subjekt Info Kariéra, který vnímají jako vhodněji zaměřený pro potřeby jejich žáků.

Délka spolupráce

Za přibližně tři desítky let existence sítě IPS pracoviště navázala a udržovala vazby se školami ve svém okolí. Tomu odpovídá skutečnost, že ze všech škol zúčastněných v šetření téměř polovina (49 %) spolupracuje s IPS „od nepaměti“. Pouze 9 % spolupracujících škol uvedlo, že navázalo spolupráci s IPS až v posledních sedmi letech, tedy v době realizace projektu (viz Graf 12). Z těchto škol přibližně polovina byla oslovena ze strany IPS, tedy že IPS aktivně a úspěšně školu oslovilo s nabídkou na spolupráci v době trvání projektu. Jednalo se zejména o školy z kraje Pardubického, Zlínského a Moravskoslezského.

Z hlediska typu vzdělávání se délka spolupráce liší u gymnázií, u nichž pětina (20 %) uvádí, že spolupráce byla navázána s IPS až v posledních 7 letech. Tento podíl je vyšší než u ZŠ (7 %) nebo i dalších typů vzdělávání.

Graf 12: Délka spolupráce s IPS podle typu školní instituce, v %

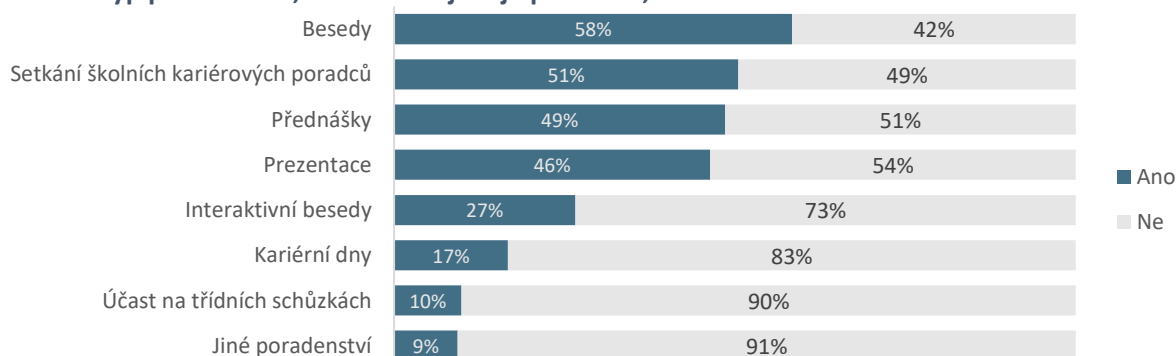
Zdroj: Dotazníkové šetření se školami, N=1 877

Typ poradenství IPS pro školy

Školy, které uvedly, že s IPS spolupracují, měly v dotazníku uvést, které služby z osmi nabízených využívají. Pro největší podíl škol IPS zajišťují besedy (58 %) a polovina škol využívá také služby pro školní kariérové poradce typu setkání nebo workshopů (51 %). Přednášky a prezentace byly další velmi často využívanou službou IPS (49, resp. 46 %). Výrazně nižší počet škol uvedl, že pro ně IPS zajišťuje interaktivní besedy či kariérové dny. Nejméně škol pak využívá přítomnosti poradců IPS na třídních schůzkách. Necelá desetina škol vybrala variantu „jiné poradenství“ (viz Graf 13).

Přednášky převažují nad besedami u středních škol (přednášky tvoří 64 % u SŠ, 45 % u ZŠ). Besedy jsou méně časté u gymnázií a SŠ s pouze maturitními obory (48 %). Třídních schůzek se účastní poradci téměř výhradně na ZŠ, případně na speciálních školách (9 %, resp. 7 %).

Graf 13: Typ poradenství, které IPS zajišťuje pro školu, v %

Zdroj: Dotazníkové šetření se školami. N=1 877.

Místo kontaktu s IPS: půda školy / pracoviště IPS

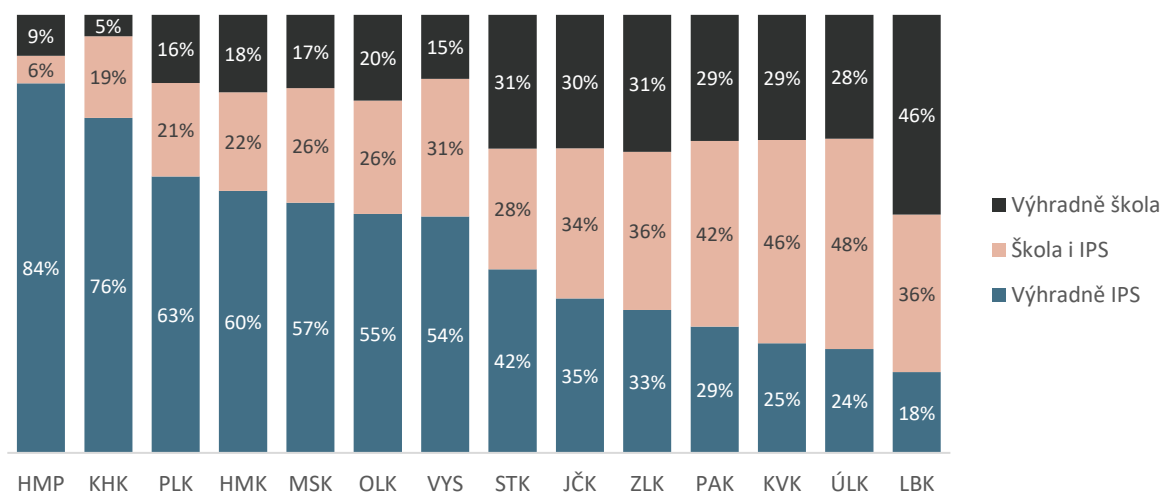
Místem, kde probíhá spolupráce formou poradenství, může být jak samotné pracoviště IPS, tak i škola. Častěji školy navštěvují přímo pracoviště IPS. Pouze v Libereckém, Pardubickém a Karlovarském kraji převažují návštěvy pracovníků / poradců IPS na půdě školy. U ostatních krajů podíl návštěv školních kolektivů na pracovištích IPS převažuje, v případě Prahy a Královéhradeckého kraje dokonce více než čtyřnásobně.

Struktura návštěv se liší i podle typu školy. U SŠ je častější, že poradci navštěvují školy (u SŠ s nematuritními obory 41 %) a naopak studenti méně často jezdí na pracoviště IPS (30 % u SŠ nematuritních, 28 % u SŠ maturitních). Nejvyšší podíl návštěv na IPS pracovištích uvádí speciální školy s 57 % výhradně v místě IPS.

Regionální rozdíly v místě kontaktu

- **Výhradně návštěvy školních kolektivů na pracovišti IPS:** model je běžný pro většinu škol v Praze (84 % škol) a v Královéhradeckém kraji (77 % škol).
- **Výhradně návštěvy poradců IPS na školách:** nejvíce rozšířený model pro školy v Libereckém kraji (46 %) a ve Zlínském kraji (31 %).
- **Kombinace poradců na škole a tříd na IPS pracovišti:** nejčastější model v Ústeckém (48 %), Karlovarském (46 %) a Pardubickém (42 %) kraji.

Graf 14: Místo spolupráce škol s IPS za poslední 2 roky podle kraje, v %

Zdroj: Dotazníkové šetření se školami, N=1 877

Jak školy hodnotí současnou kvalitu služeb pracovišť IPS?

Celkový přínos služeb IPS pro žáky, rodiče a školu hodnotí na školní stupnici mezi jedna a dvě (83 %).

Z devíti aspektů hodnotí školy nejlépe personální zajištění pracovišť, tj. ochotu a vstřícnost, odbornost pracovníků (94, resp. 93 %).

Nejhůře hodnotí vybavení pracovišť IPS moderní technikou a využívané diagnostické nástroje. V těchto aspektech se průměrné hodnocení škol pohybuje kolem 75 %.

Na IPS školy si cení především:

- Poskytování aktuálních informací o vývoji / situaci na trhu práce (v regionu)
- Distribuci Atlasu školství
- Testy profesní orientace a možnost individuálních konzultací pro žáky a rodiče

Školy poskytly celou řadu doporučení na zlepšení služeb IPS. Rezervy vidí v těchto oblastech:

- Prosazovat moderní pojetí práce se žáky
- Zlepšit materiálně technické vybavení pracovišť, personální kapacitu
- Zajišťovat exkurze do firem / podniků
- Zlepšit komunikaci se školami, nabízet různé služby podle potřeb Věnovat se žákům se speciálními potřebami, absolventům směřujícím na VŠ

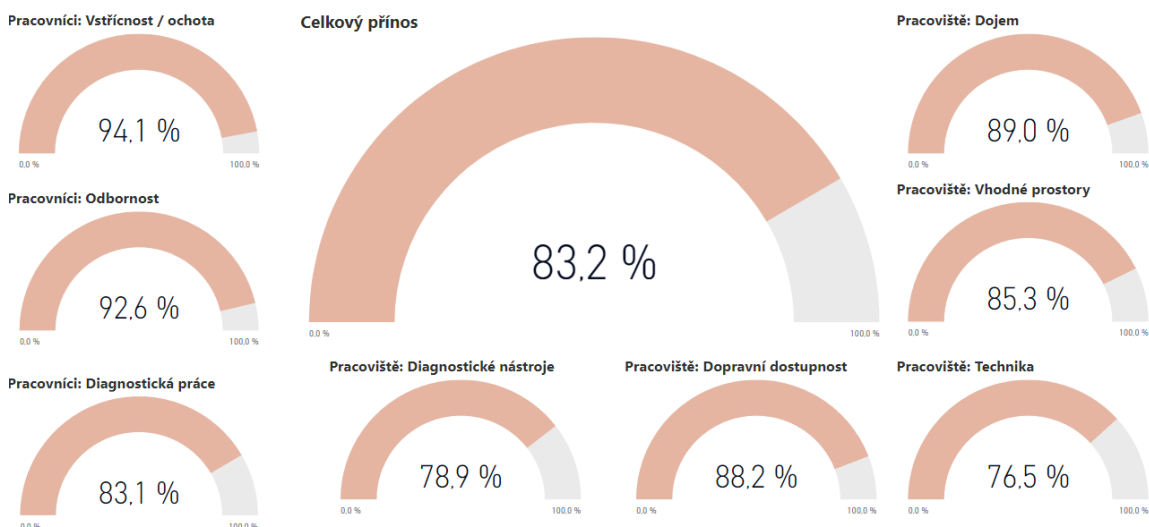
V dotazníkovém šetření hodnotili respondenti (zástupci škol) celkem devět aspektů na škále od 1 do 5. Konkrétně měly školy hodnotit pracoviště a osoby, se kterými mají vlastní zkušenost, tj. se kterými spolupracují v oblasti kariérového poradenství. Průměrné hodnocení každého parametru jsme převedli na procenta (průměrné hodnocení 1 = 100 %).

Celkově lze konstatovat, že školy hodnotí přínos služeb IPS výrazně pozitivně, při přepočtu na procenta souhrnné hodnocení pracovníků IPS dosahuje 90 %, hodnocení pracovišť IPS dosahuje 84 % a celkový přínos IPS pro žáky / rodiče / školu odpovídá 83 %. Souhrnné hodnocení všech 9 aspektů za všechny IPS činí 87 %, v jednotlivých okresech se pohybuje souhrnné hodnocení mezi 73 % a 94 %.

Z dílčích aspektů školy nejlépe hodnotily personální obsazení IPS, konkrétně vstřícnost či ochotu, a také odbornost poradkyň a poradců IPS (94, resp. 93 %). U pracovišť nejvýše hodnotily celkový dojem a také dopravní dostupnost IPS (89, resp. 88 %) (viz Graf 15).

Graf 15: Hodnocení IPS v devíti aspektech – přepočítáno na %

Zdroj: Dotazníkové šetření se školami. N=1 877

Relativně nejméně pozitivně hodnotily školy používané diagnostické nástroje a technické vybavení pracovišť (79 %, resp. 77 %). Nicméně i zde však převažuje pozitivní hodnocení.

Hodnocení podle typu vzdělávání

Různé typy škol se v hodnocení výrazně neliší s výjimkou gymnázií, která hodnotila některé aspekty kritičtěji oproti ostatním typům zařízení. Zástupci gymnázií hodnotí hůř zejména odbornost a vstřícnost pracovníků (85 % oproti 94 % za všechny školy) a celkový přínos IPS (78 % oproti 83 %).

Přínosy služeb IPS: Jiný úhel pohledu „pod jednou střešou“

Školy mohly v otevřené otázce podrobně popsat, v čem spatřují největší přínos služeb IPS. V odpovědích škol na tuto otázku se odráží jak očekávání, která školy mají od IPS, tak i to, co považují za hlavní poskytovanou hodnotu. Mnohdy bývá zmiňováno několik různých aktivit. Některé školy odkazují na vlastní evaluaci aktivit, ve které ověřují přínos informací pro žáky, tj. zda se žáci naučili něco nového (Znojmo). Odpovědi byly roztříděny do následujících hlavních kategorií.

- Aktuální informace o trhu práce
- Atlas školství a jeho distribuce
- Rozvoj platform / spolupráce aktérů v regionu
- Vstřícnost, ochotné jednání
- Organizace akcí, veletrhů, setkání
- Testy profesní orientace, individuální poradenství pro žáky a rodiče
- Motivace k dalšímu vzdělávání

Aktuální informace o trhu práce:

Nejčastěji zmiňovanou oblastí byla expertíza z oblasti trhu práce, kterou IPS poskytují školám a žákům. Jedná se o aktuální statistické informace o vývoji trhu práce nejen v regionu, ale i v celé ČR, služby úřadu práce, předávání praktických informací o povinnostech uchazečů o zaměstnání, významu statusu žáka, typech pracovních smluv, nebo přechodu ze střední školy na vysokou, do práce, resp. na úřad práce. Školy si cení toho, že jde o informace z praxe, „z první ruky“. Některé školy kladly důraz na to, že informace jsou každý rok aktualizované. Přeneseně dochází i k budování důvěry žáků vůči ÚP ČR.

„Detailní znalost aktuální situace.“

„IPS je instituce, která má kontakt s realitou pracovního trhu, a tudíž podávají aktuální a pro žáky i jejich rodiče i kariérovým poradcům užitečné a aktuální informace.“

„Mají větší přehled o školách a oborech, znají realitu uplatňování absolventů, mají jiný úhel pohledu na další vzdělávání.“

„Suma informací pod "jednou střechou"“

Někteří respondenti uvádí, že IPS ukazují žákům odlišný pohled na budoucnost, slouží pro žáky jako „setkání s realitou“. Přičemž význam má i to, že žáci informace získávají od lidí mimo školu, slyší i jiné odborníky než pedagogy.

„Reálná znalost situace na trhu práce, přehled oborů nabízených napříč všemi středními školami, pozitivní a realistické působení na žáka i na rodiče.“

„Informují žáky o skutečné realitě, že vše závisí na žácích, jak ke svému vzdělávání přistoupí.“

Jejich přínosem je dobrý přehled v dané problematice, jdou do hloubky a umí žáky nasměřovat.

„... poradce z IPS jako osoba, která přichází zvenčí (mimo školní prostředí) více zaujme žáky 8. / 9. ročníků a krásně je umí naladit do tématu volby budoucí střední školy a propojit to i s volbou budoucího povolání.“

Atlas školství a jeho distribuce:

Téměř sto škol uvádí přínos v Atlasu školství, cení si vydávání i bezproblémovou a automatickou distribuci jeho tištěné bezplatné varianty pro žáky vycházející ze školy, což pedagogové považují za praktické. IPS tímto způsobem zprostředkovává komplexní přehled o středních, vyšších odborných a vysokých školách, poskytuje informace k výběru vhodného dalšího vzdělání.

„Pro nás je přínosem to, že nás osloví ohledně distribuce Atlasů školství, kdy si nemusíme hlídat měsíc, že je potřeba se hlásit, ale sami napíšou.“

Rozvoj platform / spolupráce aktérů v regionu:

Jednotlivé školy chválí individuální přístup poradkyň, které ve svých regionech pomáhají vytvářet platformy, např. pořádat přehlídky škol nebo spojovat školy a kariérové poradce (Děčín, Ústí nad

Orlicí). V Teplicích kladně hodnotí snahu začlenit nezletilé žáky zpět do vzdělávání poté, co ze vzdělávacího systému vypadli.

Dobrá praxe v Děčíně: IPS se daří propojovat školy, poradce, neziskové organizace, centrum kariérového poradenství. IPS spoluorganizuje veletrh vzdělávání Škola Děčín, který navštěvují vycházející žáci i jejich rodiče. Vydává informační brožurky. Poradci nabízejí účast na třídních schůzkách, individuální konzultace a vedou besedy s žáky 8. tříd. Umožňují setkávání kariérových poradců škol. IPS spolupracuje s krajským centrem kariérového poradenství a neziskovými organizacemi.

„IPS ÚP v našem městě Děčín funguje, a to především zásluhou Mgr. H., která ji vede. Mgr. H. dokázala v rámci projektu „Škola pro všechny“ spojit školy a kariérové poradce dohromady. Nyní se po letech všichni známe.“ (dotazníkové šetření se školami)

Výsledkem práce je i ocenění v rámci Národní ceny kariérového poradenství, kde byly autorky hodnoceny za „brilantní a operativní koordinaci všech aktérů kariérového poradenství v daném regionu. Díky této souhře maximálně využily dostupných zdrojů a sestavily perfektní on-line program kariérového poradenství pro žáky osmých tříd základních škol, kteří by jinak vlivem opatření v průběhu nouzového stavu ztratili možnost využít služeb kariérového poradenství“ (Sborník soutěžních příspěvků z ČR 2020: 11).

Vstřícnost, ochotné jednání:

Přínosem je i dobrá zkušenost s tím, že se pedagogové či rodiče mohou na IPS obrátit s potřebou individuálního kariérového poradenství pro žáky, kteří nemají ujasněnou budoucnost, rozhodují se například na poslední chvíli. Pracovnice / pracovníci úřadu práce vychází školám vstříc a mají na klienty dostatek času. V tom mohou zastoupit školní kariérové poradce, pokud mají funkci kumulovanou s výchovným poradcem a na kariérové poradenství pro žáky mají limitovanou kapacitu.

„Když jsem jim psala, zda kontakt platil a že ho budu dávat rodičům, tak byli rádi, neměli s tím žádný problém. Pro žáky i připravovali besedy, kde se děti seznámily nejen s tím, jak ÚP funguje, ale i si prošly různé úkoly, udělaly testy apod. Naprosto úžasná komunikace ohledně organizace, plánování.“

Organizace besed, veletrhů, akcí, setkání:

Školy uváděly rozličné příklady, kdy IPS spolu/organizuje akce typu besed, veletrhu škol / práce, seznámení s nabídkou škol v regionu.

„výborná prezentace, hry k volbě povolání, vysvětlení dalších kroků spojených s úřadem práce. Na tématech besed se domlouváme, probíhaly také v distančním vzdělávání“.

„organizaci tradičního Trhu vzdělávání a pracovního uplatnění, pořádání besed pro vycházející žáky s informacemi o požadavcích na jednotlivé profese, skupinové aktivity pro žáky 8. ročníků, individuální konzultace pro žáky i zákonné zástupce žáků, možnost konzultace výchovných poradců s pracovníky IPS.“

Testy profesní orientace, individuální poradenství pro žáky a rodiče:

Bezplatné testy profesní orientace (COMDI): Pomocí počítačové pracovní diagnostiky COMDI dochází k propojení předmětu "Výchova k volbě povolání" a služeb IPS.

„počítačový program pro testování profesních zájmů ve vazbě na povolání“

„Rodiče jsou velmi rádi za možnost individuálního poradenství, v případech, kdy jejich dítě vůbec neví, na jakou střední školu dát přihlášku. Poradce v IPS má i testovací nástroje, které umí vyhodnotit.“

Motivace k dalšímu vzdělávání:

Kromě poskytování informací mohou akce úřadu práce do určité míry i motivovat žáky k tomu, aby pokračovali ve vzdělávání.

„Také jde především o motivaci ke studiu, aby na ÚP neskončily bez vzdělání.“

„Každá pomoc v rozhodování je dobrá. Děti získají větší přehled. Děti získají větší motivaci.“

Možnosti zlepšení služeb IPS: Moderní služby „na míru“

V otevřené otázce mohli respondenti podrobněji popsat, v čem spatřují rezervy služeb IPS a co by doporučili na službách IPS zlepšit. Přibližně polovina škol uvedla, že žádné rezervy nespátřují, se spoluprací jsou spokojeni, nebo že nevědí. Více než třetina škol (39 %) uvedla kratší či delší odpověď, která zahrnovala nějaké doporučení, nebo identifikaci možnosti zlepšení. Někteří respondenti uváděli, že je vždy co zlepšovat a navrhovali širokou paletu možností prohloubení spolupráce se školami nebo rozšíření služeb. V odpovědích se ve větší míře objevovaly zejména následující oblasti, ve kterých školy spatřují rezervy:

- Komunikace se školami, služby na míru
- Moderní pojetí práce se žáky
- Materiálně technické vybavení pracovišť, personální kapacita
- Dopravní dostupnost
- Spolupráce s firmami, zajištění exkurzí
- Rozšíření záběru poradenství (speciální potřeby, absolventi směřující na VŠ)
- Poradenství zaměřené na výchovné/kariérové poradce

Komunikace se školami, služby na míru:

Školy by uvítaly aktivnější nabízení služeb a zájem ze strany IPS, například vypsání termínů pro návštěvy ÚP, propagační materiály. Dále by bylo vhodné ve službách IPS a materiálech více reflektovat, že školy mají různé potřeby, ideálně po konzultaci s kariérovými poradci přizpůsobit produkty školám „na míru“, nabízet workshopy na zakázku, resp. více různých druhů programů. S kariérovými poradci na školách předem komunikovat náplň, aby program pokrýval témata, která škola potřebuje. Spolupráce se zástupci škol je nezbytná zejména u základních škol. Právě oni znají žáky a jejich potřeby nejlépe.

„Asi by se dala zlepšit včasná informovanost o různých akcích, příp. aby nedocházelo k jejich souběhu – veletrhy škol ...“

„Mohly by více samy oslovovat školy s nabídkami kariérních dnů, prezentací, abychom my jako kariéroví poradci měli větší přehled o situaci na pracovním trhu.“

„Měla jsem ... možnost vyslechnout pracovníci IPS při komunikaci se žákem – udílela mu rady, na jakou školu má jít a na jakou konkrétně nemá šanci ... to nepovažuji za profesionální.“

Moderní pojetí práce s dětmi, diagnostika:

Opakovaně se objevovaly náměty směřující k vhodnosti vést komunikaci se žáky zábavnější formou, aby byla víc interaktivní, používat například online aplikaci. Učitelé upozorňují na specifika dané cílové skupiny, zaujmout žáky v 8. a 9. ročníku vyžaduje určité dovednosti. Besedy je vhodné zaměřit spíše prakticky (ne „suchá přednáška“), např. s možností pro žáky posledních ročníků pořádat fiktivní výběrová řízení. U studentů středních škol se zaměřit na predikce vývoje trhu práce, vysvětlit rozdíl mezi zaměstnancem / OSVČ, zaměřit se na oblasti, které se budou rozvíjet (ekologie, komunikace, psychická odolnost, IT). Objevil se i názor, že je až příliš velká pozornost věnovaná IT dovednostem, ale chybí orientace na možnosti, důležitost (a nezbytnost) manuální, řemeslné práce a uplatnění pro žáky s nižším zájmem o vzdělání. V některých případech byla zmiňována nevhodná komunikace se žáky: poradci by neměli stanovovat vlastní diagnózy, ani udílet rady typu na jakou školu žák „nemá šanci“.

„Největší rezervy vidím v zastaralé technice, málo moderním přístupu při besedě žáků, za 20 let se besedy nezměnily. Moderní metody ani formy práce s žáky zde chybí.“

„Inovování programu pro střední školy, udělat ho zajímavějším, interaktivnějším, obohatit např. o profesní testy, které by si žáci mohli udělat v rámci vzdělávacího programu současně s jejich vyhodnocením na PC, nebo telefonech (např. v aplikaci).“

„Při individuálním poradenství větší spolupráce se ZŠ, kde žáka znají a znají také jeho limity, nestanovovat vlastní diagnózy, což může být zavádějící: příklad – máš trojku z češtiny? objednej se do PPP, jestli nejsi dyslektik (žák tak nabyl mylný dojem, že by dostal nějaké úlevy, nejlépe že by vůbec nemusel dělat přijímací zkoušky z jazyka českého)“

Vybavení moderní informační technikou školy opakovaně zmiňují v souvislosti s poskytováním testů profesní orientace / testů k výběru vhodné školy. Dostatečný počet počítačů je potřeba, aby si žáci mohli samostatně vyplnit kariérní dotazník (Frýdek Místek, Havířov, Hodonín).

Jinde se domnívají, že by stačilo testy spouštět na mobilních zařízeních, které všechny děti mají k dispozici. To však naráží na potřebu zajištění wi-fi pro klienty, kdy nelze spoléhat na to, že všichni žáci budou mít dostupné datové služby. Objevuje se potřeba rozšíření diagnostické činnosti u žáků, kteří mají problém s výběrem střední školy (Liberec).

„Pokud by na IPS měli k dispozici aplikaci, kam by se žáci přihlásili přes kód, a dotazník k výběru povolání vyplnili, investice do osobních počítačů nebo tabletů není vůbec nutná. Všichni devátáci mají k dispozici mobilní telefon s daty. V Břeclavi mají jen nemoderní program, který žáci musí vyplnit na starých“

počítačích. Přitom existují různé online dotazníky profesní orientace, například na Infoabsolvent, které jsou určitě modernější.“

„Porozhlédla bych se po modernějších testech v oblasti kariérního poradenství.“

Materiálně technické vybavení pracovišť:

Vybavení moderní výpočetní technikou, digitalizace pracoviště, dostupnost připojení na rychlý internet a dispozice moderními diagnostickými testy jsou předpokladem pro moderní práci se žáky (např. Beroun, Benešov, Břeclav, Rychnov nad Kněžnou). Některé školy zmiňují, že pracoviště nemají dostatečně velké prostory pro besedy / skupinové práce (Hradec Králové, Beroun, Benešov, Děčín, Liberec, Litoměřice), případně se jedná o sklepní prostory (Opava), neutěšený dojem z budovy (Olomouc, Brno-město). Dále se v námětech objevila i potřeba posílit personální kapacity, protože jsou pracovníci IPS vytíženi (Most, Bruntál, Mělník).

„[Rezervy spatřuji] rozhodně v modernizaci a digitalizaci, zastaralé stolní počítače, bez dataprojektoru (využívají jen flipchart), zastaralý program, který nabízí profese, které jsou žákům k smíchu.“

Spolupráce s firmami, zajištění exkurzí:

Školy očekávají, že jim úřad práce díky svým kontaktům pomůže v navazování spolupráce s firmami. Školy by uvítaly nabídku exkurzí do podniků nebo i pomoc při zajištění exkurzí, na kterých se dá prakticky ukázat profese, konkrétní obory, a to nejen technické. Exkurze by mohly být určeny už žákům 8. ročníků, pro které je méně aktivit. IPS by měly mít ve svém portfoliu možnost zprostředkování kontaktu mezi firmami a školami, zajišťování exkurzí a návštěv ve firmách.

„Určitě bych podpořila více vstupy do firem, aby žáci viděli práci v "reálu". My se snažíme oslovit i rodiče žáků, aby přišli představit svou práci do školy nebo zprostředkovali návštěvu žáků v podniku či firmě, kde pracují.“

Rozšíření záběru poradenství:

Speciálním či praktickým školám chybí poskytování informací o možném uplatnění žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (s různými druhy zdravotního omezení, invalidní důchod 1./2. stupně). Např. zástupce ZŠ z Moravské Třebové vnímá potřebu programů pro děti, které nechtějí po ZŠ pokračovat ve studiu; zástupcům této školy chybí propagace učňovských a technických oborů. ZŠ z okresu Most doporučuje věnovat se specificky práci se žáky ohroženými předčasným odchodem ze vzdělávání. Méně pozitivní zkušenost s IPS uvedlo školské zařízení, které se obrátilo na úřad práce s prosbou o spolupráci u žáků, kteří společně se svými zákonnými zástupci odmítají podat přihlášku na SŠ. Zástupcům této školy bylo řečeno, že ÚP ČR v této problematice nemůže pomoci a žáci budou poté postupně zařazováni do programu rekvalifikací.

Některé střední školy zmiňovaly potřebu zaměřit poradenství spíše na volbu vysoké školy, nikoli na samotný trh práce.

„Rezervy představuje spíše systém, nežli IPS ÚP ČR. Vadí nám malá spolupráce MŠMT a MPSV, zejména v možnosti koordinace podpory chráněného zaměstnávání. Pro žáky s kombinací handicapů, by se to hodilo.“

Poradenství pro výchovné/kariérové poradce:

Část škol by uvítala, kdyby IPS poskytovala aktuální informace z trhu práce poradcům na školách různými formami (setkání, besedy, workshopy, webináře, pravidelné školení v místě školy). Podle názoru z jednoho gymnázia je nyní kariérové poradenství potřeba individualizovat a je menší zájem o hromadné návštěvy školních tříd a rodičů dětí. Řešením by mohlo být právě rozšíření aktivit pro kariérové poradce na školách, kteří následně budou pracovat individuálně se žáky na škole.

„častější setkávání výchovných a kariérových poradců – workshopy, předávání informací ...“

Dostupnost:

Více škol z okresu Liberec uvádí, že dříve žáci mohli absolvovat test, který jim pomohl při rozhodování o výběru vhodné střední školy, což v posledních letech není možné, protože žáci se třídou na ÚP nesmějí. Žáci se sice mohou s rodiči objednat na individuální schůzku, , nicméně této možnosti nevyužijí žáci ze sociálně slabších rodin, kteří by takovou službu potřebovali nejvíce. Školy mají zájem o obnovení spolupráce v dřívějším rozsahu, kdy žáci 9. ročníku mohli tento test absolvovat a výsledky s nimi byly rozebrány.

„Mrzí mě, že nelze na úřad dojít s celou třídou na zájmové testy. Tato akce byla pro žáky vždy velice přínosná.“

Jsou regionální rozdíly v hodnocení kvality služeb pracovišť IPS?

V hodnocení kvality pracovišť se ukázaly výrazné regionální rozdíly. Velmi dobře byla hodnocena zejména pracoviště v Libereckém, Zlínském, Olomouckém a Ústeckém kraji. Na úrovni okresů byla nejvýše hodnocena pracoviště IPS v okresech Vsetín, Zlín a Jeseník (94 %). Nejnižší celkové hodnocení kvality na úrovni okresu dosáhly okresy Domažlice (73 %) a Praha-východ (74 %).

Mezi kraje s relativně méně pozitivním hodnocením od škol patří Středočeský kraj a Hlavní město Praha. Pražská pracoviště jsou však oproti zbytku republiky kapacitně znevýhodněná, na jednoho poradce připadá jednoznačně nejvyšší počet škol.

Nedostatečné personální kapacity IPS se kromě hlavního města Prahy ukazují i v některých dalších velkých městech (např. Zlín, Brno, Ostrava). Poradci v těchto městech nemají možnost rozšiřovat dosah služeb a aktivně je školám nabízet. Přesto usilují o to služby zlepšovat a zjišťovat zpětnou vazbu.

Srovnání hodnocení pracovišť IPS

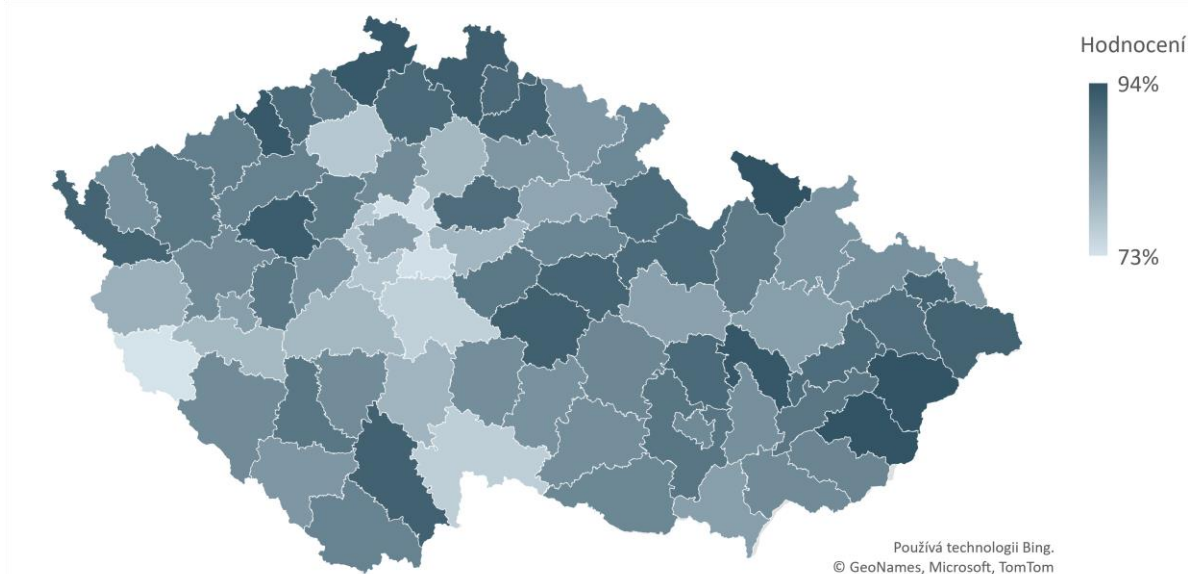
Podíváme-li se na celkové hodnocení kvality pracovišť IPS v regionálním pohledu, vidíme, že mezi jednotlivými IPS jsou poměrně významné rozdíly. Celkové hodnocení jednotlivých IPS se pohybuje mezi 73 % a 94 %. Nejlépe jsou školami hodnocena pracoviště IPS ležící v Libereckém a Zlínském kraji (92 %). Nejnižší hodnocení získala od škol pracoviště ležící v Plzeňském, Středočeském kraji a v Praze (83, resp. 84 %). V těchto regionech jen přibližně čtvrtina škol dala nejlepší známku za diagnostické nástroje, nebo dostupnou techniku. Rozdíly v hodnocení jednotlivých atributů na úrovni krajů jsou u většiny z nich statisticky významné na 5 % hladině významnosti. Jako statisticky významné se neprokázaly rozdíly v hodnocení atributů vstřícnost / empatie poradců, pracoviště působí dobrým dojmem, dopravní dostupnost IPS.

Podíváme-li se na hodnocení kvality pracovišť na okresní úrovni (v zásadě tedy jednotlivé IPS), vidíme, že čtvrtina pracovišť získala souhrnné hodnocení nad 90 % (viz Mapa 2). Okresy s nejlepším hodnocením leží v krajích: Liberecký (všechny okresy), Olomoucký (Jeseník, Prostějov), Ústecký (Most, Teplice, Děčín), Moravskoslezský (Frýdek-Místek, Ostrava), Pardubický (Chrudim, Ústí nad Orlicí) a Zlínský (Zlín, Vsetín). Ve Středočeském kraji školy dobře hodnotily pracoviště v okrese Rakovník, v Karlovarském kraji Cheb, v Kraji Vysočina Havlíčkův Brod, v Jihomoravském kraji Blansko.

Na druhé straně 12 % pracovišť získalo v souhrnném hodnocení méně než 80 %. Mezi těmito okresy se pět nachází ve Středočeském kraji (Praha-východ, Praha-západ, Benešov, Příbram, Mladá Boleslav). Další tato pracoviště jsou umístěna v Plzeňském (Plzeň-jih, Domažlice), po jednom v Ústeckém (Litoměřice) a Jihočeském kraji (Jindřichův Hradec).

U Prahy-východ a Plzeň-jih byla relativně méně příznivě hodnocena dopravní dostupnost (58 %). V případě Benešova získaly nízké hodnocení také vhodnost prostorů a technické vybavení (61 %). U Prahy-západ nebo Jindřichova Hradce bylo slabě hodnoceno vybavení technikou a také oblast používaných diagnostických nástrojů (57 %).

Mapa 2: Souhrnné hodnocení IPS – průměr za 9 atributů za okresy ČR, v %

Zdroj: Dotazníkové šetření se školami. N=1.694 (Pozn. nezařazena hodnocení škol, které nehodnotila poradce).

Srovnání kapacity pracovišť IPS v regionech

Při hodnocení regionálních rozdílů v oblasti kvality poskytovaných služeb je třeba zohlednit **také reálné možnosti pracovišť IPS, které vyplývají z jejich vytíženosti**. Statistická data o IPS jednoznačně poukazují na to, že síť IPS není regionálně rovnoměrně rozmístěna, ať už uvažujeme počet obyvatel, uchazečů o zaměstnání, nebo počet škol v daném území. Spádové oblasti pracovišť IPS jsou populačně různě velké, liší se v počtu školských zařízení a žáků. Tyto rozdíly nejsou adekvátně kompenzované počtem poradců, a to ani se zahrnutím poradců zajištěných z projektu PIPS (viz Mapa 3, 4).

Mapy 3 a 4 znázorňují vytíženost pracovišť IPS v jednotlivých okresech. Zatímco Mapa 3 pracuje s počtem všech základních a středních škol (jedná se o zjednodušení, protože jsou zahrnuty školy, které mají pouze první stupeň a s IPS přímo nespolupracují), Mapa 4 pracuje s počtem tříd 2. stupně základních škol, které by měly služby IPS nejvíce využívat. Počet poradců je převzat z dotazníkového šetření (přelom roku 2022/2023), takže obsahuje kromě kmenových i projektové poradce, kteří po skončení projektu nebudou nadále v síti IPS působit.

Přes odlišná data využitá ke znázornění vytíženosti vidíme, že Mapy 3 a 4 ukazují velmi podobný obrázek, který se vyznačuje značnými rozdíly mezi jednotlivými okresy. Především z obou map výrazně vystupuje hlavní město Praha, kde na jednoho poradce připadá 578 tříd druhého stupně ZŠ, v protikladu k němu pak vidíme okres Jeseník, kde na jednoho poradce připadá 27 tříd druhého stupně ZŠ. Průměrně v přepočtu na 1 poradce IPS připadá na okres 132 školních tříd 2. stupně ZŠ (k 30.9.2022; viz Mapa 4). Připomeňme, že kromě skupinového poradenství pro 8. a 9. třídy základních škol IPS poskytuje další služby – pro střední školy, individuální poradenství pro žáky a jejich rodiče, skupinové poradenství pro uchazeče o zaměstnání, nebo profesně poradenské pohovory ke zvoleným rekvalifikacím.

Zcela nejhorší situace v personálním zabezpečení IPS je v Praze, a to dlouhodobě. Je zřejmé, že nízká personální kapacita pracovišť se musí odrazit v rozsahu a případně i intenzitě spolupráce se školami v regionu. Ani v době realizace projektu s posílenými poradenskými kapacitami o projektové pracovníky nemá pražská IPS možnost školy sama oslovovat. Školy se samy objednávají na základě předchozí spolupráce nebo na doporučení Pedagogicko-psychologické poradny. V průběhu září 2023

již IPS měla vyčerpané termíny skupinových besed pro ZŠ do začátku prosince. Poradkyně pro základní školy k tomu říká:

„Praha vždycky byla poddimenzovaná. ... My je (všechny pražské ZŠ) neobhospodaříme. To nejde.“

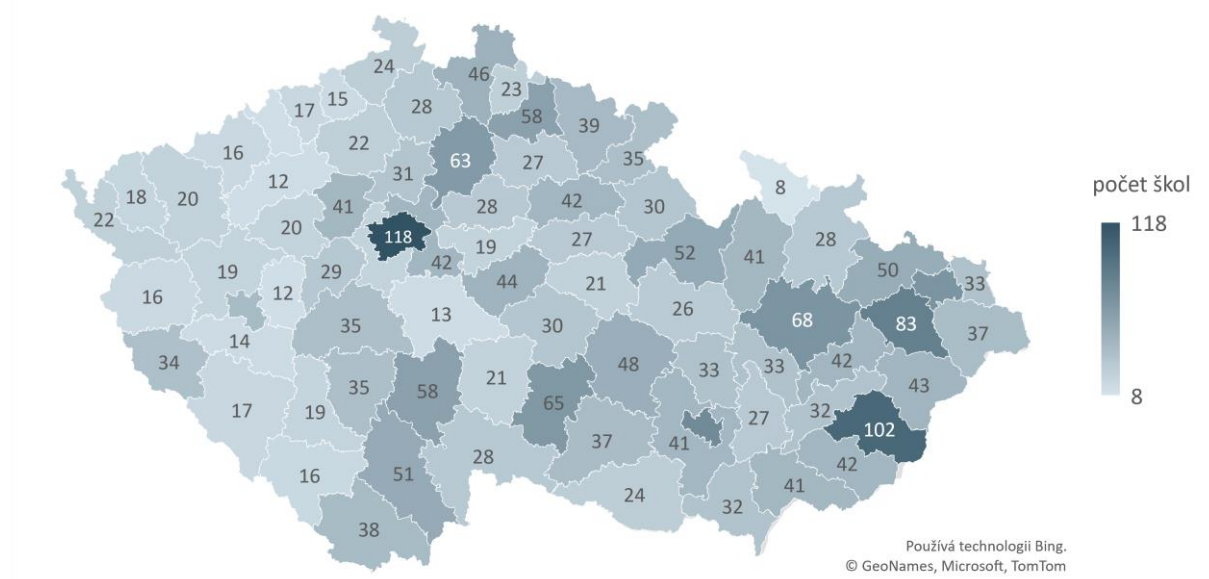
Historicky měla IPS v Praze tři pozice kmenových poradců, kolem roku 2015 pak bylo jedno místo zrušeno. Posílení kapacity o dvě místa poradců (v původním návrhu mělo dojít dokonce o posílení o 4 místa poradců) a pozici metodika v rámci projektu bylo proto velmi vítané a podpora byla viditelná.

Konec realizace projektu zároveň přišel v době, kdy základní školu dokončují populačně silné ročníky, což vedlo k tomu, že už v roce 2023 měla řada absolventů devátých tříd problém nalézt střední školu. To mezi rodiči vyvolalo obavy, které se promítly také do většího zájmu ze strany rodičů o individuální poradenství už v průběhu 8. ročníku ZŠ.

Vysoký počet tříd druhého stupně ZŠ připadá kromě Prahy dále na poradce ve Zlíně (382 tříd), v Brně (364 tříd), Novém Jičíně (315 tříd), Ostravě-město (308 tříd), Mladé Boleslavi (266 tříd), Olomouci (241 tříd) a Jihlavě (237 tříd). Kromě okresu Nový Jičín se jedná o území zahrnující největší města ČR s vysokou koncentrací školských zařízení, čemuž neodpovídá počet poradců. Nejnižší počet tříd na poradce připadá na okresy Jeseník (27 tříd), Louny (43 tříd), Rokycany (44 tříd), Tachov (53 tříd), Rakovník (55 tříd) Prachatice (55 tříd), Klatovy (57 tříd) a Benešov (57 tříd). Rozdíly v kapacitách pracovišť znamenají, že služby IPS nejsou dlouhodobě stejně dostupné pro všechny žáky v ČR, což je v protikladu k cílům této veřejné služby.

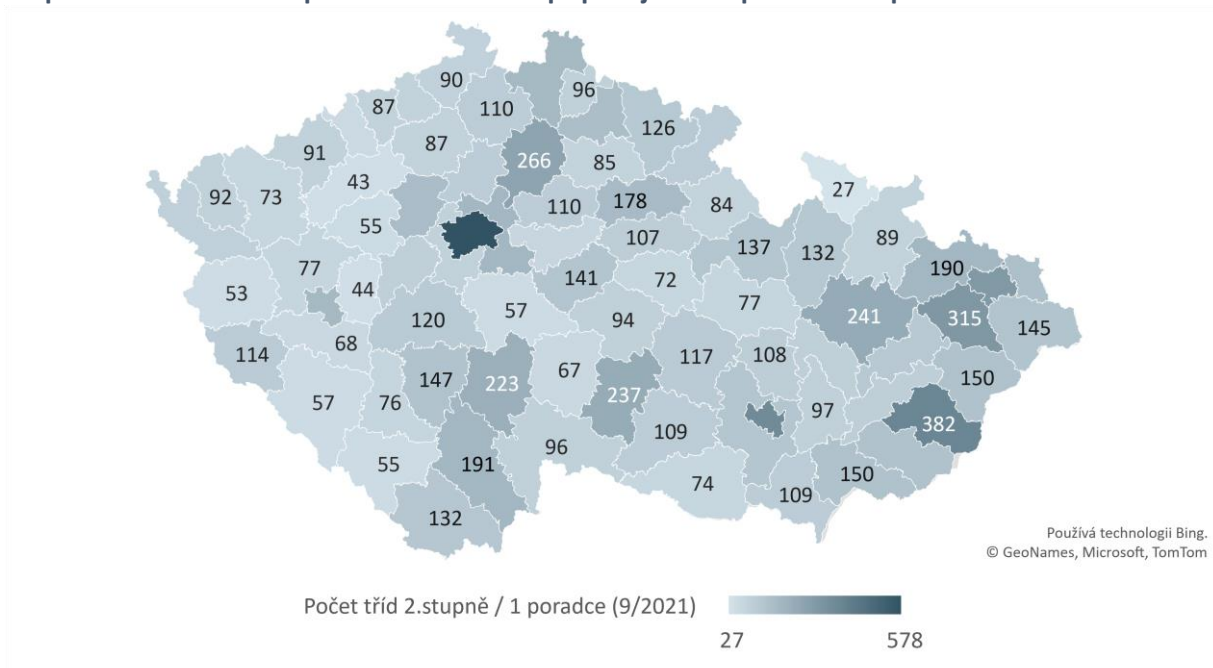
Ukončení spolupráce s poradci IPS, kteří jsou na projektových místech, bude znamenat zásadní oslabení personálního zabezpečení služby poradenství poskytovaného IPS. Na jednoho poradce tak bude po ukončení projektu v průměru připadat přibližně dvojnásobný počet tříd, než tomu bylo v době trvání projektu. Například v Praze to bude znamenat zvýšení z 578 tříd na 1 156 tříd na jednoho poradce. Pokud již v době trvání projektu poradci v některých okresech nebyli schopni z kapacitních důvodů poskytovat poradenství v potřebném rozsahu, po ukončení projektu se tato situace ještě výrazně zhorší, což bude mít jednoznačně negativní dopad do rozsahu poskytovaných služeb.

Mapa 3: Počet základních a středních škol připadající na 1 poradce IPS podle okresů ČR

Zdroj: Dotazníkové šetření se zástupci IPS (MPSV, 2023); data o školských zařízeních – rok 2021/2 (MŠMT)

Mapa 4: Počet tříd 2. stupně základních škol připadající na 1 poradce IPS podle okresů ČR

Zdroj: Dotazníkové šetření se zástupci IPS (MPSV, 2023); data o počtu tříd 2. stupně ZŠ – rok 2022/3 (MŠMT)

Jaké postavení má IPS v kontextu subjektů poskytujících služby kariérového poradenství?

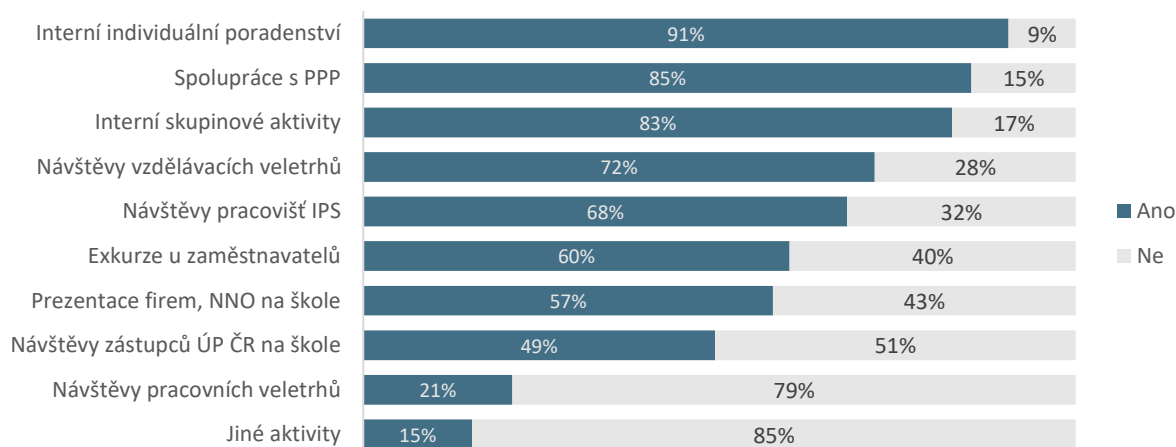
IPS jsou zejména pro základní školy tradičním partnerem v otázce poradenství v oblasti dalšího směřování žáků a studentů ve vzdělávání a při vstupu na trh práce. Dalším častým spolupracujícím subjektem jsou Pedagogicko-psychologické poradny. Většina škol (70 %) má každoročně jeden až dva kontakty s IPS, v častějším pravidelném styku s IPS je 13 % dotazovaných škol.

Z odpovědí škol vyplývá, že v oblasti poskytování praktických informací z oblasti trhu práce jsou IPS subjektem, který v podstatě nemá konkurenci. Kromě oblasti trhu práce nabízí i znalost legislativy či informace o nabídkách práce v zahraničí. Na druhou stranu, spolupráce s IPS může mít minimalistickou / formální podobu.

Spolupráce škol s IPS a dalšími subjekty / aktéry v rámci kariérového poradenství

Nejčastější aktivitou kariérového poradenství na školách zúčastněných v šetření je individuální poradenství zajišťované interně na školách, které poskytuje 91 % škol. S Pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP) spolupracuje 85 % zúčastněných škol. Interní skupinové poradenství se nachází na 83 % škol. Dvě třetiny škol (68 %) navštěvuje pracoviště IPS a ve 49 % škol probíhají návštěvy poradců IPS přímo na školách. Další sledované aktivity jsou již méně časté (viz Graf 16).

Graf 16: Aktivity kariérového poradenství realizované na školách podle četnosti, v %

Zdroj: Dotazníkové šetření se školami, N=2 002

Individuální interní poradenství poskytují všechny typy vzdělávacích institucí v 90 % a více. Všechny typy vzdělávacích institucí rovněž ve velké míře nabízí spolupráci s PPP, zajišťují interní skupinové poradenství a návštěvy vzdělávacích veletrhů (s výjimkou speciálních škol, které tuto aktivitu nabízí v omezené míře). U ostatních aktivit byl zjištěn statisticky významný rozdíl podle typu vzdělávací instituce. Konkrétně mezi základními školami je oproti ostatním typům zařízení výrazně vyšší podíl těch, které navštěvují IPS (75 %), je mezi nimi i vysoký podíl těch, které navštěvují vzdělávací veletrhy (72 %). Střední školy (s maturitními i nematuritními obory) zase výrazně častěji využívají kontaktu se zaměstnavateli, a to jak v rámci exkurzí u zaměstnavatelů (82, resp. 92 %), tak návštěv zaměstnavatelů ve školách (70, resp. 76 %). U gymnázií jsou významnou aktivitou návštěvy vzdělávacích veletrhů (86 %).

Exkurze u zaměstnavatelů i prezentace firem či neziskových organizací na školách uvádí největší podíl škol z Olomouckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje. Jednoznačně nejnižší podíl těchto aktivit uváděly školy z Prahy, dále z Plzeňského, Středočeského a Královéhradeckého kraje.

Frekvence spolupráce s jednotlivými subjekty kariérového poradenství

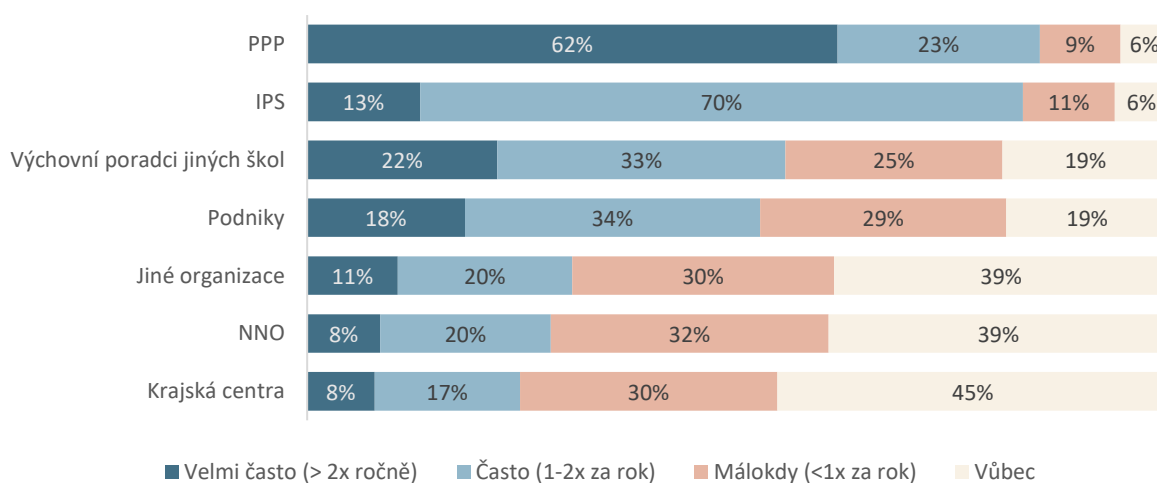
Frekvence kontaktů s Pedagogicko-psychologickými poradnami je ze všech dotazovaných subjektů u škol v šetření jednoznačně nejvyšší. Celých 62 % škol uvádí spolupráci minimálně 3krát ročně.

U IPS takto intenzivní spolupráci uvádí jen 13 % škol a největší část, 70 % školských zařízení, uvádí jeden až dva kontakty ročně. Pouze 6 % škol v šetření uvedlo, že s IPS nespolupracuje, stejný podíl škol nespolupracuje ani s PPP (viz Graf 17). Nejintenzivnější spolupráci s IPS uvádí školy v Ústeckém kraji (25 % velmi často) a Libereckém kraji (19 % velmi často). Naopak, v hlavním městě spolupracuje velmi často s IPS pouze jedna škola účastníci se šetření (3 %), dalších 88 % spolupracuje jednou až dvakrát ročně, zbylých 9 % málokdy.

Spolupráce s IPS může mít minimalistickou podobu, jak o ní píše jeden respondent:

„Takže: na začátku roku vyplníme dotazník z úřadu práce o počtu dětí v ročnících, pak vezmeme žáky na výstavu učebních oborů, já, jako výchovný poradce, se zúčastním setkání se zástupci středních škol, dostaneme katalogy škol (což je fajn) a tím naše spolupráce končí.“

Graf 17: Frekvence spolupráce škol s danými subjekty v oblasti kariérového poradenství, v %

Zdroj: Dotazníkové šetření se školami. N=2 002. Řazeno podle součtu hodnot „Velmi často“ a „Často“.

S výchovnými poradci jiných škol a podniky velmi často spolupracuje 22, resp. 18 % škol, další přibližně třetina s nimi spolupracuje jednou až dvakrát ročně. Necelá pětina škol s podniky, resp. s výchovnými poradci mimo školu nespolupracuje vůbec. S podniky více spolupracují školy v Moravskoslezském, Jihočeském, Olomouckém, Libereckém a Zlínském kraji. Tento typ spolupráce uváděly nejčastěji střední školy s nematuritními obory (67 % velmi často, 24 % často).

Spolupráce s neziskovými organizacemi, krajskými kariérovými centry a jinými organizacemi je obecně méně obvyklá. Pouze zhruba 8 % škol s nimi uvádí velmi častý kontakt. S krajskými centry vůbec nespolupracuje 45 % zúčastněných škol, s NNO 40 % škol.

Nejčastější spolupráce škol s krajskými centry probíhá ve Zlínském kraji (17 % velmi často, 23 % často) a v Plzeňském kraji (12 % velmi často, 32 % často). U místních neziskových organizací je největší podíl

spolupracujících škol v Ústeckém (14 % velmi často, 17 % často) a Karlovarském kraji (11 % velmi často, 29 % často).

Další subjekty v oblasti kariérového poradenství – krajské akční plány vzdělávání

V posledním desetiletí byla v rámci krajských akčních plánů vybudována centra kariérového poradenství za evropské prostředky z ESF (OP VVV spravovaný MŠMT). Tato centra, která nesou různé názvy, se zčásti shodují v agendě, když nabízí individuální a skupinové poradenství, spolupracují se školami, nabízí vzdělávání pro kariérové poradce.

Základní škola ze Středočeského kraje uvádí, že návštěvy pracoviště IPS Mladá Boleslav se žáky zrušili. V rámci projektu Implementace krajského plánu (IKAP) nyní spolupracují se Středočeským krajem a vedou žáky na základě materiálů a konzultací s odbornými zástupci.

Tato centra získala záštitu od Národního pedagogického institutu ČR (NPI), který v rámci projektu P-KAP poskytoval metodickou podporu vzdělávání na středních a vyšších odborných školách v souladu se vzdělávací strategií MŠMT. Součástí projektu bylo kariérové poradenství (KARIPO) pojaté jako veřejně dostupná služba, která za optimálních podmínek pomáhá klientům k informovaným rozhodnutím o vlastní profesní budoucnosti. Z hlediska státu má stejně jako u IPS fungovat v rámci prevence nezaměstnanosti a předčasných odchodů ze vzdělávání¹⁴.

Krajské akční plány (KAP)

INFO KARIÉRA = Informačně vzdělávací středisko Plzeňského kraje

Bylo vybudováno Krajským centrem vzdělávání a Jazykovou školou s právem státní jazykové zkoušky v letech 2012–2015. Důvodem pro založení střediska byla potřeba:

- zlepšit zaměstnatelnost a uplatnitelnost obyvatel Plzeňského kraje na trhu práce,
- rozšířit strukturu služeb zaměstnanosti,
- zkvalitnit služby zaměstnanosti se zaměřením na poskytování informací a poradenství.

Středisko je držitelem několika Národních cen kariérového poradenství a zvláštního ocenění Národní ceny kariérového poradenství.

Krajské centrum kariérového poradenství (KCKP) v Olomouci

Cílem je podpora kariérového poradenství prostřednictvím síťování a tvorby zázemí pro zvyšování kompetencí, výměnu zkušeností a metodické vedení kariérových, případně výchovných poradců na školách v kraji.

Vybudováno bylo v rámci projektu financovaného z prostředků OP VVV „Implementace krajského akčního plánu v Olomouckém kraji II“ (IKAP OK II).

KCKP chce situaci předčasných odchodů ze vzdělávání preventivně řešit ihned na jejím začátku a to tím, že žákům nabídne spolupráci s vyškoleným kariérovým poradcem, který na škole působí.

¹⁴ Příklady dobré praxe dostupné zde: [ZAJÍMAVOSTI A INSPIRATIVNÍ PŘÍKLADY Z PRAXE, NPI ČR \(dříve Národní ústav pro vzdělávání\) \(npi.cz\) \(2023-07-28\)](#)

Závěry EÚ 2

Z odpovědí škol vyplývá, že v oblasti poskytování praktických informací z oblasti trhu práce jsou IPS subjektem, který v podstatě nemá konkurenci. Kromě oblasti trhu práce nabízí i znalost legislativy či informace o nabídkách práce v zahraničí. Na druhou stranu, spolupráce s IPS může mít minimalistickou / formální podobu. IPS jsou zejména pro ZŠ tradičním partnerem v otázce poradenství v oblasti dalšího směřování žáků a studentů ve vzdělávání a při stupu na trh práce. Dalším častým spolupracujícím subjektem jsou Pedagogicko-psychologické poradny. Většina škol (70 %) má každoročně jeden a až dva kontakty s IPS, v častějším pravidelném styku s IPS je 13 % dotazovaných škol.

Celkový přínos služeb IPS pro žáky, rodiče a školu hodnotí na školní stupnici mezi jedna a dvě (83 %).

Z devíti zjišťovaných aspektů hodnotí školy nejlépe personální stránku pracovišť, tj. ochotu a vstřícnost, odbornost pracovníků (94, resp. 93 %). Váží si především: aktuálních informací o trhu práce, distribuce tištěného Atlasu školství, rozvoje platforem v regionu, organizace akcí, veletrhů, poskytování testů profesní orientace a individuálního poradenství pro žáky a rodiče.

Nejhůře školy hodnotí vybavení pracovišť IPS moderní technikou a využívané diagnostické nástroje využívané IPS. V těchto aspektech se průměrné hodnocení škol pohybuje kolem 75 %.

Většina škol z dotazníkového šetření spolupracuje s IPS déle, než trvá projekt PIPS, přičemž skoro polovina uvedla, že spolupracuje „od nepaměti“ (49 %). Za dobu realizace projektu navázalo spolupráci s IPS 9 % škol ze šetření. IPS zajišťují pro školy především besedy (58 %), polovina škol využívá setkání nebo workshopy pro školní kariérové poradce (51 %).

Struktura návštěv se liší i podle typu školy. U SŠ je častější, že poradci navštěvují školy, a naopak studenti méně často jezdí na pracoviště IPS

Školy poskytly celou řadu doporučení na zlepšení služeb IPS. Rezervy vidí v těchto oblastech:

- Prosazovat moderní pojetí práce se žáky
- Zlepšit materiálně technické vybavení pracovišť, personální kapacitu
- Zajišťovat exkurze do firem / podniků
- Zlepšit komunikaci se školami, nabízet různé služby podle potřeb Věnovat se žákům se speciálními potřebami, absolventům směřujícím na VŠ

V hodnocení kvality pracovišť se ukázaly výrazné regionální rozdíly. Velmi dobře byla hodnocena pracoviště v Libereckém, Zlínském, Olomouckém a Ústeckém kraji. Na úrovni okresů byla nejvýše hodnocena pracoviště IPS v okresech Vsetín, Zlín a Jeseník (94 %).

Mezi kraje s méně pozitivním hodnocením od škol patří Středočeský kraj a Hlavní město Praha. Pražská pracoviště jsou oproti zbytku republiky kapacitně znevýhodněná, když na jednoho poradce připadá jednoznačně nejvyšší počet škol. Nedostatečné personální kapacity IPS se ukazují i v některých dalších velkých městech (např. Zlín, Brno, Ostrava). Poradci v těchto městech nemají možnost rozšiřovat dosah služeb a aktivně je školám nabízet. Přesto usilují o to služby zlepšovat a zjišťovat zpětnou vazbu.

Rozdíly ve vytíženosti a kapacitách pracovišť / regionů znamenají, že služby IPS nejsou dlouhodobě stejně dostupné pro všechny žáky v ČR, což je v protikladu k cílům této veřejné služby.

Po skončení projektu a odchodu projektových pracovníků bude 25 okresů, kde na jednoho kmenového poradce připadne více než 250 tříd 2. stupně ZŠ (v Praze počet tříd přesahuje 1,1 tisíce). Tento počet nelze ani teoreticky v průběhu školního roku poradenstvím obsáhnout, a to i vzhledem k dalším aktivitám IPS.

Společné závěry EÚ 1 a EÚ 2

Projekt splnil stanovené cíle v oblasti personální. Tyto informace byly zjištěny jak v průběhu evaluace z datových zdrojů, tak je potvrdili zástupci škol, kteří hodnotili velmi kladně vstřícnost a ochotu pracovníků IPS. Interně vytvořený systém vzdělávání byl poradci IPS hodnocen velmi kladně, oslovené školy zároveň vyzdvihovaly odbornost poradců a kvalitu jimi poskytovaných služeb.

Problematické se ukázalo být zajištění materiálního a technického vybavení IPS prostřednictvím veřejných zakázek. Dotazované školy hodnotily z devíti zjišťovaných aspektů nejhůře právě vybavení moderní technikou. V komentářích škol v dotazníku se objevovaly zmínky, že IT vybavení a programy neodpovídají tomu, na co jsou dnešní žáci a studenti zvyklí. Slabou stránkou poradenství na IPS jsou také využívané diagnostické nástroje. Projektová žádost obsahovala zakoupení licencí vybraných diagnostických nástrojů, ovšem tato zakázka nebyla realizována. Přitom se ukázalo, že o moderní diagnostické nástroje mají zájem školy, rodiče i žáci. Pracovníci IPS si uvědomují důležitost těchto nástrojů a některá pracoviště si prodlužování licencí zajišťují z provozních prostředků.

Z projektu byla vybudována nová pracoviště IPS, která měla zvýšit geografickou dostupnost služeb IPS, nicméně se v rámci evaluace nepodařilo zjistit, jakým způsobem byla nová pracoviště vybrána, ani nakolik standardně fungovala. S výjimkou pracoviště v Havířově jsme v rámci dotazníkového šetření nezískali žádné odpovědi od spolupracujících škol. Máme informace, že některá z těchto nových pracovišť neumožňovala návštěvy škol a poradci pouze dojížděli do škol.

Data ukazují na nedostatečné personální kapacity IPS v Praze a některých dalších velkých městech (např. Zlín, Brno, Ostrava), které znamenají, že služby nejsou dostupné všem školským zařízením v daném regionu. V Praze se jedná o dlouhodobý problém, který projekt částečně kompenzoval, ale s koncem projektu se situace opět výrazně zhorší.

Technická zpráva

Metodologie dotazníkových šetření

V rámci evaluačního šetření byla uskutečněna dvě dotazníková šetření zaměřená na:

- 1) dotazníkové šetření se zástupci IPS (prosinec 2022 až leden 2023)
- 2) dotazníkové šetření se školami (květen až červen 2023)

Ad 1) Dotazníkové šetření se zástupci IPS

Návrh dotazníku určeného pro pracoviště IPS byl konzultován se členy realizačního týmu projektu a do finální podoby byl dopracován 15. 12. 2022. Dotazník byl převeden do elektronické podoby v systému LimeSurvey. Žádost o vyplnění dotazníků s odkazem na dotazník určený pro IPS rozeslali krajsí metodici všem pracovištím IPS v prosinci 2022. Pokud pracoviště nevyplnilo dotazník do konce roku 2022, byli jeho zástupci upomínáni se žádostí o vyplnění dotazníku. Odpovědi byly získány od všech 91 pracovišť IPS, poslední v polovině ledna 2023.

První část dotazníku, která se týkala hodnocení materiální a technické vybavenosti IPS (prostor, nábytku, techniky, dostupnosti IT podpory, připojení k internetu) a podmínek pro výkon práce (diagnostické nástroje), vyplňoval za každé pracoviště vždy jeden pracovník. Druhou část dotazníku, která se týkala zejména školení zaměstnanců IPS, vyplňovali všichni zaměstnanci IPS. Většina otázek v dotazníku byla uzavřená a respondenti vybírali z možností odpovědí, tři otázky byly otevřené a respondenti se mohli volně vyjádřit. Konkrétně se jednalo o otázky „Zde se můžete vyjádřit k vybavení pracoviště IPS“, „Je něco, co Vám chybí pro kvalitní výkon práce poradce IPS?“ a závěrečný komentář „Zde můžete v případě zájmu zanechat vzkaz pro pracovníky projektu PIPS, ÚP ČR či MPSV.“

Ad 2) Dotazníkové šetření se školami

Základní informace	
	Termín sběru 17.5.2023-9.6.2023
	Způsob sběru Online šetření (LimeSurvey)
	Počet škol N = 2 002
	Počet škol spolupracujících s IPS N = 1 877
	Míra návratnosti 70 %
	Průměrný počet škol na 1 IPS 23 škol

Cíl šetření

Pro účely zhodnocení kvality služeb poskytovaných Informačními a poradenskými středisky (IPS) Úřadu práce ČR byl připraven dotazník určený pro školy zařazené v seznamech spolupracujících škol.

Cílem šetření bylo zjistit základní informace o kariérovém poradenství na školách, a především blíže zmapovat spolupráci škol se subjekty poskytujícími dané služby, se zvláštním důrazem na Informační a poradenská střediska (IPS) Úřadu práce ČR. Výsledky se měly stát součástí vyhodnocení projektu PIPS hrazeného z Evropského sociálního fondu zaměřeného na IPS ÚP ČR.

Metodologie

Šetření probíhalo formou online webového dotazníku (nástroj LimeSurvey) určeného školám a rozeslaného cíleně na e-mailové adresy škol získané od Úřadu práce ČR. Přes tuto skutečnost uvedlo 125 respondentů (6 %), že jejich škola s IPS nespolupracuje. Blok otázek zaměřených na spolupráci škol s IPS zodpovídalo 1 877 zúčastněných škol, které deklarovaly nějaký typ spolupráce s IPS ÚP ČR. Šetření takto přineslo hodnocení spolupráce a kvality služeb za 87 z celkového počtu 91 IPS. Přes relativně vysokou míru návratnosti se od škol nepodařilo získat dostatečné hodnocení všech IPS – čtyři pracoviště IPS nebyla zastoupena v šetření žádnou spolupracující školou. U 11 IPS / 3 okresů bylo získáno celkově méně než 10 odpovědí což činí závěry za tato pracoviště méně validní. Ukázalo se, že žádnou školou / velmi nízkým počtem škol byla označena nově zřízená pracoviště IPS, která zároveň nepatří mezi okresní, případně statutární města¹⁵ (Český Brod, Kralupy n. Vltavou, Podbořany, Ostrov n. Ohří, Lanškroun, Hlinsko).

Při interpretaci výsledků je třeba zohlednit to, že šetření a jeho výsledky nejsou za všechny školy na území ČR či různé typy vzdělávání reprezentativní, protože byly osloveny pouze školy spolupracující s IPS. Můžeme uvést, že šetření se zúčastnila v průměru přibližně třetina ze všech základních škol v ČR a 40 procent všech středních škol¹⁶. Mezi kraji se podíl zastoupených škol výrazně liší. Nejnížší zastoupení vykazují školy sídlících v Praze (méně než 10 %), nejvyšší zastoupení měly školy z Ústeckého kraje (51 %). Jak už bylo výše uvedeno, tento podíl vychází kromě ochoty se zúčastnit samotného šetření především z počtu škol, které v dané oblasti s ÚP spolupracují.

Reprezentativu vzorku můžeme určit přesněji za školy, které byly uvedeny na seznamu a osloveny s žádostí o účast v šetření. Míra návratnosti činila přibližně 71 %. Krajské rozložení získaných odpovědí se statisticky významně neliší od rozložení v seznamu adres (rozdíly v podílu krajů jsou nižší než 1 %).¹⁷

Dotazník vyplňoval/a za celou školu nejčastěji člen/ka poradenského pracoviště školy (82 %), ve zbývajících případech ředitel/ka školy. Ve výjimečných případech vyplňovala jedna škola více dotazníků, a to pouze v případě, pokud měla pobočky s různými vzdělávacími typy. V ostatních případech mohl být za celou školu vyplněn přesně jeden dotazník.

- i. V prvním bloku dotazníku respondenti zaznamenávali základní identifikační informace o škole (typ vzdělávání, počet žáků posledního ročníku, kraj, velikost obce, druh zřizovatele);
- ii. V druhém bloku školy uváděly bližší informace ke kariérovému a studijnímu poradenství, zejména typ aktivit, které škola realizuje, v tomto bloku byly také zjišťovány spolupracující subjekty, včetně otázky na spolupráci s IPS.
- iii. V posledním bloku, na který odpovídaly školy aktivně spolupracující s IPS, měly hodnotit různé aspekty této spolupráce (způsob navázání spolupráce, délka, hodnocení poradců / pracoviště, přínos, rezervy, doporučení).

Do analýzy je zahrnuto 2 002 kompletních odpovědí, z nich 94 % (1 877) škol odpovídalo i na blok spolupráce s IPS. V dotazníku školy hodnotily celkem 87 IPS po celé ČR. Nejmenší počet odpovědí za okres byl 2, nejvyšší počet spolupracujících škol činil 56. Sběr dat probíhal od 17. května do 9. června 2023. Data byla vyhodnocena prostřednictvím třídění prvního a druhého stupně.

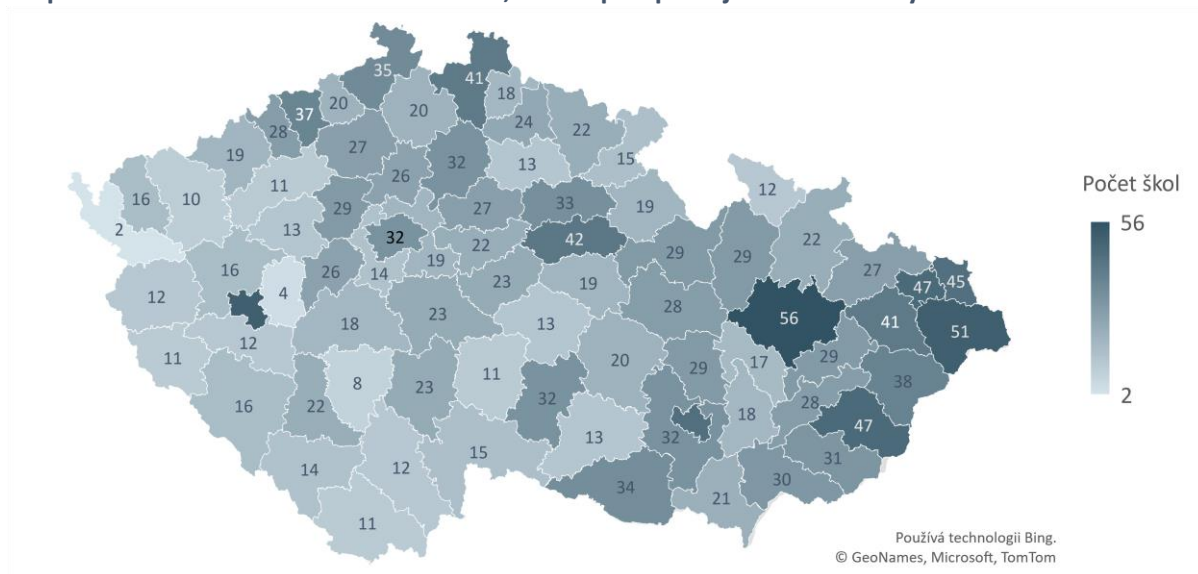
¹⁵ Více odpovědí bylo získáno z IPS zřízených ve statutárních městech: Havířov a Třinec (19, resp. 13 škol).

¹⁶ Údaje MŠMT za rok 2021 – 4.238 základních škol, 1.285 středních škol. (DS ČSÚ: Kód: 230057-22).

¹⁷ Test Chi-kvadrát: p-hodnota 0,876354.

Přes 70 % škol v šetření představují základní školy (71 %). Více než desetinu (11 %) pak tvoří střední odborné školy, které vzdělávají v maturitních i učebních oborech, 8 % střední odborné školy s pouze maturitními obory. Nejmenší část tvoří gymnázia a speciální školy (6, resp. 5 %).

Mapa 5: Počet škol účastnících se šetření, které spolupracují s IPS za okresy

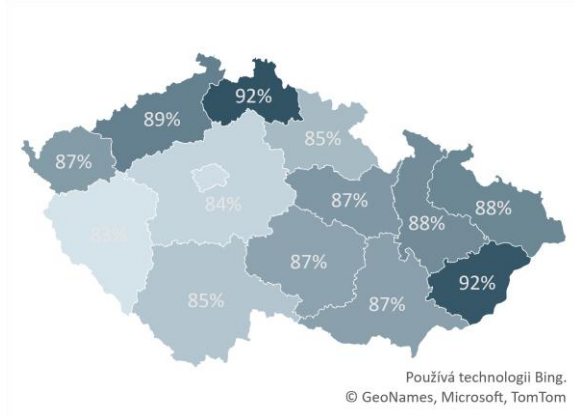
Zdroj: Dotazníkové šetření se školami, N=1.877

Nejvyšší počet spolupracujících škol v šetření byl zaznamenán u pracovišť ležících v okresech: Olomouc, Frýdek-Místek, Plzeň-město, Ostrava-město, Zlín, Brno-město, Karviná, Pardubice, Nový Jičín a Liberec. Méně než deset spolupracujících škol byl získán za okresy Cheb, Rokycany a Písek (viz Mapa 5).

Dotazník byl zaslán na seznam spolupracujících škol 10.5.2023 (2 kraje), Data z dotazníkových šetření byla analyzována prostřednictvím deskriptivní statistiky v programu MS Excel a IBM SPSS. Výsledky souhrnné analýzy jsou v evaluační zprávě představeny v rámci kapitoly Evaluační úkol 2.

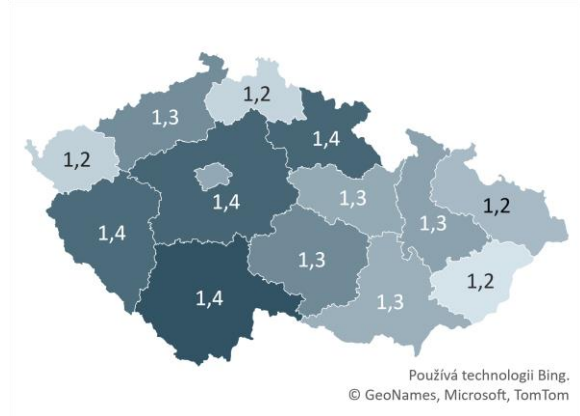
Regionální rozdíly v hodnocení IPS – podle krajů (statisticky významné na hladině 5 %)

Mapa 6: Celkové hodnocení z 9 aspektů podle krajů v % (0-100)

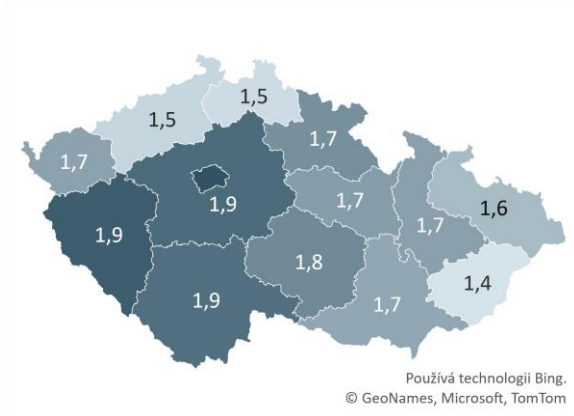
Zdroj: Dotazníkové šetření se školami (N=1.694)

Mapa 7: Hodnocení odbornosti poradců podle krajů (1-5)

Zdroj: Dotazníkové šetření se školami (N=1.807)

Mapa 8: Hodnocení práce se žáky podle krajů (1-5)

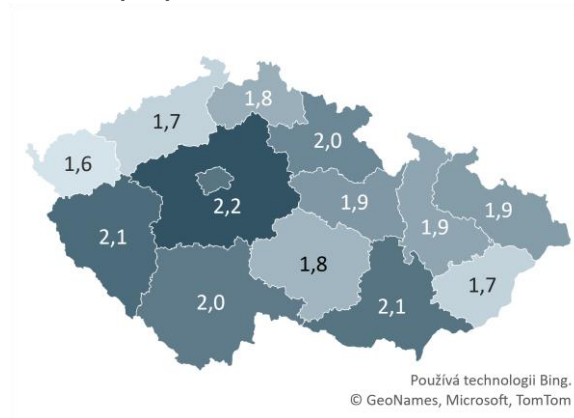
Zdroj: Dotazníkové šetření se školami (N=1.701)

Mapa 9: Hodnocení pracoviště – uzpůsobené pro školy (1-5)

Zdroj: Dotazníkové šetření se školami (N=1.434)

Mapa 10: Hodnocení pracoviště – moderní technika (1-5)

Zdroj: Dotazníkové šetření se školami (N=1.434)

Mapa 11: Hodnocení pracoviště – diagnostické nástroje (1-5)

Zdroj: Dotazníkové šetření se školami (N=1.434)

Přílohy

Příloha 1: Standard vybavení IPS

Nábytek, zařízení a vybavení na IPS	Specifikace za účelem vybavení nábytkem IPS	Optimální počet na IPS
Židle učebna	stohovatelné, bez podložky/s podložkou	30
židle kancelářská	2 ks poradci + 1 ks katedra v učebně	3
stůl učebna (skládací)	pro klienty IPS	12
stůl pracovní kancelářský	tvar stolu do L pro zónu s klientem i zónu osobní	2
skříňka uzamykatelná	k uložení testů, metodických pokynů, manuálů k VT atd.	3
skříň velká uzamykatelná	k uložení pracovních materiálů	2
katedra s integrovanou AV skříní	technické zázemí pro projekce, zabudovatelný systém, běžné vybavení učebny viz katalogy školního nábytku.	1
šuplíková sestava	umístění kancelářských potřeb	2
Skříň / regály na šanony	pro poradce IPS	3
Stojany / police na inf. materiály	pro poradce IPS	3
kontejner pod stůl pracovní kan.	pro poradce IPS	2
transportní plošinový vozík	pro poradce IPS	1
šatní skříň	pro poradce IPS	1
klip rámy na plakáty	pro poradce IPS	6
věšáky	pro klienty IPS	2
nástěnky	magnetické	4
interaktivní tabule	včetně programu a všech doplňků	1
NTB	2 ks pro 2 poradce + 1 ks napojení k prezentační technice	3
obrazový válec multifunkce	5 let	20
tonery multifunkce	5 let	20
tonery přenosná tiskárna	5 let	20
multifunkce (intenz.)	pro poradce IPS	1
dataprojektor přenosný	poradce IPS (mobilní poradenské aktivity na odlehých	1
tiskárna přenosná	pracovištích)	1
přenosné skládací tabule	pro prezentaci na výstavách a veletrzích, burzách práce	1
PC (all in one/2v1) + sluchátka	pro klienty IPS	15
PC	pro klienty IPS	min. 6
flipchart	přenosný, lehký s kolečky, vč. papírů	2
externí disk	např. SSD disk 128 GB	2
plátno přenosné	rolovací, pro externí poradenství	1
čistička vzduchu	skupinové aktivity pro 30-40 osob vyžadují vybavení místnosti	1
fotoaparát + paměťová karta	integrovaná kamera, včetně stativu	1
skartovačka	víceobjemová	1
Wifi router	přenosný 3G / LTE modem	1
mobilní telefon	pro poradce IPS	2
USB disk	pro poradce IPS	5
laserové ukazovátko	pro poradce IPS	2
vazač pro kroužkovou vazbu	pro poradce / klienty IPS	1
laminátor	pro poradce / klienty IPS	1
řezačka papíru (i pro A/3)	pro poradce / klienty IPS	1

Sekce A: I. Identifikace pracoviště IPS

A1. Vyberte prosím ze seznamu, ve kterém kraji působí Vaše pracoviště IPS.

- Hlavní město Praha
- Středočeský kraj
- Jihočeský kraj
- Plzeňský kraj
- Karlovarský kraj
- Ústecký kraj
- Liberecký kraj
- Královéhradecký kraj
- Pardubický kraj
- Kraj Vysočina
- Jihomoravský kraj
- Olomoucký kraj
- Zlínský kraj
- Moravskoslezský kraj

A2. Za které pracoviště IPS v šetření odpovídáte?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Sekce B: II. Hodnocení materiální a technické vybavenosti IPS

Ohodnoťte prosím současné vybavení Vašeho pracoviště IPS v následujících oblastech:

B1. Řekl/a byste, že celkové prostory Vaší IPS jsou:

Vezměte v úvahu např. velikost, světlost, vzdušnost, zázemí, toalety apod. Zhodnoťte celkově, v případě potřeby dalšího upřesnění využijte komentář na konci sekce II.

	Určitě ano	Spíše ano	Ani ano, ani ne	Spíše ne	Určitě ne
reprezentativní	☐	☐	☐	☐	☐
vhodné pro daný účel	☐	☐	☐	☐	☐
udržované / čisté	☐	☐	☐	☐	☐

B2. Řekl/a byste, že nábytek na Vašem pracovišti IPS je:

	Určitě ano	Spíše ano	Ani ano, ani ne	Spíše ne	Určitě ne
praktický	☐	☐	☐	☐	☐
nový / zánovní	☐	☐	☐	☐	☐
funkční / bezporuchový	☐	☐	☐	☐	☐
v dostatečném množství	☐	☐	☐	☐	☐

B3. Řekl/a byste, že technika používaná na Vašem pracovišti IPS je:

Technikou se myslí telefony, stacionární počítače, notebooky, dataprojektory, tiskárny a další.

	Určitě ano	Spíše ano	Ani ano, ani ne	Spíše ne	Určitě ne
funkční / bezporuchová	☐	☐	☐	☐	☐
moderní	☐	☐	☐	☐	☐
v dostatečném množství	☐	☐	☐	☐	☐

B4. Do jaké míry souhlasíte s tím, že na Vašem pracovišti IPS:

	Určitě ano	Spíše ano	Ani ano, ani ne	Spíše ne	Určitě ne
je dobře dostupná a efektivní IT podpora	☐	☐	☐	☐	☐
máme bezproblémový přístup na internet pro pracovníky IPS	☐	☐	☐	☐	☐
máme bezproblémový přístup na internet pro klienty IPS	☐	☐	☐	☐	☐

B5. Zde se můžete vyjádřit k vybavení pracoviště IPS:

Sekce C: III. Podmínky pro výkon práce

C1. Uvedte prosím, který diagnostický nástroj (případně diagnostické nástroje) na Vašem pracovišti IPS v současné době používáte:

Možnost více odpovědí

- AIST-R
- COMDI
- Dotazník volby povolání
- emiero.cz
- Hollandovy testy tužka-papír
- Kartičky s obrázky (Cesta k sobě, Moře emocí, Karty s příběhy apod.)
- Motivační karty
- Obrázkový test profesní orientace
- Průvodce světem povolání
- Schufried
- Jiný

C2. Jak jste s uvedeným nástrojem spokojen/a?

	Velmi spokojen/a	Spíše spokojen/a	Ani spokojen/a, ani nespokojen/a	Spíše nespokojen/a	Velmi nespokojen/a
AIST-R	☐	☐	☐	☐	☐
COMDI	☐	☐	☐	☐	☐
Dotazník volby povolání	☐	☐	☐	☐	☐
emiero.cz	☐	☐	☐	☐	☐
Hollandovy testy tužka-papír	☐	☐	☐	☐	☐
Kartičky s obrázky (Cesta k sobě, Moře emocí, Karty s příběhy apod.)	☐	☐	☐	☐	☐
Motivační karty	☐	☐	☐	☐	☐
Obrázkový test profesní orientace	☐	☐	☐	☐	☐
Průvodce světem povolání	☐	☐	☐	☐	☐
Schufried	☐	☐	☐	☐	☐
Jiný	☐	☐	☐	☐	☐

Sekce D: IV. Školení poradců IPS - uvádějte postupně za jednotlivé poradce IPS

V případě, že na IPS působí více než jeden poradce, je nutné v této části vyplnit informace o školeních za každého zvlášť. V takovém případě prosím zjistěte od své kolegyně / svého kolegy, jaká školení absolvoval/a a jak s nimi byl/a spokojen/a, případně zda jí/mu k výkonu práce něco chybí.

D1. Poradce/metodik 1: Jaké je Vaše pracovní postavení v rámci pobočky IPS?

- Metodik projektový
- Ostatní poradce projektový
- Ostatní poradce kmenový

D2. Poradce 1: Jaká školení organizovaná v rámci projektu PIPS jste od počátku svého působení na tomto pracovišti IPS absolvoval/a?

- Počáteční vzdělávání pro poradce IPS
- Poradenství v praxi ÚP ČR
- Situační styly vedení / koučovací techniky
- Syndrom vyhoření
- Online kariérové poradenství
- Mobilita v praxi I.

Jiné

D3. Poradce 1: Jak hodnotíte celkovou užitečnost těchto školení pro výkon práce kariérového poradce?

Ohodnoťte každé školení, které jste absolvoval, samostatně. Hodnoťte od 1 do 5, kde 1 je nejlepší.

	1 = Vynikající	2 = Velmi dobré	3 = Průměrné	4 = Spíše špatné	5 = Ztráta času
Počáteční vzdělávání pro poradce IPS	☐	☐	☐	☐	☐
Poradenství v praxi ÚP ČR	☐	☐	☐	☐	☐
Situační styly vedení / koučovací techniky	☐	☐	☐	☐	☐
Syndrom vyhoření	☐	☐	☐	☐	☐
Online kariérové poradenství	☐	☐	☐	☐	☐
Mobilita v praxi I.	☐	☐	☐	☐	☐
Jiné	☐	☐	☐	☐	☐

D4. Poradce 1: Je něco, co Vám chybí pro kvalitní výkon práce poradce IPS?

Zde můžete uvést cokoli, od pracovních pomůcek, prostředí, až po atmosféru na pracovišti.

D5. Poradce 1: Jak vidíte svou profesní budoucnost po skončení projektu PIPS?

Na ÚP ČR, na stejném místě / pozici	☐
Na ÚP ČR, ale na jiném místě / pozici	☐
Mimo ÚP ČR, ve stejné / příbuzné oblasti (poradenství)	☐
Mimo ÚP ČR, v jiné oblasti	☐
Mimo trh práce (rodičovská, vzdělávání, důchod, podnikání)	☐
Nevím	☐

Sekce A: 1. Pověřená osoba

A1. Uvedte prosím, kdo dotazník za školu vyplňuje.

Ředitel / ředitelka školy

Člen / členka poradenského pracoviště školy

Sekce B: 2. Identifikační otázky školy

B1. Uvedte, jaký typ vzdělávání nabízí vaše škola:

Základní vzdělávání

Gymnázia

Střední odborné vzdělávání - pouze maturitní obory

Střední odborné vzdělávání - alespoň jeden obor nematuritní

Speciální vzdělávání

B2. Kolik žáků v posledním ročníku navštěvuje vaši školu? Vyplňte počet žáků k září 2022, pokud je v rámci školy více P-IZO, uveďte údaj za RED-IZO:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

B3. Vyberte kraj, ve kterém je škola provozována:

Pokyn: Pokud je v rámci školy více pracovišť v různých krajích, vyplňte za to pracoviště, kde je nejvíce žáků / studentů v posledním ročníku.

- Hlavní město Praha
- Středočeský kraj
- Jihočeský kraj
- Plzeňský kraj
- Karlovarský kraj
- Ústecký kraj
- Liberecký kraj
- Královéhradecký kraj
- Pardubický kraj
- Kraj Vysočina
- Jihomoravský kraj
- Olomoucký kraj
- Zlínský kraj
- Moravskoslezský kraj

B4. Vyberte velikost obce, ve které je škola provozována:

Pokyn: Pokud je v rámci školy více pracovišť v různých krajích, vyplňte za to pracoviště, kde je nejvíce žáků / studentů v posledním ročníku.

- Do 999 obyvatel
- 1 000 – 4 999 obyvatel
- 5 000 – 9 999 obyvatel
- 10 000 – 49 999 obyvatel
- 50 000 – 99 999 obyvatel
- nad 100 000 obyvatel

B5. Vyberte typ zřizovatele vaší školy:

- Obec / město / svazek obcí
- Kraj
- MŠMT
- Církev
- Soukromý subjekt
- Ostatní

Sekce C: 3. Kariérové a studijní poradenství na škole

C1. Vyberte prosím aktivity, které v rámci kariérového a studijního poradenství na vaší škole realizujete / zajišťujete.

- Skupinové aktivity zajišťované interně školou (např. předmět Svět práce, předmět Kariérové poradenství, tvorba životopisu apod.)
- Individuální poradenství zajišťované interně školou
- Návštěvy zástupců IPS Úřadu práce na škole
- Návštěvy a prezentace dalších subjektů na škole (firem, NNO apod.)
- Exkurze u zaměstnavatelů
- Návštěvy pracovních veletrhů (Profesia Days, Career Days apod.)
- Návštěvy veletrhů středních / vysokých škol (Schola Pragensis apod.)
- Návštěvy pracovišť Úřadu práce ČR (IPS)
- Spolupráce s PPP
- Jiné

C2. Považujete některou z označených aktivit za nadbytečnou (překonanou, zatěžující apod.)?

- Ano, uveďte jakou a proč
- Ne

C3. Jak často spolupracuje vaše škola s uvedenými subjekty v oblasti kariérového poradenství v regionu?

	Velmi často (alespoň 3x ročně)	Často (1-2 x za rok)	Málokdy (méně než 1x za rok)	Vůbec
Informační a poradenské středisko Úřadu práce ČR	☐	☐	☐	☐
Pedagogicko-psychologická poradna	☐	☐	☐	☐
Výchovní / kariéroví poradci na jiných školách	☐	☐	☐	☐
Místní neziskové organizace	☐	☐	☐	☐
Místní podniky	☐	☐	☐	☐
Kraj / Krajské centrum kariérového poradenství	☐	☐	☐	☐
Jiné organizace	☐	☐	☐	☐

C4. Vyberte pracoviště IPS ÚP ČR, se kterým vaše škola spolupracuje:

IPS Praha 3

IPS Praha 4

C5. Vyberte pracoviště IPS ÚP ČR, se kterým vaše škola spolupracuje:

D1. Jak byla navázána spolupráce mezi školou a IPS ÚP ČR?

Škola byla oslovena zástupci IPS ÚP ČR

Škola oslovila IPS ÚP ČR

Nevím

D2. Jak dlouho vaše škola spolupracuje s IPS ÚP ČR?

Škola spolupracuje s IPS od nepaměti

Déle než 7 let

4 až 7 let

2 až 4 roky

Méně než 2 roky

Nevím

D3. Jaký typ poradenství IPS pro vaši školu zajišťuje?

Přednášky

- Prezentace
- Besedy
- Interaktivní besedy
- Kariérní dny
- Účast na třídních schůzkách
- Služby školním kariérovým poradcům (společná setkání školních kariérových poradců, setkání s odborníky, workshopy apod.)
- Jiné

D4. Kde v posledních 2 letech probíhala setkání žáků / studentů / jejich rodičů s pracovníky IPS ÚP ČR?

- Výhradně na škole
- Na škole i na pracovišti IPS
- Výhradně na pracovišti IPS

D5. Jak hodnotíte poradce IPS ÚP ČR, se kterými jste (byl/a) v kontaktu v následujících oblastech?

Hodnoťte jako ve škole: 1 = výborný, 5 = nedostatečný

	1	2	3	4	5	poradce IPS neznáme
Odbornost (orientace v oblasti zaměstnanosti, pracovních příležitostí, legislativě apod.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Psychologická a diagnostická práce se žáky / studenty	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vstřícnost / ochota / empatie	☐	☐	☐	☐	☐	☐

D6. Jak hodnotíte pracoviště IPS ÚP ČR v následujících oblastech?

Hodnoťte jako ve škole: 1 = výborný, 5 = nedostatečný

	1	2	3	4	5
Pracoviště IPS působí dobrým dojmem	☐	☐	☐	☐	☐
Pracoviště IPS je vhodně uzpůsobené pro skupinové návštěvy škol	☐	☐	☐	☐	☐
Pracoviště IPS je od školy dopravně dostupné	☐	☐	☐	☐	☐
Pracoviště IPS je vybaveno moderní technikou	☐	☐	☐	☐	☐
Pracoviště IPS pracuje s vhodnými diagnostickými nástroji	☐	☐	☐	☐	☐

D7. Jak celkově hodnotíte přínos služeb poskytovaných IPS ÚP ČR pro vaše žáky / studenty / jejich rodiče / školní kariérové poradce?

Hodnoťte jako ve škole: 1 = výborný, 5 = nedostatečný

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

D8. Zde prosím uveďte, v čem spatřujete největší přínos služeb IPS poskytovaných žákům / studentům (skupinám žáků / studentů) / jejich rodičům / školním kariérovým poradcům.

D9. Uveďte prosím, v čem má kariérové poradenství IPS ÚP ČR rezervy. Ve které oblasti byste doporučili se dále zlepšovat?

D10. Máte zájem o zaslání výsledků dotazníkového šetření? Pokud ano, uveďte zde prosím kontakt, na který zprávu zašleme.

e-mailová adresa:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Dospěli jste na konec dotazníku. Děkujeme Vám za účast.

Příloha 4: Seznam zdrojů

FREIBERGOVÁ, Z. a kol. *Analýza činnosti informačních a poradenských středisek úřadů práce. Studie projektu výzkumu pro potřeby státu MPSV ZVZ 242*. 1. vyd. Praha: Středisko podpory poradenských služeb Národního vzdělávacího fondu, o.p.s., 2013. Dostupné z: <http://www.nvf.cz/publikace/> (ke dni 13.3.2023)

FREIBERGOVÁ, Z., P. MAŘÍKOVÁ. *Doporučení a náměty pro další rozvoj informačních a poradenských středisek úřadů práce*. Praha: Středisko podpory poradenských služeb Národní vzdělávací fond, o.p.s., 2011. Dostupné z: <http://www.nvf.cz/publikace/> (ke dni 14.7.2023)

MPSV. 2020. *Strategický rámec politiky zaměstnanosti do roku 2030*. Praha: MPSV. Dostupné z: [Strategický rámec politiky zaměstnanosti do roku 2030 \(mpsv.cz\)](http://www.mpsv.cz) (ke dni 20.3.2023)

NVF. *Poradenství pro volbu povolání a zaměstnání na úřadech práce v České republice*. Národní vzdělávací fond (NVF). 2005.

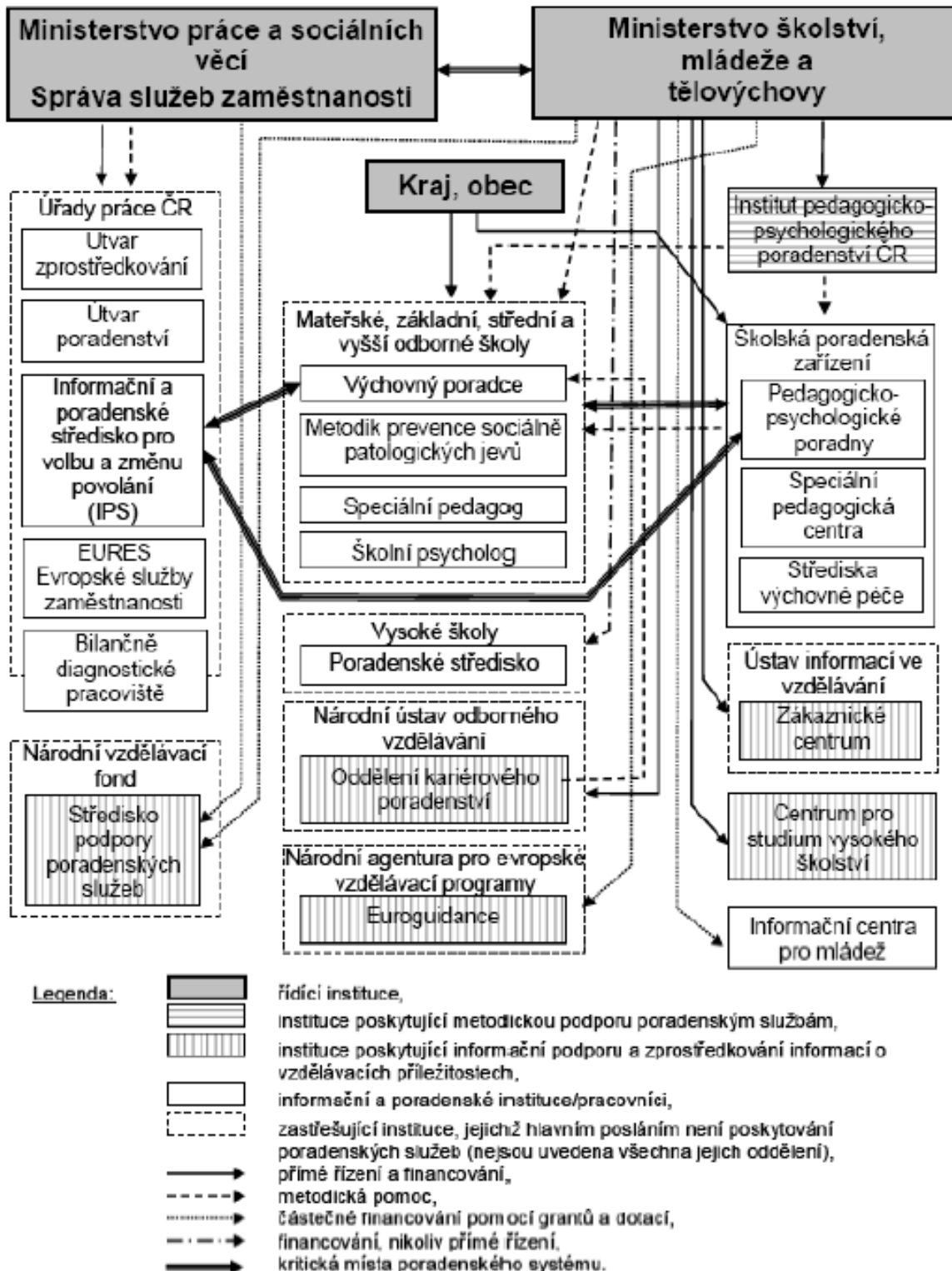
ÚP ČR. *Návrh na změnu v projektu*. (Příloha 4.3, ze dne 8.6.2022)

ÚP ČR. *Žádost o podporu Podpora informačních a poradenských středisek Úřadu práce ČR*. (ze dne 30.11.2016) (vč. příloh žádosti č. 1-10)

ÚP ČR. *Zpráva o realizaci projektu*. Pořadové číslo zprávy 1-12.

Příloha 5: Struktura systému poradenských služeb v ČR

Obrázek 2: Struktura systému poradenských služeb v ČR

Převzato z publikace Poradenství pro volbu povolání a zaměstnání na úřadech práce v České republice (NVF. 2005:21)

Příloha 6: Vyhodnocování poradenských činností v rámci ÚP ČR

Vyhodnocení poradenských činností

Poradenské činnosti se vyhodnocují na základě znění části 4 Směrnice generálního ředitele č. 6/2020 Realizace poradenských činností na Úřadu práce ČR

Znění směrnice č. 6/2020:

Část čtvrtá

Vyhodnocení poradenských činností

1. Poradenské činnosti se vyhodnocují čtvrtletně, a to k 31. 3., 30. 6., 30. 9. a 31. 12. příslušného kalendářního roku.

2. Jednotlivá KoP elektronicky zasílají na KrP čtvrtletní vyhodnocení poradenských činností. KrP tato vyhodnocení, spolu se souhrnnou tabulkou za kraj, následně elektronicky zasílají do 15. dne následujícího kalendářního čtvrtletí Oddělení zprostředkování a poradenství Generálního ředitelství ÚP ČR.

3. Ke konci sledovaného čtvrtletí bude vždy Oddělením zprostředkování a poradenství Generálního ředitelství ÚP ČR elektronicky předána jednotlivým KrP aktuální verze formuláře pro vyhodnocení poradenských činností.

Formulář Vyhodnocení poradenských činností (vzor pro 2. čtvrtletí 2023)

VYHODNOCENÍ PORADENSKÝCH ČINNOSTÍ				
KrP ÚP ČR / KoP ÚP ČR	vyplnit KrP ÚP ČR / KoP ÚP ČR			
Období	2. Q 2023			
	Počet konání	Počet účastníků, kteří byli zařazeni do PČ	Počet účastníků, kteří úspěšně absolvovali PČ	Vysvětlivky
Interní poradenství				
Skupinové poradenství interní celkem	0	0	nevyplňovat	Skupinové poradenské činnosti organizované v celkovém rozsahu do 5 hodin.
Z toho a) Skupinové poradenství pro ZŠ			nevyplňovat	
Z toho b) Skupinové poradenství pro SŠ, VOŠ, VŠ			nevyplňovat	
Z toho c) Skupinové poradenství pro UoZ, ZZ			nevyplňovat	Např. tvorba životopisu, práce s Integrovaným portálem MPSV ČR, rozvíjení komunikačních dovedností, sebezprezentace apod.
Z toho d) Skupinové poradenství pro veřejnost			nevyplňovat	Skupinové poradenství poskytované veřejnosti.
Z toho e) Skupinová informační schůzka (práva a povinnosti UoZ, nabídka služeb ÚP ČR, kontakty)			nevyplňovat	Skupinové schůzky sloužící k informování UoZ, ZZ o jejich právech a povinnostech, o nabídce služeb Úřadu práce ČR, o rekvalifikacích a dalších nástrojích APZ, o možnostech IAP, o aktuální nabídce trhu práce apod.
Individuální poradenství interní celkem	0	nevyplňovat	nevyplňovat	Veškeré poskytované individuální poradenství.

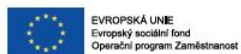
Z toho a) Individuální poradenství pro UoZ, ZZ		nevyplňovat	nevyplňovat	ANO Veškeré poskytované individuální poradenství, tj. poradenství k volbě povolání, k rekvalifikacím, speciální, psychologické poradenství, poradenství k zahájení podnikání, poradenství k pracovní rehabilitaci (např. vedení profesně poradenského rozhovoru před rekvalifikací, užití diagnostických nástrojů - testy zájmů, dovedností, pracovní diagnostika, individuální práce s klientem při tvorbě životopisu apod.). NE Poskytování informací, sjednávání schůzek, kontakty za účelem podpisu Dohody o rekvalifikaci nebo vyřízení administrativních úkonů.
Z toho b) Individuální poradenství pro veřejnost		nevyplňovat	nevyplňovat	Individuální poradenství poskytované veřejnosti.
Poradenský program interní celkem	0	0	0	Poradenské činnosti organizované v celkovém rozsahu nad 5 hodin. Sledujeme poradenské programy ve sledovaném období ukončené, bez ohledu na to, kdy byly zahájené.
Z toho a) Poradenský program Sebezpznávání pro trh práce				
Z toho b) Poradenský program Komunikační dovednosti				
Z toho c) Poradenský program Sebezprezentace na trhu práce				
Z toho d) Poradenský program Orientace na trhu práce				
Z toho e) Poradenský program Hledání zaměstnání				
Z toho f) Poradenský program Pracovněprávní gramotnost				
Z toho g) Poradenský program Finanční gramotnost				
Z toho h) Poradenský program Poradenství k podnikání				
Z toho i) Poradenský program komplexní				Poradenské programy, jejichž součástí je více témat (např. poradenství k podnikání + pracovněprávní gramotnost apod.). Zahrnujeme zde i poradenský program Job club, nebo poradenský program pro OZP.
Z toho j) Poradenské programy ostatní				Např. poradenské programy s novými tématy, které budou vytvořeny na základě aktuálních potřeb.

Externí poradenství				Nakupované poradenské činnosti.
Skupinové poradenství externí			nevyplňovat	Skupinové poradenské činnosti organizované v celkovém rozsahu do 5 hodin.
Individuální poradenství externí		nevyplňovat	nevyplňovat	
Poradenský program externí celkem	0	0	0	Poradenské činnosti organizované v celkovém rozsahu nad 5 hodin. Sledujeme poradenské programy ve sledovaném období ukončené, bez ohledu na to, kdy byly zahájené.
Z toho a) Poradenský program Sebezpznávání pro trh práce				
Z toho b) Poradenský program Komunikační dovednosti				
Z toho c) Poradenský program Sebezprezentace na trhu práce				
Z toho d) Poradenský program Orientace na trhu práce				
Z toho e) Poradenský program Hledání zaměstnání				
Z toho f) Poradenský program Pracovněprávní gramotnost				
Z toho g) Poradenský program Finanční gramotnost				
Z toho h) Poradenský program Poradenství k podnikání				
Z toho i) Poradenský program komplexní				Poradenské programy, jejichž součástí je více témat (např. poradenství k podnikání + pracovněprávní gramotnost apod.). Zahrnujeme zde i poradenský program Job club, nebo poradenský program pro OZP.
Z toho j) Poradenské programy ostatní				Např. poradenské programy s novými tématy, které budou vytvořeny na základě aktuálních potřeb.
Akce ÚP ČR a akce, na kterých se ÚP ČR podílí				
Frydlantské dny			nevyplňovat	Dle Sdělení č. 3/2019 Implementace poradenského nástroje „Frydlantské dny“ do praxe ÚP ČR.
Burzy škol		nevyplňovat	nevyplňovat	
Burzy práce		nevyplňovat	nevyplňovat	

Jiné prezentace na veletrzích, výstavách apod.		nevyplňovat	nevyplňovat	
Setkání s výchovnými poradci základních či středních škol		nevyplňovat	nevyplňovat	
Setkání s rodiči žáků/studentů v rámci třídních schůzek		nevyplňovat	nevyplňovat	

Poznámky				Komentář (např. děláme méně poradenských programů oproti minulému období, protože se nám více osvědčují skupinové poradenství na vybraná témata, nepodařilo se nám poradenský program naplnit apod.).
----------	--	--	--	---

Příloha 7: Leták IPS

VEZMĚTE KARIÉRU DO SVÝCH RUKOU!

Najděte si svoje Informační a poradenské středisko Úřadu práce ČR (IPS)

PŘEMÝŠLÍTE O TOM, ČÍM BUDETE?

UVAŽUJETE O ZMĚNĚ PROFESÍ?

Poskytuje **BEZPLATNÉ PORADENSKÉ SLUŽBY** s cílem pomoci v samostatném rozhodování v otázkách vzdělávání, profesní přípravy, volby povolání a rozvoje kariéry v jakékoliv fázi života

S využitím profesní diagnostiky Vám pomůže **OBJEVIT VÁŠ POTENCIÁL** – schopnosti, zájmy, dovednosti i vzdělávací potřeby

NEVÍTE, JAKOU ŠKOLU SI VYBRAT?

S ČÍM VÁM MŮŽE IPS POMOCI?

CHCETE ROZVÍJET SVOJI KARIÉRU?

INFORMUJE o vzdělávacích možnostech a situaci na trhu práce

PODPORUJE Vás v samostatném rozhodování o vlastní kariéře a realizaci Vašeho rozhodnutí

TRÁPÍ VÁS, JAKÉ SI VYBRAT POVOLÁNÍ?

CHCETE ODHALIT SVŮJ POTENCIÁL?

Podpora informačních a poradenských středisek ÚP ČR (PIP), reg.č.: CZ.03.1.54/0.0/0.0/15_011/0004218

www.uradprace.cz